

BOT

พระสยาม MAGAZINE

ฉบับที่ 6 เดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม 2560

75 ปี ธนาคารแห่งประเทศไทย
และการเปิดอาคารศูนย์การเรียนรู้

“

ประเทศเล็กควรจะร่วมมือร่วมใจกันออกความเห็นให้เป็นประโยชน์แก่พวกเราเองและโลกทั่วไป
...การร่วมมือกันอย่างสนิทสนมยิ่งขึ้น และจะได้มีการปรึกษาหารือกันเป็นงานประจำ
รวมทั้งพยายามประสานงานซึ่งกันและกันในด้านโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมด้วย
ความสนิทสนมระหว่างประเทศเล็กต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เช่นนี้
คงจะเป็นประโยชน์แก่แต่ละประเทศ”

”

ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์
ผู้อำนวยการธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2502 - 2514
จากหนังสือ “ท่านผู้การป๋วย”

Editor's Welcome

เจ้าของ :
ธนาคารแห่งประเทศไทย
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ :
ดร.วิโรท สันติประภพ
ที่ปรึกษา :
จันทวรรณ สุจิตกุล
บรรณาธิการ :
สุพัฒน์พงษ์ นาวารัตน์
กองบรรณาธิการ :
ขจร ธนะพลย์, ประกอบ ตอสุวพรรณ,
วีระพล เทียนงามล้ำ, สุรพล พักทอง,
รัชณี พัวศิริรัตน์สกุล, พิมพ์วิทย์ กิตติสารกุล,
ศรุต รัตนวิจิตร, ปิยะนุช ปฐมศิริ,
นฤพนธ์ รักษ์พงษ์
ออกแบบและจัดทำ :
บริษัท จีเอ็ม มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่หมุนไปอย่างรวดเร็ว ทำให้มิติทางเศรษฐกิจและสังคมระหว่างประเทศต่าง ๆ เชื่อมโยงและแนบชิดกันอย่างไร้พรมแดนมากขึ้น แต่อีกมุมหนึ่ง กลับสร้างแรงเหวี่ยงให้ปัญหาที่เราเผชิญอยู่ในปัจจุบันทวีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ความร่วมมือของธนาคารกลางประเทศต่าง ๆ จึงนับเป็นกลไกที่มีความสำคัญ เพื่อรับมือกับความท้าทายในอนาคตท่ามกลางบริบทโลกที่ยากจะคาดเดา BOT พระสยาม MAGAZINE ฉบับที่ 6/2560 นำเสนอเรื่องราวภายใต้ Theme หลัก “ธนาคารกลางกับความร่วมมือระหว่างประเทศ”

หลังจากวิกฤติการเงินโลกในปี 2008 ประเทศต่าง ๆ ได้เล็งเห็นประโยชน์ของความร่วมมือระหว่างประเทศในการร่วมมือกันประเมินและสอดคล้องภาวะเศรษฐกิจตลอดจนสร้างกลไกช่วยเหลือทางการเงินในภาวะวิกฤติ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ในฐานะธนาคารกลางของประเทศ ได้เพิ่มบทบาทเชิงรุกในเวทีระหว่างประเทศ โดยยกระดับการส่งเสริมความร่วมมือกับธนาคารกลางประเทศต่าง ๆ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก ซึ่งปีนี้นับเป็นโอกาสสำคัญที่ ธปท. ได้รับเกียรติเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม SEACEN Governors' Conference ครั้งที่ 53 พร้อมกับการประชุม Meeting of the SEACEN Board of Governors ครั้งที่ 37 บทบาทความร่วมมือระหว่างประเทศมีความสำคัญอย่างไร และมีประโยชน์อย่างไร ร่วมหาคำตอบจาก ดร.วิโรท สันติประภพ ผู้ว่าธปท. และคุณธีรภัฏ รัตนเสวี พิธีกรข่าวผู้มากความสามารถ ได้ในคอลัมน์ “Conversation with the Governor”

สำหรับคอลัมน์ “Relax @ Reun Pae” ได้รับเกียรติอย่างสูงจากท่านอดีตนายกรัฐมนตรีคุณอานันท์ ปันยารชุน ผู้ได้รับการยกย่องในระดับนานาชาติ จะมาถ่ายทอดประสบการณ์ด้านต่างประเทศอันทรงคุณค่า รวมถึงเปิดมุมมองและข้อคิดที่เป็นประโยชน์ในการสร้างความสัมพันธ์กับต่างประเทศในโลกที่ไม่เหมือนเดิม

ส่วนในคอลัมน์ “Cover Story” จะมาแนะนำศูนย์การเรียนรู้ ธปท. ประตูปานใหม่ที่จะเปิดพื้นที่ให้ ธปท. ได้ใกล้ชิดกับประชาชนมากขึ้น เป็นเสมือนชุมชนทางการเงินที่จะบ่มเพาะและกระตุ้นพลังของการแบ่งปัน ความคิดสร้างสรรค์ รวมถึงเปิดประสบการณ์การเรียนรู้ทางการเงินผ่านห้องนิทรรศการต่าง ๆ ณ ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ที่จะเปิดต้อนรับทุกท่านในต้นปี 2561

และในวาระครบรอบ 75 ปี ของการสถาปนา ธปท. ในเดือนธันวาคมนี้ พบกับคอลัมน์พิเศษ “75 ปี ธปท.” ขอเชิญทุกท่านร่วมติดตามเรื่องราวที่เป็นหมุดหมายสำคัญของการวางรากฐานและการดำเนินงานของธนาคารกลางแห่งนี้เป็น 2 ยุคสมัย ทั้งภาพความประทับใจในงานวาระครบรอบ 75 ปี การสถาปนา ธปท. และพิธีเปิดศูนย์การเรียนรู้ ธปท. เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2560 และเรื่องราวของพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิวัฒนไชย ผู้ว่าธปท. พระองค์แรก ผู้วางหลักการธนาคารกลาง และการดำเนินนโยบายเพื่อรักษาเสถียรภาพทางการเงิน

กองบรรณาธิการ BOT พระสยาม MAGAZINE ขอขอบคุณผู้อ่านทุกท่านที่เป็นกำลังใจและให้ข้อเสนอแนะอันมีคุณค่าให้กับกองบรรณาธิการด้วยดีเสมอมา ในวาระส่งท้ายปีเก่าและต้อนรับปีใหม่ 2561 ขออาราธนาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ จงดลบันดาลให้ผู้อ่านทุกท่านมีสุขภาพแข็งแรง ประสบความสำเร็จทุกประการตลอดปี และตลอดไป

พิมพ์ เกตุพงษ์

Contents

BOT พระสยาม MAGAZINE

3 75 ปี สท.

8 Cover Story

Bank of Thailand Learning Center
เปิดโลกแห่งการเรียนรู้เศรษฐกิจการเงินของไทย

16 Conversation with the Governor

ธปท. กับบทบาทในเวทีระหว่างประเทศ

20 The Knowledge

- ธปท. หนุนความร่วมมือระหว่างประเทศ
มุ่งดูแลเสถียรภาพ-เชื่อมโยงเศรษฐกิจการเงินโลก
- ธปท. ผนึกพันธมิตร เสริมความรู้ SMEs
ป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน
- TB-CERT ยกกระดับความมั่นคงทางไซเบอร์
- MOU เพื่อความร่วมมือ สู่ความยั่งยืนของเศรษฐกิจไทย

34 Our Pride & Heritage

- The Collections: Jatayu
- Library & Archives: Collaboration

36 Relax @ Reun Pae

อดีตนายกรา อานันท์ ปันยารชุน
ปูชนียบุคคลแห่งวงการการทูตไทย

40 Alumni's Wisdom

สมคิด แสงเพชร
ศาสตร์และศิลป์ของมัคคุเทศก์ประจำพิพิธภัณฑ์ ธปท.

44 Smart Generations

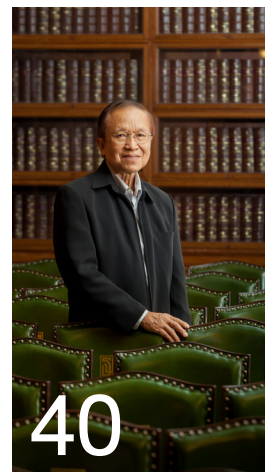
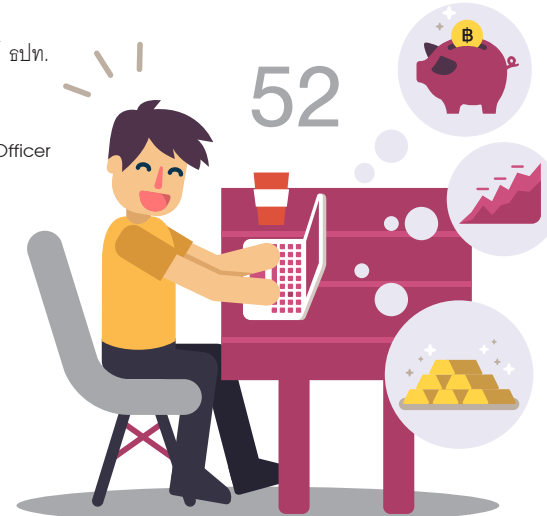
Seize The Moment! ครั้งหนึ่งในฐานะ Liaison Officer

48 Special Scoop

ร่วมสร้างโอกาสทางการศึกษา
กับ มูลนิธิ 50 ปี ธปท.

52 Financial Wisdom

สุขนี้...อีกนาน

54 BOT Moments

พุงค์ นกแก้ว
คุณธรรม ความกล้า และการเสียสละครั้งยิ่งใหญ่

56 Global Trend

The Future of Travel & Tourism

58 Bestination

Still Alive

60 Wordbook

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก
เสด็จมาเป็นประธาน ในวาระครบรอบ 75 ปี การสถาปนาธนาคารแห่งประเทศไทย
และการเปิดอาคารศูนย์การเรียนรู้ เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2560

ในวาระครบรอบ 75 ปี การสถาปนาธนาคารแห่งประเทศไทย และการเปิดอาคารศูนย์การเรียนรู้ BOT พระสยาม MAGAZINE ให้นำเสนอคำกล่าวรายงานบางส่วนของผู้ว่าการ สปท. เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2560

“...ธนาคารแห่งประเทศไทยก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พุทธศักราช 2485 ในช่วงของสงครามมหาเอเชียบูรพา เพื่อรักษาอธิปไตยทางการเงิน และดูแลเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยงานสำคัญในช่วงแรก คือ การผลิตธนบัตรออกใช้ให้เพียงพอในช่วงสงคราม และดูแลเศรษฐกิจของประเทศให้ดำเนินไปได้อย่างมีเสถียรภาพ ซึ่งในขณะนั้น เงินเพื่ออยู่ในระดับที่สูงที่สุดในประวัติศาสตร์ เกิดปัญหาข้าวยากหมดากแพงทั่วไป

ในการทำหน้าที่ธนาคารกลางของประเทศนับตั้งแต่ก่อตั้ง ธนาคารแห่งประเทศไทยมุ่งเสริมสร้างสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจการเงินให้มีเสถียรภาพ และมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนและทั่วถึง เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืนของประชาชนชาวไทย

ตลอดช่วง 75 ปีที่ผ่านมา แม้ต้องเผชิญกับความท้าทายทั้งจากปัจจัยภายนอกและภายในประเทศ เศรษฐกิจไทยได้เติบโตในระดับที่น่าพอใจ ชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยโดยรวมดีขึ้นมาก ระบบเศรษฐกิจการเงินของไทยมีเสถียรภาพและมั่นคง อัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานอยู่ในระดับต่ำ ระบบสถาบันการเงินเข้มแข็งพร้อมที่จะสนับสนุนกิจกรรมและการพัฒนาเศรษฐกิจ ขณะที่เงินสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับสูงเพียงพอที่จะรองรับความผันผวนของปัจจัยภายนอกประเทศ ประกอบกับการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจมหภาคมีความโปร่งใส ถือเป็นจุดแข็งที่ทำให้นักลงทุนและนานาชาติเชื่อมั่นในพื้นฐานและศักยภาพของเศรษฐกิจไทย

การที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถดำเนินภารกิจได้ดีตลอด 75 ปี ก็เนื่องจากการสนับสนุนและความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชน นอกจากนี้ งานที่สัมฤทธิ์ผลและยังประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย เป็นผลจากการทุ่มเทของท่านอดีตผู้ว่าการทุก ๆ ท่าน อดีตคณะกรรมการ อดีตผู้บริหาร และพนักงานในทุกระดับ ที่มุ่งมั่นทำงานอย่างเต็มความสามารถ โดยยึดถือความซื่อสัตย์สุจริต และหลักการที่ถูกต้องเป็นที่ตั้ง จนทำให้ได้รับความไว้วางใจและสนับสนุนจากประชาชน ในวาระที่เราได้มาประชุมกันในคราวนี้ จึงเป็นโอกาสที่จะร่วมกันระลึกถึงเกียรติคุณความเสียสละ และคุณงามความดีของท่านเหล่านี้ด้วย

ในวาระครบรอบ 75 ปีของการสถาปนา ธนาคารแห่งประเทศไทยได้จัดให้มีพิธีเปิดอาคารศูนย์การเรียนรู้แห่งนี้นี้ขึ้น โดยอาคารที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้นี้มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ โดยแต่เดิมเป็นอาคารโรงพิมพ์ธนบัตรแห่งแรกของประเทศไทย ที่จัดตั้งขึ้นมาด้วยความสามารถของคนไทย และยังเป็นสัญลักษณ์ซึ่งแสดงถึงความมุ่งมั่นด้านการพัฒนาวิทยาการของประเทศ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเปิดโรงพิมพ์ธนบัตร ณ อาคารแห่งนี้ เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พุทธศักราช 2512

อาคารแห่งนี้ได้ถูกปรับเปลี่ยนให้มีความเหมาะสมที่จะทำหน้าที่ใหม่เป็นศูนย์การเรียนรู้ทางการเงินของไทย ซึ่งประกอบด้วย ห้องสมุดพระองค์เจ้าวิวัฒนไชย ซึ่งเป็นห้องสมุดที่ทันสมัยเชื่อมโยงข้อมูลจากทั่วโลก และพิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจและการเงินของประเทศ และยังสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติ บทบาทหน้าที่ และการดำเนินงานของธนาคารแห่งประเทศไทยในฐานะธนาคารกลางอีกด้วย

การเปิดอาคารศูนย์การเรียนรู้ ถือเป็นกาเปิดประตูบ้านของธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อต้อนรับผู้ที่สนใจ โดยมุ่งหวังให้เป็นสถานที่ ซึ่งนิสิตนักศึกษา นักวิชาการ ตลอดจนประชาชนจะได้มาศึกษาหาความรู้ พบปะแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ และจัดกิจกรรมทางวิชาการที่จะสร้างแรงบันดาลใจ นิสัยการเรียนรู้ และการแบ่งปันความรู้ ซึ่งเป็นคุณสมบัติจำเป็นในบริบทของโลกยุคใหม่...”

ดร.วิโรฒ ล้นดีประภพ
ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิวัฒนไชย ผู้ว่าการพระองค์แรก ผู้วางหลักรธนาคารกลางของไทย

ในวาระครบรอบ 75 ปี การสถาปนาธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นโอกาสให้ BOT พระสยาม MAGAZINE ได้ร่วมระลึกพระเกียรติคุณของพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิวัฒนไชย ผู้ร่วมผลักดันการก่อตั้ง “ธนาคารแห่งประเทศไทย” และดำรงตำแหน่ง “ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย” พระองค์แรก ที่สำคัญ บนเส้นทางทรงเป็นผู้ว่าการในภาวะสงครามที่ต้องต่อสู้เพื่อรักษาอธิปไตยทางการเงินของประเทศ และกอบกู้เศรษฐกิจภายหลังจากสงคราม รวมถึง การตัดสินใจที่สะท้อน “จิตวิญญาณ” ของการเป็น “นายธนาคารกลาง” จนเป็นที่ประจักษ์ประสพการณ์ที่เข้มข้นเหล่านี้ ย่อมเป็นอีกหนึ่ง “ความภูมิใจของแผ่นดิน” ที่สมควรเผยแพร่ให้เป็นแบบอย่างแก่นุชนรุ่นหลัง

รู้จักพระองค์เจ้าวิวัฒนไชย

พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิวัฒนไชย เป็นพระโอรสใน พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าไชยันตมงคล กรมหมื่นมหิศรราชหฤทัย ผู้ทรงได้รับการขนานนามว่า “บิดาแห่งการธนาคารไทย”

พระองค์เจ้าวิวัฒนไชย เสด็จไปทรงศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ประเทศอังกฤษ จากนั้นทรงศึกษาต่อ ณ กรุงปารีส ก่อนกลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งเลขานุการกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ตามรอยพระบิดาที่ได้ทรงดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงนี้มาก่อน และด้วยพระปรีชาสามารถจึงได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งปลัดทูลฉลองกระทรวงพระคลังมหาสมบัติในปี 2470 ซึ่งขณะนั้นมีพระชนมายุเพียง 28 ปี ถือว่าเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่มีอายุน้อยที่สุด ในเวลาต่อมา พระองค์ได้ทรงบริหารงานกรมสำคัญต่าง ๆ ในกระทรวงการคลัง ในฐานะอธิบดีกรมสรรพากร อธิบดีกรมสรรพสามิต และอธิบดีกรมศุลกากร

ผู้ว่าการพระองค์แรก กับการจัดทำกฎหมาย สำคัญ 3 ฉบับเพื่อกำหนดรากฐานธนาคารกลาง

ระหว่างสงครามมหาเอเชียบูรพา รัฐบาลไทยจำเป็นต้องบริหารจัดการธนาคารกลางขึ้น เพื่อรักษาอำนาจอธิปไตยทางการเงินของประเทศ พระองค์เจ้าวิวัฒนไชยทรงได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ร่างพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทยขึ้นมาใช้ให้ทันเวลา อีกทั้งยังทรงดำรงตำแหน่ง “ผู้ว่าการเป็นพระองค์แรก”

- 2485
เปิดธนาคารแห่งประเทศไทย
- 2486
นำพันธบัตรคลังเข้าเป็นทุนสำรองครั้งแรก
- 2487
แก้ปัญหาเงินเฟ้อรุนแรง
- 2489
ทรงลาออกเนื่องจากความเห็นไม่ตรงกับรัฐบาล
- 2491
ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการ สปท. สมัยที่ 2

แม้ว่าพระองค์จะทรงสำเร็จการศึกษาด้านประวัติศาสตร์แต่ทรงโปรดการอ่านหนังสือและเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ จึงทำให้พระองค์ทรงสามารถร่างพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทยสำเร็จภายในระยะเวลาอันสั้น โดยทรงศึกษากฎหมายการตั้งธนาคารกลางของประเทศต่าง ๆ และทรงนำหลักการต่าง ๆ มาปรับใช้กับกรณีของประเทศไทยได้อย่างเหมาะสมในช่วงเวลานั้น จนกระทั่งมีการตราพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485 ในวันที่ 28 เมษายน 2485 หลังจากนั้นไม่นาน จึงมีพิธีเปิดธนาคารแห่งประเทศไทยอย่างเป็นทางการในวันที่ 10 ธันวาคม 2485

เมื่อจัดตั้งธนาคารกลางขึ้นแล้ว พระองค์ยังได้ทรงผลักดันให้เกิดกฎหมายที่สำคัญอีก 2 ฉบับ ซึ่งถือเป็นเครื่องมือการดำเนินงานของธนาคารกลาง กล่าวคือ

ในปี 2485 ทรงผลักดันให้มีการออก พ.ร.บ. ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือควบคุมการเข้าออกของเงินตราต่างประเทศ ภายใต้อัตราแลกเปลี่ยนแบบตายตัว (Fixed Exchange Rate) ในขณะนั้น โดยควบคุมการใช้เงินตราต่างประเทศในกิจการที่จำเป็น ป้องกันการส่งเงินทุนออกนอกประเทศ และรักษาค่าเงินบาทภายนอกประเทศให้มั่นคง และต่อมา

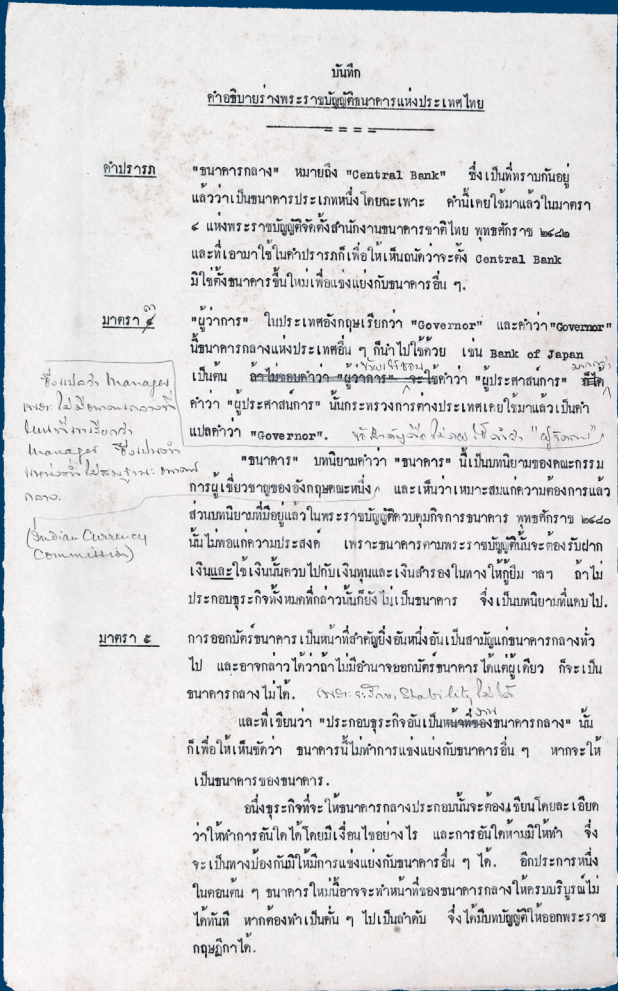
ในปี 2486 ทรงเสนอให้รัฐบาลออก พ.ร.ก. ควบคุมเครดิตในภาวะคับขัน พ.ศ. 2486 เพื่อควบคุมเงินเฟ้อ ซึ่งกำหนดให้อาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่นที่ให้ผู้ยืมต้องถือพันธบัตรรัฐบาลเป็นสัดส่วนกับเงินฝากในอัตราที่กำหนด ซึ่งเป็นการให้อำนาจธนาคารกลางในการควบคุมปริมาณเงินภายในประเทศ

การผลักดันกฎหมายทั้ง 3 ฉบับของพระองค์ นับเป็นการวางรากฐานการธนาคารกลางของไทย

ภารกิจของธนาคารแห่งประเทศไทย กับการรักษาเสถียรภาพระบบการเงินในภาวะสงคราม

ภารกิจสำคัญที่ธนาคารแห่งประเทศไทยที่ต้องเร่งดำเนินการหลังการก่อตั้งขึ้นคือ การจัดทอนบัตรให้เพียงพอต่อความต้องการในช่วงสงคราม และดูแลเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งขณะนั้นประเทศไทยเผชิญกับปัญหาเงินเฟ้อที่รุนแรงที่สุดครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์การเงินไทย พระองค์เจ้าวิวัฒนไชยได้ทรงอธิบายว่า มี 3 สาเหตุสำคัญดังปรากฏในบันทึกว่า

“เหตุที่ทำให้ค่าของเงินไม่เป็นเสถียรภาพนั้นมีอยู่ 3 ประการเรียงตามลำดับแห่งความสำคัญได้ดังต่อไปนี้ คือ (1) การใช้จ่ายของทหารญี่ปุ่น (2) รัฐบาลจ่ายเงินเกินกว่ารายได้ และ (3) อัตราแลกเปลี่ยนบาทกับเยน”

ร่าง พ.ร.บ. ธปท. พ.ศ. 2485 ที่พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิวัฒนไชยทรงเป็นผู้ร่างด้วยพระองค์เอง

ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่คนไทยในขณะนั้นยังไม่คุ้นเคย คำว่า “เงินเฟ้อ” ปรากฏครั้งแรกในรายงานประจำปีของธนาคารแห่งประเทศไทยเมื่อปี 2487 โดยใช้เรียกสถานการณ์ที่ “ปริมาณแห่งเงินเพิ่มมากขึ้น แต่สิ่งของที่ซื้อมิได้เพิ่มมากขึ้นตามส่วน ราคาสิ่งของก็จะต้องแพงขึ้น หรืออีกนัยหนึ่งค่าแห่งเงินตราจะเสื่อมลง” ภายในระยะเวลาเพียงสองปี (ปลายปี 2485 จนถึงปลายปี 2487) อัตราเงินเฟ้อที่สำรวจในเขตกรุงเทพฯ โดยกระทรวงพาณิชย์ (ปรากฏในรายงานประจำปี 2488) เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 216

พระองค์เจ้าวิวัฒนไชยทรงกล่าวถึงภัยอันตรายจากภาวะเงินเฟ้อสูง (Hyperinflation) โดยยกตัวอย่างประเทศเยอรมนีปี 2466 ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1 และทรงเห็นว่า ภาวะเงินเฟ้อจะส่งผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมากยิ่งกว่าภัยธรรมชาติต่าง ๆ พระองค์จึงพยายามแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างเต็มพลະกำลังโดยการแก้ปัญหาของธนาคารแห่งประเทศไทยมีหลายวิธีด้วยกัน แต่สามารถกล่าวสรุปได้เป็นหลักการแห่งการป้องกันภาวะเงินเฟ้อไว้ 2 ประการ คือ

“(1) ต้องดึงเงินออกจากมือประชาชนมาเข้าคลัง (2) ควบคุมการให้เครดิต มิให้เกินกว่าที่จำเป็นจริง ๆ โดยปฏิบัติตามหลัก 2 ประการนี้ อำนาจการซื้อที่อยู่ในมือประชาชนจะลดน้อยลง ระดับราคาลินค้าทั่วไปก็จะพุ่งขึ้นรวดเร็วมิได้ เมื่อได้ดึงเงินมาเข้าคลังได้แล้วธนบัตรออกใช้จะไม่เพิ่มขึ้นมากและรวดเร็ว อาการแห่งโรคเงินเฟ้อก็จะไม่รุนแรง”

บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

พระองค์เจ้าวิวัฒนไชย ทรงมีความแตกฉานทางด้านภาษา และมีความคล่องตัวในการเจรจา ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ประเทศไทยมีเงินสำรองระหว่างประเทศไม่มาก แต่มีภาระต้องจ่ายค่าชดเชยให้กับประเทศที่เป็นผู้ชนะสงคราม พระองค์ได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้าคณะทูตไปเจรจา จนสามารถลดหย่อนค่าเสียหายได้เป็นผลสำเร็จ

นอกจากนี้ พระองค์ทรงมีวิสัยทัศน์ที่ยาวไกล ทรงเล็งเห็นความสำคัญของการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ กล่าวคือ หลังสงครามโลกเป็นช่วงที่มีการวางระบบการเงินโลกใหม่ มีการจัดตั้งกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และธนาคารโลก (World Bank) พระองค์ทรงใช้ความพยายามผลักดันให้ประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิก IMF และธนาคารโลก ตั้งแต่ยุคเริ่มก่อตั้ง ช่วงนั้นมีประเทศกำลังพัฒนาเพียงไม่กี่ประเทศที่ได้เข้าไปมีบทบาท และบทบาทของพระองค์ได้รับการยอมรับอย่างสูงทั้งในสภาผู้ว่าการธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศ พระองค์ทรงผลักดันจนประเทศไทยได้เป็นประเทศแรกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ธนาคารโลกยินดีให้เงินกู้เพื่อมาพัฒนาประเทศในช่วงที่ประเทศไทยขาดแคลนเงินสำรองระหว่างประเทศ

กำเนิดจิตวิญญาณธนาคารแห่งประเทศไทย

ตลอดระยะเวลาที่ทำหน้าที่ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย พระองค์ทรงงานโดยยึดผลประโยชน์ของประเทศเป็นที่ตั้ง ทรงแสดงให้เห็นถึงหลักการทำงานของธนาคารกลางที่จำเป็นต้องมี “ความอิสระในการดำเนินนโยบาย” ในหลายวาระ กล่าวคือ เมื่อครั้งพระองค์ทรงมีความเห็นแตกต่างจากรัฐบาลในเรื่อง “กฎหมายควบคุมเครดิต” ได้ทรงท้านทนที่จนกระทั่งข้อสังเกตุไว้อย่างชัดเจนถึงจุดยืนของธนาคารแห่งประเทศไทยว่า

พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิวัฒนไชย (ขวา) ในฐานะผู้ว่าการของประเทศไทย ในกองทุนการเงินระหว่างประเทศ เข้าร่วมการประชุมร่วมประจำปีสภาผู้ว่าการกองทุนเงินระหว่างประเทศและธนาคารโลก ณ กรุงวอชิงตัน ประเทศสหรัฐอเมริกา ปี 2497

การควบคุมเครดิตที่ไม่เข้มงวดอาจนำไปสู่ปัญหาเงินเฟ้อ และเมื่อมีความเห็นแย้งกับรัฐบาลในเรื่อง “วิธีการขายทองคำ” เพื่อดึงเงินออกจากระบบในการแก้ปัญหาเงินเฟ้อ พระองค์ทรงลาออกเพื่อแสดงจุดยืนของธนาคารกลาง

การลาออกของพระองค์เจ้าวิวัฒนไชย ได้รับความสนใจอย่างมากจากสื่อต่างชาติ ดังจะเห็นได้จากบทความตอนหนึ่งของจดหมายถึงบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ “สแตนดาร์ด” ลงวันที่ 18 ตุลาคม 2489 ของผู้ใช้นาม “A Foreign Reader” ว่า

“... The news that Prince Vivat has resigned his appointment as Governor of Bank of Siam is bound to arouse considerable interest in banking circles. Prince Vivat has steered the baht through many difficult years, and is perhaps the only Siamese banking authority with an international reputation. ...”

และนี่คือปฐมบทของธนาคารแห่งประเทศไทยที่พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิวัฒนไชย ท่านผู้ว่าการพระองค์แรก ได้สร้างจิตสำนึกของการทำหน้าที่ “นายธนาคารของชาติ” ที่พร้อมเสียสละผลประโยชน์ส่วนตัวเพื่อดูแลผลประโยชน์ของประเทศอย่างไม่หวั่นไหว เป็นหลักการที่สืบสานหล่อหลอมจนเป็น “จิตวิญญาณ” ของพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทยยุคทุกสมัย

ผู้ที่สนใจเพิ่มเติม สามารถเยี่ยมชมนิทรรศการ พระองค์เจ้าวิวัฒนไชย ได้ที่ศูนย์การเรียนรู้ ธปท. โทรศัพท์ 0-2356-7766 หรือ www.botic.or.th

อาคารศูนย์การเรียนรู้ ธปท. (ด้านขวา) ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับพื้นที่ของ ธปท. (ด้านซ้าย)
ถ่ายจากอีกฝั่งของแม่น้ำเจ้าพระยา เวลาพลบค่ำ บริเวณใต้สะพานพระราม 8

Bank of Thailand Learning Center เปิดโลกแห่งการเรียนรู้เศรษฐกิจการเงินของไทย

ในวาระครบรอบ 75 ปี ของการก่อตั้งธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) โครงการ “ศูนย์การเรียนรู้ธนาคารแห่งประเทศไทย” (Bank of Thailand Learning Center) จึงได้ถือกำเนิดขึ้น โดยการปรับปรุงกลุ่มอาคารและพื้นที่ของโรงพิมพ์ธนบัตรเดิม ซึ่งแนวคิดหลักคือ การเป็นแหล่งข้อมูลที่เปิดกว้าง เข้าถึงได้ง่ายสำหรับประชาชนทั่วไป รวมถึงนักวิชาการและพนักงาน ธปท. ในการศึกษาค้นคว้าด้านเศรษฐกิจการเงินและการธนาคาร BOT พระสยาม MAGAZINE ได้รับเกียรติจาก **คุณนภาพร มหารักกะ** ผู้ช่วยผู้จัดการ สายวางแผนและงบประมาณ ธปท. หนึ่งในหัวเรือใหญ่ของโครงการนี้ มาเล่าถึงที่มาที่ไปของการสร้างศูนย์การเรียนรู้ ธปท. ประตูปานใหม่ที่พร้อมจะเปิดมิติใหม่การเรียนรู้เศรษฐกิจการเงินไทย

คุณนพพร มหารักขกะ ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายวางแผนและงบประมาณ ธปท.

ประชาชน และ ธปท. จะได้อะไรที่ดี ๆ จากศูนย์การเรียนรู้ ธปท.?

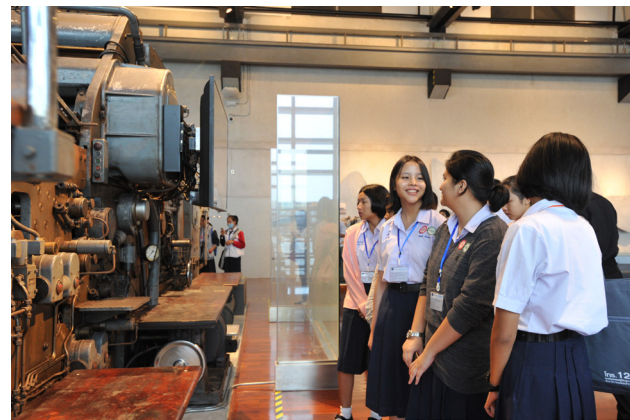
คุณนพพร : เราอยู่ในยุคของเศรษฐกิจแบ่งปัน หรือ Sharing Economy สิ่งสำคัญคือ การแชร์และแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดความเห็น เพราะในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ขับเคลื่อนโดย Idea แบบ Real Time และไร้พรมแดนนั้น การเรียนรู้เป็นการเดินทางที่ไม่สิ้นสุด ศูนย์การเรียนรู้นี้จึงถูกตั้งขึ้นโดยมุ่งหวังให้เป็นพื้นที่จุดประกายและสร้างแรงบันดาลใจของการเรียนรู้

คำถามต่อมาคือ แล้วแรงบันดาลใจมาจากที่ไหนได้บ้าง เราคิดว่าความประทับใจของประชาชนที่จะได้รับเมื่อมาศูนย์การเรียนรู้แห่งนี้เป็นพลังที่สำคัญ ซึ่งอาจมาจากความประทับใจต่อผู้นำทางความคิด เพื่อน หรือ Peers ที่มาแลกเปลี่ยนความรู้ หรืออาจเป็นความประทับใจจากการสัมผัสประสบการณ์ของผู้นำและผู้คนในอดีต ทั้งความสำเร็จและความท้าทายของพวกเขา ผ่านการเดินทางย้อนเวลากับ Storytelling ของเหตุการณ์สำคัญ ๆ ของวิวัฒนาการทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งเรื่องราวของ ธปท. เองก็เป็นบทที่สำคัญในประวัติศาสตร์นี้ ดังนั้น ศูนย์การเรียนรู้แห่งนี้จึงมุ่งให้เป็น Living Learning-hub ที่หวังให้มีชีวิตจิตใจ มีพลังของการแสวงหาความรู้ในเรื่องราวเกี่ยวกับเศรษฐกิจการเงิน บทบาทหน้าที่ของ ธปท. ทั้งในด้านนโยบายการเงิน ระบบการเงิน สถาบันการเงิน ระบบการชำระเงิน การบริหารจัดการธรรมาภิบาล การพัฒนาระบบการเงินเพื่อเป็นโครงสร้างสำคัญที่รองรับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

มีอะไรในศูนย์การเรียนรู้ ธปท. ที่จะช่วยจุดประกายให้อยากเรียนรู้ และสร้างแรงบันดาลใจ?

คุณนพพร : กิจกรรมการแชร์ความคิดจะเป็นแรงบันดาลใจที่สำคัญ ศูนย์การเรียนรู้ ธปท. จะเป็น Hub ที่ทำให้กลุ่มคนที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นน้อง ๆ นักเรียน นักศึกษา ประชาชน นักวิจัย ชาว ธปท. ผู้กำหนดนโยบาย และผู้นำทางความคิด ได้โคจรมาพบกัน แลกเปลี่ยนถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเห็นซึ่งกันและกันในเรื่องที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจการเงิน ดังนั้น สิ่งที่ดี ๆ ในศูนย์การเรียนรู้ จะไม่ใช่เฉพาะสิ่งที่อยู่ในตำรา แต่เป็นกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นนิทรรศการ สัมมนาวิชาการ เสวนา TED Talk จึงมีการออกแบบให้รองรับกิจกรรมในหลายรูปแบบ มี Co-working Space ที่เราเรียกว่า Idea Box มี Auditorium มีห้องประชุมสัมมนา กิจกรรมเหล่านี้จะอยู่ในพื้นที่ของห้องสมุดวิวัฒนาการ ซึ่งเป็นห้องสมุดที่ทันสมัย เน้นการเรียนรู้แนวกิจกรรมและ Interactive มีสื่อที่ทันสมัย มีการเชื่อมโยง Online กับห้องสมุดชั้นนำของโลก อาทิ มหาวิทยาลัย Top Ten และอื่น ๆ อีก 7,000 แห่ง

เมื่อมีการจุดประกาย ก็จะมี Inspire ให้เราอยากเรียนรู้ และเกิดนวัตกรรม ความรู้เป็นสิ่งสำคัญ แต่ความคิดสร้างสรรค์เป็นป่อเกิดของความรู้ใหม่ ๆ ดังคำพูดของ Albert Einstein ที่ว่า “Imagination is more important than knowledge. For knowledge is limited to all we now know and understand, while imagination embraces the entire world, and all there ever will be to know and understand.” สัจจะของคำพูดที่ว่าความคิดสร้างสรรค์ไม่ถูกจำกัดโดยขอบเขตหรือบริบทเดิม ๆ นี้ ยิ่งเห็นได้ชัดในโลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ผลงานที่ประสบความสำเร็จในวันนี้ต้องอาศัยมิติทางความคิดและความรู้จากหลายแขนงมาผสมผสานกัน เช่น ในธุรกิจ Online Platform หรือ Social Media ที่ประสบความสำเร็จนั้น เรามักจะแปลกใจที่มีผู้นำที่มีพื้นฐานการศึกษาด้านสังคมศาสตร์ หรือ

ด้านการออกแบบ ไม่ใช่เฉพาะด้านเทคโนโลยี ขณะที่ธุรกิจการเงิน การธนาคารในยุค FinTech จะมีผู้นำรุ่นใหม่ที่มีพื้นฐานด้าน IT หรือ Data Analytic

ด้วยเหตุนี้ ศูนย์การเรียนรู้ ธปท. ที่เน้นเป้าหมายสร้างความรู้ด้านเศรษฐกิจการเงิน จึงไม่ได้จำกัดมิติ หรือแขนงความรู้ที่เศรษฐศาสตร์ หรือการเงินเท่านั้น แต่เปิดกว้างไปสู่มิติอื่นที่หลากหลาย ที่ล้วนเชื่อมโยงกัน และสอดคล้องกับแนวทางการทำงานแบบทีมที่มีสมาชิกที่หลากหลาย อาทิ IT, Computer Science, คณิตศาสตร์ การบริหาร ความเสี่ยง การบริหารองค์กร กฎหมาย รวมทั้งด้านที่เกี่ยวข้องกับงานสำคัญของ ธปท. อีกงานหนึ่งคือ การพิมพ์และบริหารจัดการธนบัตร เช่น แขนงวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ การบริหารจัดการ รวมถึงศิลปศาสตร์ ซึ่งเราอาจไม่นึกถึงความเชื่อมโยงในส่วนนี้ แต่ความจริงแล้วเราเห็นกันอยู่ทุกวันในความสวยงามของธนบัตรไทย ซึ่งยังเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นไทยอีกด้วย

นอกจากการเรียนรู้ด้านวิชาการแล้ว ยังมีเรื่องที่ใกล้ตัวประชาชน และเป็นเรื่องสำคัญ คือ เรื่องการสร้างความรู้ทางการเงิน โดยจะมีนิทรรศการถาวรเรื่องความรู้ทางการเงิน ซึ่งจะเน้นให้เกิดความเข้าใจ และพฤติกรรมทางการเงินที่ดี มีการออม การวางแผนการเงิน และการบริหารความเสี่ยงที่ดี ตลอดจนสร้างภูมิคุ้มกันป้องกันภัยทางการเงิน ทั้งจากการถูกหลอกลวงหรือภัยทางการเงินรูปแบบใหม่ ๆ ในโลกไซเบอร์

เรื่องเล่าจากอดีตสู่ปัจจุบัน เชื่อมต่อกับอนาคตในพิพิธภัณฑ์ ธปท.

คุณนพพร : เรื่องราวในพิพิธภัณฑ์ ธปท. จะเป็นความซาบซึ้งประทับใจ เป็นแรงบันดาลใจ และเป็นกระจกที่สะท้อนเหตุการณ์ในอดีตที่ยังมีบริบทที่ร่วมสมัย (Contemporary Relevance) เราแต่ละคนมีความหลากหลาย ดังนั้น ในศูนย์การเรียนรู้จึงมีเส้นทางการเรียนรู้ หรือ Journey ที่หลากหลายในพิพิธภัณฑ์ ธปท. ซึ่งอยู่ในบริเวณห้องมั่นคงเดิมในชั้นใต้ดิน เป็นเขตหวงห้ามที่ไม่เปิดให้

คนภายนอกเข้าไปได้ เพราะในอดีตเป็นพื้นที่ที่เก็บรักษาสสมบัติของชาติ คือ เงินตรา และในวันนี้ แม้เป็นพื้นที่เปิด แต่ก็ยังอนุรักษ์สมบัติที่มีค่ายิ่ง คือ ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจและความภาคภูมิใจของเรา มีเรื่องราว หรือโซนที่ไม่ควรพลาดมากมาย แต่จะขอยกขึ้นมาเล่าให้ฟังสัก 2 ส่วน

ส่วนแรก คือ การเล่าเรื่องราวของประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทย เป็น Storytelling ที่ครอบคลุมยุคก่อนรัฐไทย ยุคสุโขทัย ยุคอยุธยา รัตนโกสินทร์ ซึ่งทำให้เห็นความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับวิวัฒนาการของสังคมและการปกครอง ความเป็นอยู่ของผู้คน รวมทั้งความเชื่อมโยงของเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก จากเรื่องที่เล่านั้นจะทำให้เราเข้าใจความท้าทาย พระอัจฉริยภาพของพระมหากษัตริย์ซึ่งทรงเป็นผู้นำประเทศ และความเก่งของคนไทยที่สามารถพัฒนาเศรษฐกิจมาได้อย่างเท่าทันโลก เราเป็นประเทศเปิด คือ เปิดรับความรู้ การค้า การลงทุน เทคโนโลยี และการแข่งขัน จึงทำให้เราเท่าทันและเท่าเทียมโลกภายนอก เห็นได้จากการค้าการลงทุนที่มีกับประเทศต่าง ๆ รอบบ้าน จนถึงอินเดีย เปอร์เซีย ตะวันออกกลาง และจีนในยุคสุโขทัย ตลอดจนทวีปยุโรป ญี่ปุ่น และทวีปอเมริกาเหนือ ในยุคอยุธยา และต้นรัตนโกสินทร์

มีเรื่องที่น่าสนใจ เช่น การค้ากับนานาประเทศทั้งตะวันตกและตะวันออกตั้งแต่สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ทำให้เศรษฐกิจไทยเชื่อมเข้ากับกระแสเศรษฐกิจโลก ก่อนที่จะมีคำศัพท์ เช่น โลกาภิวัตน์ และเรายังมีบันทึกอัตราแลกเปลี่ยนจรีนาในยุคนั้นให้ดูด้วย

การค้าขายกับต่างประเทศ โดยเฉพาะจีนที่ขยายตัวมากในสมัยรัชกาลที่ 3 ซึ่งอาจเทียบได้กับบริบทของกระแส “The Belt and Road” ของจีนในปัจจุบัน การที่รัชกาลที่ 3 ท่านทรงมีวิสัยทัศน์ และการบริหารความเสี่ยงที่ดี มีการสะสมเงินตราต่างประเทศที่ได้มาจากการเงินดุลการค้ามาเก็บไว้เป็นเงินสำรองระหว่างประเทศ ที่รู้จักกันว่า “เงินถุงแดง” ซึ่งในสมัยรัชกาลที่ 4 ก็ไม่ได้มีการนำออกมาใช้ แต่ยังสำรองไว้ ต่อมาเมื่อเกิดเหตุการณ์ปะทะกับฝรั่งเศส ในช่วง ร.ศ. 112 และถูกญี่ปุ่นยึดดินแดนบางส่วน ก็สามารถนำเงินสำรองมาใช้ต่อรองไม่ใหต่างชาติใช้กำลังยึดครองดินแดน

การปฏิรูปการบริหารประเทศและการวางโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่สำคัญ โดยเฉพาะการศึกษาที่เปิดกว้างให้ประชาชนมากขึ้น เปิดให้ประชาชนเข้ารับราชการ การลงทุนในระบบคมนาคม ซึ่งมาพร้อมกับการวางระบบการเงินการคลังที่มั่นคงขึ้นมารองรับการบริหารทรัพยากรในรัชสมัยต่อ ๆ มา เป็นเรื่องราวที่โดยแก่นแล้วก็ไม่ต่างจากความท้าทายที่ประเทศไทยจะต้องปฏิรูปเพื่อก้าวข้าม Middle Income Trap ในวันนี้ นอกจากนั้น ในช่วงเศรษฐกิจโลกตกต่ำหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 หรือ Great Depression กิจกรรมทางเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศที่สะดุดลงก็กระทบฐานะการเงินและการคลัง เกิดปัญหาเงินเฟ้อขึ้นในประเทศเช่นกัน

แม้การเป็นประเทศเปิดจะก่อให้เกิดผลประโยชน์อย่างมาก

นักเรียนจากโครงการ BOT Challenge & Experience เข้าชมพิพิธภัณฑ์ ธปท.

แต่ก็มีความเสี่ยงทั้งด้านเศรษฐกิจและการเมืองระหว่างประเทศ ตามมา ไม่ต่างจากทุกวันนี้ที่เราต้องคำนึงถึง Geopolitical Risk แต่ประวัติศาสตร์ของเราก็แสดงถึงความแข็งแกร่งและสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างดี เป็นปึกแผ่น สามารถรักษาอธิปไตยทางเศรษฐกิจการเงินไว้ได้ในยุคสมัยที่ท้าทาย ไม่ว่าจะเป็นยุคที่ประเทศมหาอำนาจทางตะวันตกขยายอำนาจล่าอาณานิคม และยึดครองทรัพยากรและเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก และในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่กองทัพญี่ปุ่นเข้ามาในประเทศ และต้องการกุมอำนาจและอิทธิพลด้านเศรษฐกิจ ซึ่งในบรรดาข้อเรียกร้องนั้นรวมถึงการตั้งธนาคารกลางที่บริหารโดยชาวต่างชาติ ดังนั้น การจัดตั้งสำนักงานธนาคารชาติไทย และต่อมาเป็น ธปท. ขึ้นเมื่อ 75 ปีที่แล้วจึงเป็นการวางเสาหลักความมั่นคงที่สำคัญยิ่งของประเทศ

ส่วนที่สอง คือ เรื่องราวของการก่อตั้ง ธปท. และประวัติของ พระองค์เจ้าวิวัฒนไชย ซึ่งเป็นผู้วางหลักการของธนาคารกลางของเรา และการบริหารจัดการระบบการเงินของประเทศ จึงถือได้ว่าท่านทรงเป็น Founding Father ของระบบการเงินของประเทศ ซึ่งความท้าทายต่าง ๆ ที่ต้องเผชิญในยุคนั้นคงต้องเรียกว่าหนักหนา และผลงานที่ยั่งยืนมาถึงวันนี้เป็นเสมือนเสียงสะท้อน หรือ Echo จากอดีตที่ส่งต่อมาถึงพวกเราชาว ธปท. และเป็นเครื่องเตือนใจและสร้างความมุ่งมั่นสืบต่อไป

เราลองมาลำดับเหตุการณ์กัน โดยเริ่มจาก The Great Depression ในปี 2472 และอังกฤษออกจากระบบมาตรฐานทองคำ ส่งผลให้ระบบการเงินโลก และระบบอัตราแลกเปลี่ยนของเงินบาทมาถึงทางสองแพร่งว่า จะผูกค่าเงินไว้กับเงินปอนด์หรือทองคำ ซึ่งก็เป็นโจทย์เรื่องกรอบนโยบายการเงินและระบบอัตราแลกเปลี่ยน (Monetary & Exchange Rate Regime) ต่อมา ปี 2475 ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครอง

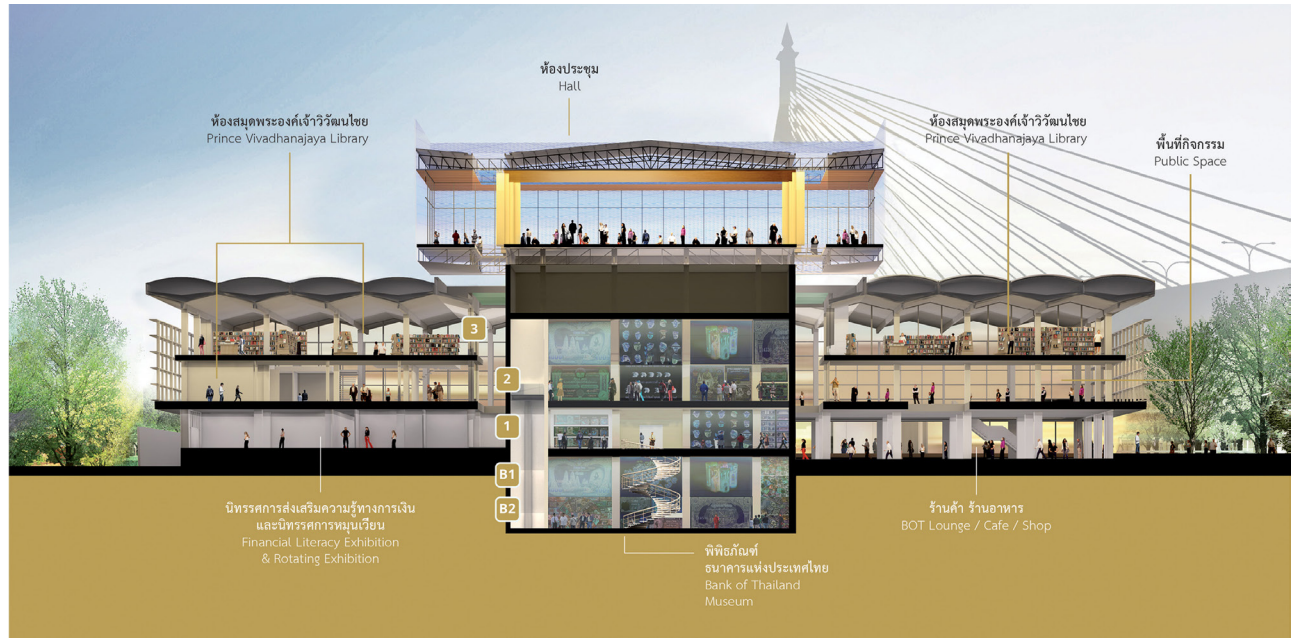

จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในปี 2478 สงครามโลกครั้งที่ 2 เกิดขึ้นในยุโรปก่อน ประเทศไทยเข้าเป็นพันธมิตรกับญี่ปุ่น โดยในปี 2480 สงครามโลกครั้งที่ 2 ก็ขยายมาสู่เอเชีย และปี 2484 กองทัพญี่ปุ่นเข้าโจมตีเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ญี่ปุ่นจึงได้มีการเคลื่อนย้ายกองทัพเข้ามาในประเทศ และพยายามกุมอำนาจทางเศรษฐกิจเพื่อจะโอนย้ายทรัพยากรของไทยไปสนับสนุนกองทัพของตน และเรียกร้องให้มีการจัดตั้งธนาคารกลางขึ้นภายใต้การบริหารงานของชาวญี่ปุ่น

เพื่อรักษาอำนาจอธิปไตยทางระบบการเงินของประเทศ รัฐบาลได้มอบหมายให้พระองค์เจ้าวิวัฒนไชยจัดตั้งธนาคารกลางที่บริหารโดยคนไทยอย่างรวดเร็ว โดยพระองค์ทรงศึกษาหลักการสำคัญ (Central Bank Principles) ของหลากหลายประเทศ ทั้งอังกฤษ ประเทศในยุโรปตะวันตก แม้กระทั่งยุโรปตะวันออก จนกระทั่งเกิด พ.ร.บ. ธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485 โดยใช้เวลาเพียง 63 วัน

สิ่งที่น่าสนใจคือ วิสัยทัศน์ของพระองค์ เพราะหลักการสำคัญ ๆ ที่พระองค์ทรงวางไว้อย่างยั่งยืนอยู่จนถึงทุกวันนี้ โดยทรงกำหนดให้ “ธนาคารกลางมีหน้าที่จัดระเบียบการเงินตราและควบคุมเครดิต ทั้งที่เป็นธนาคารของรัฐ และธนาคารของธนาคารอื่นทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ในอันจะนำมาซึ่งความมั่นคงในการเงินของประเทศ” หลักการสำคัญอื่น ๆ ที่ได้กำหนดไว้เมื่อ 75 ปีที่แล้ว ยังรวมถึงเรื่องขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบ (Scope of Role and Responsibility) หลักการด้านธรรมาภิบาล (Central Bank Governance) ทั้งในเรื่องความสัมพันธ์กับรัฐบาล ซึ่งคือหลักของ Central Bank Independence ตลอดจนการกำกับดูแลโดยคณะกรรมการ ธปท. การออกธนบัตร การให้ธนาคารพาณิชย์วางเงินสดสำรองที่ ธปท. หรือ Reserve Requirement ซึ่งเป็นเครื่องมือการดำเนินนโยบายการเงิน ไม่เว้นแม้กระทั่งเรื่องของผู้สอบบัญชี

นอกจากนี้ สิ่งที่น่าสนใจและน่าประทับใจอีกอย่างหนึ่งคือ พระองค์ทรงเป็นบุคคลตัวอย่าง หรือ Role Model ที่ทรงแสดงถึง Core Value

การจัดสรรพื้นที่ภายในศูนย์การเรียนรู้ ธปท.

ที่มีความร่วมสมัยและเป็นปัจจุบันในด้านความรู้ลึกซึ้งจริง พระองค์ทรงเข้าใจถึงแก่นของหน้าที่และผลที่หวัง (Intended Outcome) คือเสถียรภาพของระบบการเงิน โดยทรงวางระบบที่จะสามารถดูแลปริมาณเงินและทำนโยบายการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างเครื่องมือนโยบายการเงิน (Monetary Policy Instruments) ที่เรายังสามารถใช้ได้จนถึงวันนี้

ในยุคนั้น ภายใต้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนคงที่ (Fixed Exchange Rate System) ท่านทรงวางระบบและร่างกฎหมายที่ทำให้ควบคุมปริมาณเงินได้ในทุกด้าน ทั้งฐานเงิน หรือ Monetary Base จากปริมาณธนบัตร ตลอดจนทรงตระหนักถึงความเชื่อมโยงของอุปทานของเงินในประเทศและในต่างประเทศผ่านการเคลื่อนย้ายของเงินทุนระหว่างประเทศ โดยทรงออก พ.ร.บ. ควบคุมการปริวรรตเงินตรา

และควบคุมปริมาณเงินตามความหมายกว้าง ผ่านการควบคุมการสร้างเครดิตของระบบธนาคารพาณิชย์ โดยกำหนดเงินสดสำรองของธนาคารพาณิชย์ที่ ธปท. โดยการออกกฎหมายกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์และการควบคุมเครดิต ซึ่งมีความท้าทายมาก เช่น สภาพผู้แทนไม่ผ่าน พ.ร.ก. ควบคุมเครดิต ในปี 2486 ซึ่งพระองค์ก็ได้มีหนังสือชี้แจงเหตุผล และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อการควบคุมเงินเพื่อ การออกนโยบายและกฎหมายนั้น ทรงศึกษาทำการบ้านมาอย่างลึกและเข้ม ทรงเข้าใจกลไกของระบบการเงิน เข้าใจและบริหารความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้แบบมืออาชีพ และมีมุมมองที่กว้าง โดยไม่ลืมนึกว่า Stakeholders ที่สำคัญที่สุดคือ ประชาชน

ปณิธานและจิตวิญญาณของ ธปท. ได้สืบทอดกันมาอย่างเข้มแข็ง และหากได้ไปชมห้องนิทรรศการบทบาทหน้าที่ ธปท. ที่เราได้บันทึกบทสัมภาษณ์ ท่านผู้ว่าการในช่วงกว่า 30 ปีที่ผ่านมา และของพนักงานก็จะเห็นว่า Core Value เหล่านี้ยังเป็นเสาหลักที่ทำให้ท่านผู้ว่าการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนสืบสานหน้าที่มาได้ในช่วงเวลาที่ท้าทาย

ความประทับใจส่วนตัวที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้ ธปท.

คุณนวพร : โดยส่วนตัวแล้วมีความประทับใจและภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งของ ธปท. ที่พระองค์เจ้าวิวัฒนไชยทรงก่อตั้งขึ้นมา และอยากชวนชาว ธปท. มาเรียนรู้เรื่องราวเหล่านี้

ในชีวิตการทำงานพวกเราคงมีจังหวะหรือ Moment บางอย่าง ที่ตอบโจทย์ในใจว่าเราอยู่ที่นี้เพื่อทำอะไร จำได้ว่าจังหวะหรือ Moment นั้นของตัวเองมี 2 ครั้ง คือ ตอนที่เรียนจบจากต่างประเทศและมาทำงานในปีแรก ได้รับงานที่เกี่ยวกับการศึกษาเรื่องการรวมตัวทางการเงินของประเทศในเอเชีย หัวหน้าท่านบอกว่า ควรจะเข้าใจเหตุผลเบื้องหลังการออกกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน จึงได้ไปค้นเอกสารดั้งเดิมที่เก็บอยู่ที่วังบางขุนพรหม และได้อ่านลายพระหัตถ์ของพระองค์ที่ทรงบันทึกความเห็นและเหตุผลในการออกกฎหมายต่าง ๆ อ่านแล้วก็ทั้งและอึ้งกับ ธปท. และครั้งที่สองคือ ช่วงที่ค้นหาเอกสารที่เก็บไว้ที่หอจดหมายเหตุ ซึ่งพวกเราอาจจะรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่ห่างไกล บางครั้งก็อาจหงุดหงิดที่ต้องมาจัดการเอกสารนำส่งไปที่นั่น แต่อยากชวนคิดว่านี้เป็นสมบัติที่มีค่า เพราะเป็นวิญญาณของ ธปท. ที่ถ่ายทอดสืบมา

หากมีวันที่ท่านต้องการ Inspiration อยากชวนให้ไปนั่งเงียบ ๆ นำเอาเอกสารตัวจริงที่เขียนบนกระดาษบาง ๆ สมัยสงคราม ที่เขียนด้วยลายพระหัตถ์ ซึ่งในวันสิ้นปี 2559 เผอิญได้ไปอ่านเอกสารของพระองค์ ที่ร่างหลักการและกฎหมายหลายฉบับ ตลอดจนการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจ รวมถึงนโยบายเศรษฐกิจ เช่น ความเห็นของพระองค์ท่าน เรื่องการปฏิรูปการผลิตของประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ซึ่งต้องปฏิรูปนโยบายด้านอุปทาน (Supply Side Reform) ซึ่งรวมถึงการถือครองที่ดิน ระบบชลประทาน ผลต่อรายได้และความเป็นอยู่ของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ สิ่งที่น่าทึ่งคือความร่วมสมัย (Contemporary Relevance) ของพระองค์ที่สืบทอดสู่ชาว ธปท. ในยุคต่อ ๆ มาจนมาถึงพวกเราในทุกวันนี้

อยากให้ถึงท้ายถึงศูนย์การเรียนรู้ ธปท.
ที่จะเป็นประตูต้อนรับบานใหม่ของ ธปท.

คุณนพพร : ในศูนย์การเรียนรู้ ธปท. มี Journey มากมาย อยากชวนพวกเรามาร่วมกันเดินทางตาม Journey ต่าง ๆ แต่ที่สำคัญที่สุดคือศูนย์การเรียนรู้ ธปท. จะเป็นการเปิดประตูบ้านต้อนรับผู้คนที่ยากจะรู้จักเรา การที่ชาว ธปท. จะมาร่วมต้อนรับ มาพบปะ มาเล่าบทบาหน้าที่ของเรา และมารับฟังความคิดเห็นจากประชาชน เป็นส่วนสำคัญที่สุดของ Journey ของการยื่นมือและเปิดใจ และคือการสืบสานถ่ายทอดจิตวิญญาณของความเป็นชาว ธปท.

ผนังของศูนย์การเรียนรู้ยังมีพื้นที่รอบันที่เรื่องราวและ Journey ต่อ ๆ ไปข้างหน้า สำหรับท่านแล้ว Journey ของท่านจะเป็นอย่างไร ในวังวังบางขุนพรหม และท่านจะมีส่วนร่วม และทิ้งเสียง Echo อะไรไว้เพื่อสืบสานปณิธานของเรา

ศูนย์การเรียนรู้ ธปท. จะเปิดให้บริการอย่างเป็นทางการ
ตั้งแต่เดือนมกราคม 2561 เป็นต้นไป
สอบถามเพิ่มเติมได้ที่ 0-2356-7766 หรือ www.botlc.or.th

The New Chapter

อีกเรื่องหนึ่งที่น่าสนใจสำหรับศูนย์การเรียนรู้ ธปท. ก็คือสถาปัตยกรรมและแนวคิดเบื้องหลังการปรับปรุงโรงพิมพ์ธนบัตรเดิมให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ ธปท. BOT พระสยาม MAGAZINE ได้รับเกียรติจาก รศ. ดร.ต้นข้าว ปาณินท์ อาจารย์ประจำภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในฐานะที่ปรึกษาการจัดทำข้อกำหนดงานจ้างออกแบบปรับปรุงอาคาร ก. และผังบริเวณด้านโรงพิมพ์ธนบัตร ธปท. จะมาบอกเล่าถึงมุมมองในด้านสถาปัตยกรรมและแนวคิดในการออกแบบปรับปรุงอาคารโรงพิมพ์ธนบัตรเดิมให้ตอบโจทย์การเป็นศูนย์การเรียนรู้ ธปท.

จุดเด่นด้านรูปแบบสถาปัตยกรรมของอาคารโรงพิมพ์ธนบัตรเดิมคืออะไร และความยากง่ายในการปรับเปลี่ยนหน้าทีของตัวอาคารให้กลายเป็นศูนย์การเรียนรู้ ธปท. ?

รศ. ดร.ต้นข้าว : อาคารโรงพิมพ์ธนบัตรเดิมนั้น เริ่มสร้างประมาณปี 2506 แล้วเสร็จประมาณปี 2512 ออกแบบโดยสำนักงานสถาปนิกหม่อมหลวงสันธยา อิศรเสนา ซึ่งเป็นตัวอย่างอาคารในยุคโมเดิร์นในประเทศไทย ที่มีความโดดเด่น ทั้งในแง่ประโยชน์ใช้สอย คุณลักษณะของพื้นที่ภายใน ระบบทางสัญจรภายใน ระบบโครงสร้าง และรูปลักษณ์ภายนอกของอาคาร

อาคารโรงพิมพ์ธนบัตร ด้วยความที่เป็นอาคารที่เกิดขึ้นมาเพื่อการใช้สอยที่เฉพาะเจาะจง จึงเป็นอาคารที่แสดงออกถึงความสัมพันธ์ระหว่าง Function, Form และ Space ที่ตรงไปตรงมา ชัดเจนมาก ไม่มีพื้นที่ไหนในอาคาร ที่ถูกจัดวางโดยไม่มีวัตถุประสงค์ แต่แม้ว่าจะถูกสร้างขึ้นมาเพื่อการใช้งานเป็นโรงพิมพ์ธนบัตร ที่ไม่จำเป็นต้องสื่อสารความหมายอะไร แต่อาคารหลังนี้ ก็มีอัตลักษณ์ภายนอก ที่มีลักษณะเฉพาะตัวที่เกิดจากความสัมพันธ์ของระบบโครงสร้าง และวัสดุ ที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งความงามที่เฉพาะตัวของอาคารหลังนี้จริง ๆ

ความยากของการปรับเปลี่ยนหน้าที่ของตัวอาคารให้กลายเป็นศูนย์การเรียนรู้ ธปท. นั้น ประการแรก อยู่ที่พื้นที่และโครงสร้าง เพราะอาคารประกอบไปด้วยพื้นที่ที่ยากต่อการปรับเปลี่ยน เช่น พื้นที่ห้องมั่นคงที่มีโครงสร้างหนาหนักแข็งแรง ที่ไม่สามารถปรับพื้นที่ให้เชื่อมต่อกับส่วนอื่น ๆ ของอาคารได้ ความท้าทายของการออกแบบ จึงอยู่ที่การกำหนดประโยชน์ใช้สอยใหม่ลงไปในพื้นที่เดิม ให้สัมพันธ์กับส่วนอื่น ๆ ของอาคาร ความยากอีกประการหนึ่ง ก็คือ การใช้งานเดิมของอาคารนั้น สัมพันธ์กันทั้งหมด คือเป็นโรงพิมพ์ธนบัตร แต่ประโยชน์ใช้สอยใหม่นั้น มีความหลากหลาย โดยกลุ่มผู้ใช้งาน ก็แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นพิพิธภัณฑ์ ห้องประชุม ห้องสมุด หรือพื้นที่นันทนาการ ดังนั้นการออกแบบพื้นที่จำเป็นต้องมีการจำแนกประเภทการใช้งานและการ

เข้าถึงพื้นที่ที่หลากหลายกว่าอาคารเดิมมาก และความยากประเด็นสุดท้าย ก็คือ การออกแบบเลือกอาคารใหม่ ให้สามารถทำงานตอบโจทย์การใช้พื้นที่ภายในเป็นศูนย์การเรียนรู้ ในขณะที่ยังคงเอกลักษณ์เดิมของอาคารอันโดดเด่นไว้ให้ได้

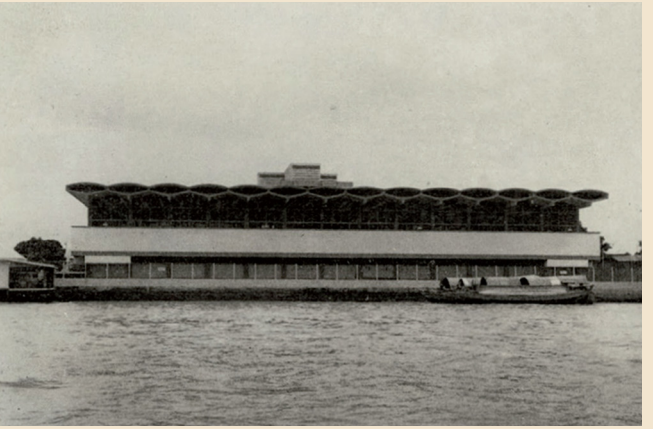
ส่วนประเด็นที่อาคารเดิมนั้น เอื้ออำนวย หรือตอบโจทย์การเปลี่ยนแปลงนี้โดยตรง ก็คือ อาคารเดิมมี Volume ของ Space ที่สูง มีลักษณะของการจัดพื้นที่ในลักษณะที่เป็นพื้นที่ใหญ่เชื่อมต่อกัน หรือ Free Plan จึงทำให้การเปลี่ยนแปลงอาคารเป็นศูนย์การเรียนรู้ นั้นสามารถออกแบบให้พื้นที่มี Dynamic ได้ไม่ยากจนเกินไป

แนวคิดในการออกแบบปรับปรุงอาคารในบริเวณโรงพิมพ์ธนบัตรเดิมให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ ธปท.?

รศ. ดร.ต้นข้าว : แนวคิดเริ่มต้นของการพัฒนาโครงการศูนย์การเรียนรู้ และการจัดทำโปรแกรมเพื่อการออกแบบนั้น เริ่มจากการศึกษาพื้นที่เดิมในบริเวณโรงพิมพ์ธนบัตรว่า ประกอบไปด้วยอาคารอะไรบ้าง และแต่ละอาคารมีหน้าที่ใช้สอยเดิมอย่างไร มีความสัมพันธ์กันในพื้นที่อย่างไรบ้าง เพื่อประกอบการพิจารณาที่จะเก็บบางอาคารไว้ หรือจะรื้อถอนบางอาคารออกไป

และเนื่องจากตำแหน่งที่ตั้งของโรงพิมพ์ธนบัตร ที่อยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา และอยู่เชิงสะพานพระราม 8 ทำให้เป็นพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์ละเอียดอ่อน ไม่ใช่เฉพาะกับอาคารอื่น ๆ ของ ธปท. เท่านั้น แต่กับชุมชน และผู้คนที่อยู่โดยรอบด้วย และด้วยแผนการพัฒนาของระบบการขนส่งมวลชนในอนาคต ทำให้การเข้าถึงพื้นที่สะดวกขึ้น ศักยภาพของพื้นที่ในการพัฒนาการใช้ประโยชน์ จึงมีมากกว่าการเป็นเพียงอาคารเพื่อการใช้สอยภายใน ธปท. เท่านั้น

ประกอบกับการที่ ธปท. มีพื้นที่ต่าง ๆ ที่เคยเป็นพื้นที่ค่อนข้างปิดคนภายนอกเข้าถึงยาก เช่น พิพิธภัณฑ์ และห้องสมุด ซึ่งพื้นที่เหล่านี้สามารถถูกพัฒนาให้มีความเป็นสาธารณะมากขึ้นได้

โรงพิมพ์ธนบัตรในอดีต

รศ. ดร.ต้นข้าว ปาณินท์ อาจารย์ประจำภาควิชาสถาปัตยกรรม
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

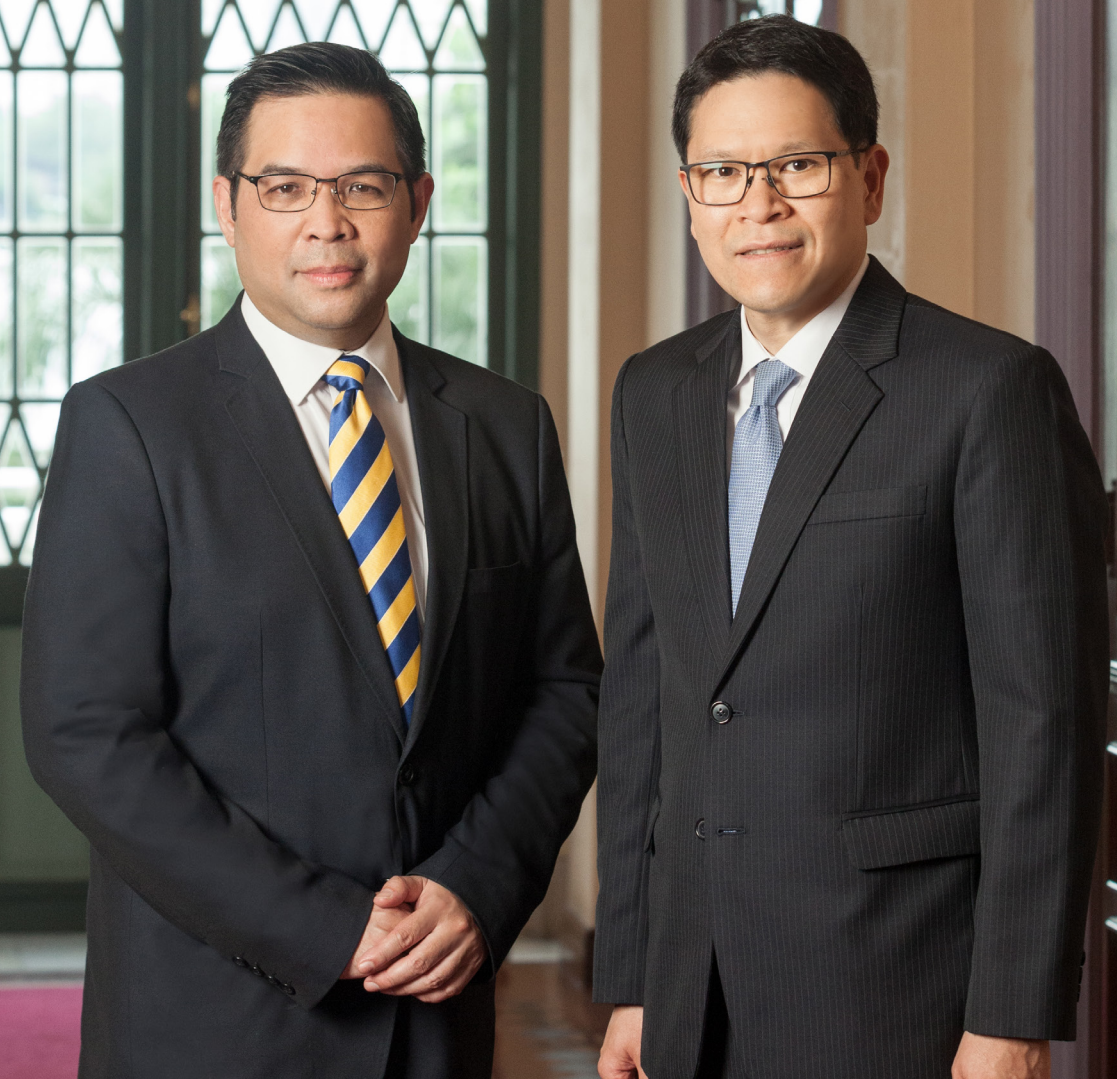
ด้วยเหตุผลและกระบวนการศึกษาในขั้นตอนต่าง ๆ จึงทำให้เกิดแนวความคิดในการปรับปรุงพื้นที่ฝั่งโรงพิมพ์ธนบัตรให้กลายเป็นตัวแทนของการสื่อสารอัตลักษณ์และหน้าที่ของ ธปท. ต่อสาธารณชน และเพื่อการใช้ประโยชน์ในสองส่วนคือ เพื่อการใช้สอยของ ธปท. เอง และเพื่อการใช้สอยของผู้คนทั่วไป ที่จะได้เข้ามามีโอกาสสัมผัสเรื่องราว และบทบาทหน้าที่ของ ธปท. โดยตรง

แนวคิดที่เป็นที่มาของข้อกำหนดในการออกแบบ จึงเน้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง พื้นที่โครงการ และการเข้าถึงจากภายนอก ตลอดจนความสัมพันธ์กับแม่น้ำ และพื้นที่สาธารณะอื่น ๆ ในย่านนี้ และเน้นการออกแบบที่จะทำให้อาคารมีลักษณะเชิงเชิญ กลายเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และทำเลที่ตั้งได้อย่างลงตัว

สำหรับการออกแบบพื้นที่ภายใน ข้อกำหนดในการออกแบบ จะเน้นความมี Dynamic และการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ ไปจนถึงการสร้างพื้นที่ที่เอื้อต่อการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้คน และเรื่องราวที่จัดแสดง ทั้งหมดนี้ ก็เพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบปลายเปิด และเกิดการใช้พื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงได้เสมอ ๆ ทำให้ทั้งตัวอาคาร และเรื่องราวที่ถูกนำเสนอในอาคารนั้นมีชีวิตอย่างแท้จริง

รปท. กับบทบาท ในเวทีระหว่างประเทศ

ในบริบทปัจจุบันที่โลกเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว มีความซับซ้อนเชื่อมโยงกันมากขึ้น ธนาคารแห่งประเทศไทย (รปท.) ในฐานะธนาคารกลางของประเทศได้เพิ่มบทบาทเชิงรุกในเวทีระหว่างประเทศ เพื่อยกระดับความร่วมมือกับธนาคารกลางประเทศต่าง ๆ ทั้งระดับภูมิภาคและระดับโลกให้แน่นแฟ้นและกันต่อสถานการณ์ยิ่งขึ้น BOT พระสยาม MAGAZINE ฉบับนี้ ได้รับเกียรติจาก **คุณธีรศักดิ์ รัตนเสวี** พิธีกรข่าวชื่อดังที่อาสาสมัครชกถาม **ดร.วิรไท สันติประภพ** ผู้ว่าการ รปท. ถึงความสำคัญของการร่วมมือของธนาคารกลางในยุคปัจจุบัน และบทบาทด้านการต่างประเทศของ รปท.

บทบาทต่างประเทศของ รปท.

คุณธีรศักดิ์ : ในโลกปัจจุบัน ความร่วมมือกันระหว่างธนาคารกลางมีความสำคัญอย่างไร และบทบาทของ รปท. ในเรื่องนี้มีพัฒนาการอย่างไร

ดร.วิรไท : การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศมีความสำคัญมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งทุกวันนี้ที่ระบบเศรษฐกิจและระบบการเงินโลกมีความเชื่อมโยงกันสูงมาก เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในโลกหนึ่งสามารถส่งผลกระทบต่ออีกซีกโลกด้วยระยะเวลาเพียงเสี้ยววินาที ขณะที่โครงสร้างของเศรษฐกิจไทยมีลักษณะเปิดมากขึ้นเรื่อย ๆ นั้นแสดงว่าภาคต่างประเทศจะเข้ามามีบทบาทมากขึ้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ รปท. จะต้องมีความร่วมมือและความสัมพันธ์ที่ดีกับธนาคารกลางประเทศต่าง ๆ

บทบาทด้านการต่างประเทศของ รปท. เริ่มตั้งแต่ก่อตั้ง รปท. ก็ว่าได้ โดยท่านผู้ว่าการพระองค์แรกคือ พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิวัฒนไชย ท่านทรงมีวิสัยทัศน์ที่ยาวไกล ย้อนไป 75 ปีที่แล้ว ช่วงนั้นประเทศไทยมีเงินสำรองระหว่างประเทศไม่มาก เพราะเป็นช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ประกอบกับเมื่อสงครามยุติลง เราจำเป็นต้องจ่ายค่าชดเชยให้กับประเทศผู้ชนะสงคราม พระองค์เจ้าวิวัฒนไชยทรงมีบทบาทสำคัญมากในการร่วมเจรจากับประเทศต่าง ๆ เพื่อลดภาระในการชดเชยความเสียหาย

อีกประเด็นที่สำคัญ ช่วงนั้นเป็นช่วงที่วางระบบการเงินโลกใหม่ มีการจัดตั้งกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และธนาคารโลก (World Bank) พระองค์ทรงใช้ความพยายามอย่างสูงในการผลักดันให้ประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิก IMF และธนาคารโลกตั้งแต่ยุคเริ่มก่อตั้ง ช่วงนั้นมีประเทศกำลังพัฒนาเพียงไม่กี่ประเทศที่ได้เข้าไปเป็นสมาชิก และบทบาทของพระองค์ได้รับการยอมรับอย่างสูงทั้งในสภาผู้ว่าการธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ทรงผลักดันจนประเทศไทยได้เป็นประเทศแรกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ธนาคารโลกยินดีให้เงินกู้เพื่อมาพัฒนาประเทศในช่วงที่ประเทศไทยขาดแคลนทุนและเงินสำรองระหว่างประเทศ

ผู้ว่าการ รปท. อีกท่านที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยเฉพาะความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาค คือ ท่านผู้ว่าการป๋วย อึ๊งภากรณ์ ท่านตระหนักว่า เวลาอยู่ในเวทีระดับโลก ประเทศเล็ก ๆ อย่างไทยเรามักมีบทบาทเพียงเล็กน้อย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศเล็ก ๆ ต้องร่วมมือผนึกกำลังกัน ท่านจึงริเริ่มและผลักดันจนเกิดการจัดตั้งกลุ่มที่เรียกว่า Southeast Asia Voting Group ทำให้กลุ่มประเทศจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีที่นั่งถาวรอยู่ในคณะกรรมการบริหารของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

ท่านผู้ว่าการป๋วยยังริเริ่มให้เกิดการประชุมระหว่างผู้ว่าการธนาคารกลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (South East Asian Central Banks: SEACEN) ขึ้นทุกปี ซึ่งต่อมาก็นำมาสู่การจัดตั้ง

SEACEN Research and Training Centre เป็นศูนย์วิจัยและพัฒนาบุคลากรให้กับธนาคารกลางประเทศสมาชิก โดยท่านเห็นว่าทักษะการทำหน้าที่ธนาคารกลางเป็นทักษะเฉพาะที่ไม่มีการสอนที่ไหน จึงควรมีความร่วมมือกันเพื่อจัดตั้งศูนย์แห่งนี้ขึ้น วันนี้ SEACEN ขยายบทบาทไปไกลมาก ปัจจุบันมีสมาชิกสามัญ 20 ประเทศ สมาชิกสมทบ 7 ประเทศ และผู้สังเกตการณ์อีก 8 ประเทศ

จะเห็นได้ว่า อดีตผู้ว่าการ รปท. ทั้งสองท่าน เป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่า รปท. มีบทบาทในเวทีระหว่างประเทศมาตลอด ยิ่งไปกว่านั้น ท่านยังได้วางรากฐานในบทบาทด้านการต่างประเทศให้กับ รปท. มาเป็นอย่างดี

การยอมรับในบทบาทต่างประเทศของ รปท.

คุณธีรศักดิ์ : ตามที่ท่านผู้ว่าการเล่าถึงบทบาทของ รปท. ในด้านต่างประเทศ การยอมรับของนานาชาติต่อบทบาทของประเทศไทยในเรื่องนี้เป็นอย่างไรบ้าง

ดร.วิรไท : ตลอดระยะเวลา 75 ปี รปท. มีบทบาทด้านการต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง และได้รับการยอมรับค่อนข้างดีมาจากธนาคารกลางประเทศต่าง ๆ ตัวอย่างที่ชัดเจนคือ ประเทศไทยได้รับเลือกให้เป็นเจ้าภาพจัดประชุมสภาผู้ว่าการธนาคารโลก และกองทุนการเงินระหว่างประเทศที่กรุงเทพฯ เมื่อปี 2534 ซึ่งปกติการประชุมจะจัดที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ทุก 2 ปี แล้วจัดนอกประเทศสหรัฐฯ หนึ่งปี จึงมีเพียงไม่กี่เมืองในโลกที่ได้รับความไว้วางใจให้จัดการประชุมนี้ นอกจากความพร้อมด้านสถานที่แล้ว ปัจจัยหลักในการตัดสินใจคือความน่าเชื่อถือของธนาคารกลางประเทศนั้น โดยไทยถือเป็นประเทศแรก ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้รับเกียรติให้จัดการประชุมนี้ นอกจากนี้ รปท. ยังมีบทบาทในด้านต่างประเทศในอีกหลาย ๆ เวที

จุดมุ่งหมายของความร่วมมือด้านข้อมูล

คุณธีรศักดิ์ : ในบริบทที่เศรษฐกิจและตลาดการเงินโลกมีความซับซ้อนและผันผวน รปท. มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและร่วมมือกับธนาคารกลางประเทศอื่น ๆ อย่างไรบ้าง เพื่อรับมือกับความผันผวนของวิกฤตการเงินโลก

ดร.วิรไท : มีหลายเวทีที่เรามีส่วนร่วมอยู่เป็นประจำ IMF ก็เป็นเวทีหนึ่ง อีกเวทีที่ รปท. เข้าร่วมเป็นประจำ คือ การประชุมของธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ (Bank for International Settlements: BIS) นอกจากนี้ยังมีกรอบความร่วมมือของกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยตนเอง ตลอดจนการประชุมแบบทวิภาคี (Bilateral) กับธนาคารกลางของประเทศในภูมิภาค โดยจุดประสงค์ส่วนหนึ่งคือเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและเรียนรู้จากประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

ความร่วมมือระหว่างธนาคารกลางที่สำคัญอีกด้านคือ การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ เพราะทุกวันนี้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรมข้ามพรมแดนมากขึ้น ขณะที่ธนาคารต่างประเทศเข้ามาเปิดสาขาในประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์ไทยก็ไปเปิดสาขาในหลายประเทศ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ ธปท. จะต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลกับธนาคารกลางอื่น เพื่อให้ทราบว่าธนาคารพาณิชย์ไทยในต่างประเทศทำอะไร มีความเสี่ยงตรงไหน จะส่งผลอย่างไรกับธนาคารแม่ ฯลฯ สำหรับธนาคารต่างประเทศที่มาเปิดในประเทศไทย ธปท. ก็ต้องทราบว่าธนาคารแม่ของเขาเป็นอย่างไร ดังนั้น ทุกปี ธปท. จึงจัดให้มีการประชุมที่เรียกว่า “Supervisory Colleges” เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลกับธนาคารกลางประเทศอื่นที่มีสาขาของธนาคารพาณิชย์ไทยตั้งอยู่ เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองและประสบการณ์การกำกับดูแลสถาบันการเงินให้ดียิ่งขึ้น

เวทีความร่วมมือเหล่านี้ยังมีจุดประสงค์สำคัญ เพื่อวางแผนพัฒนาระบบการเงินร่วมกัน ทุกวันนี้ความเชื่อมโยงระหว่างประเทศมีความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ ถึงแม้ว่าความเชื่อมโยงทางการเงินยังไม่ได้ไปไกลนักเมื่อเทียบกับความเชื่อมโยงทางการค้าและการลงทุน แต่ภายใต้กรอบ ASEAN Banking Integration Framework (ABIF) จะมีความร่วมมือหลายโครงการเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงทางการเงินในภูมิภาคมากขึ้น เช่น การจัดทำข้อกำหนดหลักสำหรับ Asian Qualified Bank เพื่อให้ธนาคารจากประเทศสมาชิกหนึ่งสามารถไปเปิดบริการในประเทศอื่นในภูมิภาคได้ง่าย หรือการวางระบบ Asian Payment Network เพื่อเชื่อมโยงระบบการชำระเงินระหว่างกัน เป็นต้น เหล่านี้เป็นเพียงตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่าภูมิภาคอาเซียนสามารถที่จะพัฒนาภาคการเงินร่วมกันได้อีกมาก

ความร่วมมือเพื่อรองรับความท้าทาย

คุณธีรศักดิ์ : มองไปข้างหน้า การเกิดขึ้นของนวัตกรรมทางการเงินใหม่ ๆ จะสร้างความท้าทายกับ ธปท. และธนาคารกลางทั่วโลกอย่างไร และความร่วมมือระหว่างกันจะสำคัญอย่างไร

ดร.วิรไท : มีหลายเรื่องที่เป็นความท้าทายร่วมกันที่สำคัญคือ เรื่องเทคโนโลยี แทบจะไม่มีวันไหนที่เราไม่ได้ยินคำว่า “ฟินเทค” ซึ่งฟินเทคจำนวนไม่น้อยเกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมการเงินข้ามประเทศ ฟินเทคทำให้เกิดโอกาสใหม่ เช่น การเชื่อมโยงการชำระเงินระหว่างประเทศด้วยเทคโนโลยีใหม่ ๆ ซึ่งจะทำให้ต้นทุนการทำธุรกรรมถูกลงมาก แต่ขณะเดียวกันเทคโนโลยีก็นำมาซึ่งความเสี่ยงสำคัญ เช่น ความเสี่ยงด้านไซเบอร์ (Cyber Risk) ฉะนั้น ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีจึงเป็นเรื่องที่ธนาคารกลางประเทศต่าง ๆ ต้องคุยกันและทำงานร่วมกัน

อีกเรื่องคือ หลังวิกฤติการเงินโลกในปี ค.ศ. 2008 ธนาคารกลางของประเทศอุตสาหกรรมหลักดำเนินนโยบายการเงินแบบผ่อนคลายเป็นเวลานาน ซึ่งส่งผลให้เกิดความท้าทายแก่ Emerging

Countries รวมทั้งไทยในหลายมิติ กล่าวคือ การที่อัตราดอกเบี้ยโลกต่ำมากมาเป็นเวลานาน ส่งผลให้มีเงินทุนไหลเข้าประเทศเกิดใหม่ มาก และเกิดพฤติกรรมแสวงหาผลตอบแทนที่สูงขึ้น (Search for Yield) โดยไม่ได้คำนึงถึงความเสี่ยงอย่างดีพอ ฯลฯ จนอาจสร้างความเปราะบางต่อเสถียรภาพระบบการเงินโดยรวม (Financial Stability) ดังนั้น ธนาคารกลางจึงต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลกันตลอดเวลา เพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น อย่างเช่นปัจจุบันที่วัฏจักรอัตราดอกเบี้ยโลกกำลังเปลี่ยนทิศ ซึ่งอาจส่งผลให้เงินไหลออกได้ ก็เป็นเรื่องที่มีการหารือกัน เป็นต้น

บทเรียนสำคัญที่ธนาคารกลางในภูมิภาคเรียนรู้จากวิกฤติต้มยำกุ้งปี 2540 คือความสำคัญของการสร้างกันชนด้านต่างประเทศที่ดีเพื่อรองรับแรงปะทะเวลาที่กระแสการเงินโลกเปลี่ยนทิศรุนแรง บทเรียนนี้นำมาสู่ข้อตกลงความร่วมมือในหลายเรื่อง เรื่องหนึ่งซึ่งเป็นการริเริ่มของ ธปท. ได้แก่ การสร้างกลไกรองรับปัญหาการขาดสภาพคล่องด้านต่างประเทศในกลุ่มประเทศสมาชิกที่เรียกว่า “มาตรการริเริ่มเชียงใหม่พหุภาคี (Chiang Mai Initiative Multilateralisation: CMIM)” ซึ่งเป็นข้อตกลงความร่วมมือที่ระบุว่า ถ้าธนาคารกลางของประเทศในภูมิภาคเกิดขาดสภาพคล่อง ธนาคารกลางสมาชิกจะให้วงเงินพิเศษชั่วคราวเพื่อช่วยบรรเทาปัญหา ก่อนที่จะต้องพึ่ง IMF นี่เป็นตัวอย่างการยกระดับความร่วมมือในระดับภูมิภาคเพื่อรับมือกับความผันผวนจากระบบการเงินโลก

ผู้ว่าการ สปท. กับ บทบาทประธาน BIS ACC

คุณธีรศักดิ์ : เมื่อไม่นานมานี้ ท่านได้รับแต่งตั้งเป็นประธาน BIS Asian Consultative Council (BIS ACC) ในวาระ 2 ปีในตำแหน่งท่านจะทำอะไรบ้าง และการดำรงตำแหน่งนี้จะช่วยสนับสนุนการทำงานของ ธปท. อย่างไร

ดร.วิรไท : BIS ACC คือเวทีที่ผู้ว่าการธนาคารกลางในเอเชียที่เป็นสมาชิก BIS พุดคุยกันถึงบทบาทของ BIS ในเอเชียที่เราอยากเห็น เช่น ก่อนหน้านี้ เรามีการจัดตั้ง Asian Bond Fund เพื่อส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในพันธบัตรของประเทศในเอเชีย และต่อมาจัดตั้งกองทุนที่จะไปขายให้กับนักลงทุนนอกภูมิภาคด้วย นอกจากนี้ ในฐานะที่ BIS เป็นแหล่งสำคัญในการวิจัยเรื่องเศรษฐกิจมหภาคของธนาคารกลาง เราจะทำอย่างไรให้วาระงานวิจัยของ BIS ตอบโจทย์ภูมิภาคเอเชีย เรื่องเหล่านี้เป็นตัวอย่างของประเด็นที่หารือร่วมกัน

ทั้งนี้ การที่ประเทศไทยมีบทบาทในฐานะประธาน BIS ACC ควรจะช่วยให้งานวิจัยของ BIS ตอบโจทย์ของประเทศ Emerging Markets ได้ดีขึ้น ไม่ว่าในมิติของนโยบายการเงิน นโยบายอัตราแลกเปลี่ยน เกณฑ์การกำกับดูแลสถาบันการเงิน เกณฑ์ในเรื่องธรรมาภิบาลที่ธนาคารกลางพึงปฏิบัติ ตลอดจนระบบบริหารจัดการที่ดีของธนาคารกลาง เป็นต้น เพราะ BIS มีบทบาทสำคัญในการกำหนดมาตรฐานสากลของเกณฑ์เหล่านี้ นอกจากนี้ BIS ยังถือเป็นคลังของผู้รู้และคลังข้อมูล โดยเฉพาะเรื่องการบริหารเงินสำรอง เพราะ BIS บริหารเงินสำรองให้กับธนาคารกลางทั่วโลกทั้งที่เป็นผู้ถือหุ้นและไม่ใช่อัตโนมัติ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้เป็นสิ่งที่ ธปท. สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้

นอกจากนี้ ธปท. สามารถใช้เวทีนี้ในการแสดงจุดยืน มุมมอง และความเห็นต่อการทำงานของ BIS ทั้งหมดนี้ต้องขอบคุณอดีตผู้ว่าการหลายท่านที่มีบทบาทอย่างต่อเนื่อง ในเวทีการประชุมของ BIS ซึ่งถือเป็นการวางรากฐานไว้ดีมาก ทำให้ประเทศไทยได้อยู่ในคณะกรรมการหลายชุดทั้งที่เป็นประเทศเล็ก ๆ ที่ผ่านมา ธปท. ได้มีบทบาทหลายเรื่องที่ช่วยการทำงานของ BIS ในการสนับสนุนให้ธนาคารกลางมาเรียนรู้ร่วมกัน และขับเคลื่อนเรื่องที่เป็นประโยชน์ให้กับชุมชนของธนาคารกลางทั่วโลก

สปท. ในฐานะเจ้าภาพจัดการประชุม SEACEN

คุณธีรศักดิ์ : ในเดือนธันวาคมปีนี้ ธปท. จะเป็นเจ้าภาพจัดประชุม SEACEN’s Board of Governors และ SEACEN’s Governor Conference ที่กรุงเทพฯ ยอยาทราบถึงบทบาทของ SEACEN และเราคาดหวังอะไรกับการประชุมครั้งนี้

ดร.วิรไท : บทบาทสำคัญของ SEACEN คือการพัฒนาบุคลากรให้กับธนาคารกลางประเทศสมาชิก รวมทั้งการทบทวนเรื่องที่เป็นความท้าทายของธนาคารกลางในภูมิภาค นอกจากนี้ SEACEN ยังเป็นเวทีที่ผู้บริหารระดับสูงของธนาคารกลางของประเทศสมาชิกจะได้มารู้จักกัน เรียนรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน โดยจะมีการจัดประชุมปีละครั้ง ในปี 2560 นี้ ประเทศไทยได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพ ซึ่งได้รับการตอบรับที่ดีมากจากผู้ว่าการของประเทศสมาชิกเกือบทุกประเทศที่จะมาเข้าร่วมประชุมด้วยตัวเอง

สำหรับการจัดประชุม SEACEN ครั้งนี้ จะเป็นเวทีที่กำหนดแผนงานของ SEACEN และเปิดโอกาสการเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กันในหลายเรื่อง ทั้งงานที่ประเทศไทยทำได้เร็วและมีประสิทธิภาพ เช่น การขับเคลื่อนระบบการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) หรือเรื่องการรักษาเสถียรภาพระบบการเงิน (Financial Stability) ทั้งระบบที่ธนาคารกลางต้องมึบทบาทเพิ่มขึ้น แม้ว่าจะกำกับดูแลเพียงแค่ธนาคารพาณิชย์เท่านั้น นอกจากนั้น ยังมีเรื่องที่ ธปท. ได้ริเริ่มความร่วมมือกับธนาคารกลางประเทศอื่น เช่น การส่งเสริมการใช้เงินสกุลท้องถิ่นในการชำระค่าธุรกรรมระหว่างประเทศ ธปท. ร่วมกับธนาคารกลางจีนส่งเสริมการใช้เงินหยวนสำหรับธุรกรรมระหว่างสองประเทศมาตั้งแต่ปี 2554 ปีที่แล้วได้ร่วมกับธนาคารกลางมาเลเซีย ส่งเสริมการใช้เงินบาทและเงินริงกิต และล่าสุดได้ทำความตกลงกับธนาคารกลางอินโดนีเซีย เพื่อส่งเสริมการใช้เงินบาทและเงินรูเปีย นี่เป็นตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมของความร่วมมือระหว่างประเทศของธนาคารกลาง ซึ่งส่งผลไปสู่ระบบการเงินและภาคเศรษฐกิจจริง

ธีรศักดิ์ รัตนเสวี

พิธีกรข่าวโทรทัศน์ประสบการณ์ยาวนานกว่า 20 ปี ผ่านงานหลากหลายตำแหน่งในวงการสื่อสารมวลชน ไม่ว่าจะเป็นผู้ดำเนินรายการข่าวเศรษฐกิจ ผู้ควบคุมการผลิตรายการ (โปรดิวเซอร์) บรรณาธิการบริหาร Thai PBS และปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการฝ่ายรายการและสื่อดิจิทัล สถานีโทรทัศน์วอยซ์ทีวี นอกจากนี้ ยังได้รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษให้กับมหาวิทยาลัยชั้นนำของเมืองไทย

ชมการสัมภาษณ์ในรูปแบบวิดีโอ
ได้ทางแอปพลิเคชัน BOT MAGAZINE
และ www.bot.or.th

รพท. หนุนความร่วมมือระหว่างประเทศ มุ่งดูแลเสถียรภาพ-เชื่อมโยงเศรษฐกิจการเงินโลก

งานด้านการต่างประเทศนับเป็นอีกหนึ่งมิติสำคัญที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดย ธปท. ทำหน้าที่เป็นตัวแทนประเทศไทยในองค์กรระหว่างประเทศ และในกรอบความร่วมมือต่างๆ รวมทั้งในการประชุมระดับนานาชาติ ที่เกี่ยวข้องับเศรษฐกิจการเงิน ตลอดจนการเชื่อมโยงระบบเศรษฐกิจการเงินกับภูมิภาคและโลก เพื่อส่งเสริมการเจริญเติบโต ความเข้มแข็งและเสถียรภาพของเศรษฐกิจการเงินของประเทศ

การดำเนินงานด้านต่างประเทศของ ธปท. มุ่งเน้นใน 4 เรื่องสำคัญ ได้แก่ (1) การสอดส่องดูแลเศรษฐกิจ (Surveillance) (2) การเตรียมพร้อมความช่วยเหลือทางการเงิน (Financing) (3) การสนับสนุนความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจการเงิน (Connectivity) และ (4) การเสริมสร้างศักยภาพของประเทศสมาชิก (Capacity Building)

“แนวโน้มความร่วมมือด้านต่างประเทศได้เพิ่มสูงขึ้นในหลายภูมิภาค จากเศรษฐกิจโลกที่มีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น ทั้งการค้าการลงทุน นอกจากนี้ ประสบการณ์หลังวิกฤติเศรษฐกิจการเงินของเอเชียปี 2540 และวิกฤติการณ์ทางการเงินโลกปี 2550 ทำให้ประเทศต่าง ๆ รวมทั้งไทยหันมาให้ความร่วมมือกันด้านเศรษฐกิจการเงินมากขึ้นและบทบาทของไทยในเวทีต่างประเทศได้เปลี่ยนไปค่อนข้างมาก จากวิกฤติปี 2540 ที่ทำให้ไทยอยู่ในฐานะผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขเชิงนโยบายอย่างเคร่งครัด แต่เมื่อเศรษฐกิจไทยฟื้นขึ้น ประกอบกับการปฏิรูประบบการเงินและการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจมหภาค รวมทั้งการปฏิรูปทางด้านสถาบัน (Institution Reform) ทำให้ปัจจุบันเศรษฐกิจไทยมีความแข็งแกร่งและฐานะต่างประเทศเข้มแข็ง ไทยจึงมีบทบาทสำคัญมากขึ้นในเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยเป็นหนึ่งในผู้ให้กู้ยืมเงินแก่ประเทศสมาชิก IMF” คุณอลิศรา มหาสันตนะ ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายความร่วมมือระหว่างประเทศ ธปท. กล่าว

เมื่อเศรษฐกิจมีความเข้มแข็ง บทบาทด้านต่างประเทศของไทยจึงมีมากขึ้น โดยในการประชุมระดับภูมิภาคและนานาชาติ ไทยได้กลายเป็นหนึ่งในผู้นำของกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่ ซึ่งล่าสุด ดร.วิโรจน์สันติประภพ ผู้จัดการ ธปท. ได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกลุ่ม Asian Consultative Council (ACC) ภายใต้ธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ (Bank for International Settlements: BIS) ซึ่งจะช่วยให้เปิดโอกาสให้ ธปท. สามารถมีบทบาทในการหยิบยกประเด็นสำคัญที่เป็นประโยชน์แก่ไทยและภูมิภาคภายใต้สภาพแวดล้อมที่ท้าทายในปัจจุบัน รวมถึงเสนอแนะแนวทางของงานวิจัยที่จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินนโยบาย

Financing and Surveillance

ในมิติด้าน Surveillance ซึ่งเป็นการร่วมกันสอดส่องดูแลเศรษฐกิจจากมุมมองภายนอก จะมี IMF ที่ทำการประเมินภาวะเศรษฐกิจประเทศสมาชิกรวมถึงไทยเป็นประจำทุกปี ภายใต้พันธะข้อ 4 ของข้อตกลงกองทุนฯ (Article IV Consultation) โดยเข้าพบหารือกับ

หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อรับฟังความเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจและนำมาใช้ในการประมาณการเศรษฐกิจในระยะปานกลาง รวมถึงเสนอแนะแนวนโยบายการเงินการคลังที่เหมาะสม

ขณะที่ในภูมิภาคก็มีการร่วมกันจัดตั้ง สำนักงานวิจัยเศรษฐกิจภูมิภาคของภูมิภาคอาเซียน+3 (ASEAN+3 Macroeconomic Research Office : AMRO) ขึ้น เพื่อสอดส่องดูแลเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกผ่านมุมมองและความเข้าใจที่ลึกซึ้งในระดับภูมิภาค ซึ่งช่วยเสริมการประเมินภาวะเศรษฐกิจจากองค์กรระหว่างประเทศได้อีกทางหนึ่งด้วย

นอกจากนี้ ในการประชุม BIS หรือการประชุมผู้บริหารระดับสูงของธนาคารกลางในภูมิภาค ก็จะมีการประเมินแนวโน้มและความเสี่ยงของเศรษฐกิจการเงินโลกและภูมิภาค รวมทั้งหารือแนวนโยบายที่เหมาะสมในการดูแลเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงิน ซึ่งช่วยสนับสนุนธนาคารกลางในภูมิภาคในการดำเนินนโยบายดูแลเสถียรภาพที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สำหรับบทบาทของ ธปท. ด้าน Financing คุณอลิศรา กล่าวว่า เป็นเรื่องการเตรียมความพร้อมกลไกความช่วยเหลือทางการเงินที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งนับเป็นบทเรียนที่สำคัญจากวิกฤติเศรษฐกิจปี 2540 โดยในช่วงวิกฤติปัญหาการขาดดุลการชำระเงินทำให้ไทยต้องกู้เงินจาก IMF เพื่อแก้ไขปัญหาสภาพคล่อง ซึ่งแม้จะช่วยให้ประเทศผ่านพ้นช่วงเวลาที่ยากลำบากไปได้ แต่ก็มาพร้อมกับเงื่อนไขกฎเกณฑ์ข้อบังคับต่าง ๆ มากมายที่ต้องปฏิบัติตามในลักษณะ One Size Fits All ซึ่งจำกัดอิสระในการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจของประเทศ

ในปี 2543 ประเทศในภูมิภาคซึ่งผ่านประสบการณ์ช่วงวิกฤติมาคล้าย ๆ กัน จำนวน 13 ประเทศ ในนามอาเซียน และจีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ (ASEAN+3) จึงได้ร่วมมือกันจัดตั้งกลไกกองทุนของภูมิภาค ซึ่งต่อมาพัฒนาเป็นมาตรการริเริ่มเชียงใหม่พหุภาคี (Chiang Mai Initiative Multilateralisation: CMIM) ในปี 2553 ซึ่งเป็นเสมือนการลงขันเงินสำรองทางการของประเทศสมาชิก เพื่อก่อตั้งเป็นกองทุนระดับภูมิภาคที่จะเข้ามามีส่วนช่วยเหลือสภาพคล่องเมื่อสมาชิกประสบปัญหาดุลการชำระเงิน หรือขาดสภาพคล่องในระยะสั้น ทำหน้าที่เป็นแหล่งเงินสำรองฉุกเฉิน ที่เสริมความช่วยเหลือด้านการเงินจากองค์กรการเงินระหว่างประเทศ เช่น IMF

ในระดับทวิภาคี ธปท. ยังมีความตกลงในรูปแบบ Bilateral Swap Agreement (BSA) กับประเทศในภูมิภาคด้วย อาทิ BSA กับญี่ปุ่น เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนกรณีเกิดปัญหาดุลการชำระเงิน หรือ BSA กับจีนเพื่อเสริมสภาพคล่องสนับสนุนการใช้เงินสกุลท้องถิ่นชำระธุรกรรมการค้าระหว่างประเทศ

คุณอลิศรา มหาสันตนะ
ผู้อำนวยการอาวุโส
ฝ่ายความร่วมมือระหว่างประเทศ ธปท.

Connectivity and Capacity Building

จากกระแสโลกาภิวัตน์ได้ทำให้แต่ละประเทศเห็นความสำคัญของการรวมกลุ่ม และการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจการเงิน (Connectivity) คุณอลิศรา กล่าวว่า “ความร่วมมือด้านต่างประเทศที่นับว่ามีความสำคัญกับเศรษฐกิจการเงินไทยและภูมิภาคมากที่สุด คือ การจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ซึ่งเป็นหนึ่งในเสาหลักของอาเซียน โดยภายใต้กรอบความร่วมมือ AEC นั้น ประเทศสมาชิกได้ตกลงร่วมกันที่จะผ่อนคลาญกฎระเบียบ เพื่อให้สินค้าและบริการ ปัจจัยการผลิต เงินทุน และแรงงาน สามารถเคลื่อนย้ายกันได้ได้อย่างเสรีมากยิ่งขึ้น ซึ่งนำไปสู่การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว”

คุณอลิศรา เล่าว่า การดำเนินงานของประเทศสมาชิกอาเซียน ตาม AEC จะทำผ่านคณะทำงานต่าง ๆ ซึ่งหนึ่งในคณะทำงานที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับ ธปท. คือ การเปิดเสรีภาคบริการทางการเงิน ซึ่งประกอบไปด้วยการรวมกลุ่มภาคธนาคารภายใต้รูปแบบ Qualified ASEAN Banks (QABs) โดยมีหลักเกณฑ์ให้ประเทศสมาชิกสามารถเจรจาสิทธิเพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ของประเทศสมาชิกไปตั้งและให้บริการในอีกประเทศหนึ่งได้ บนหลักการต่างตอบแทนตามความพร้อมของแต่ละประเทศ ภายใต้กรอบความร่วมมือ AEC ยังมีคณะทำงานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาตลาดทุน ซึ่งเน้นการยกระดับตลาดทุนในภูมิภาคให้มีมาตรฐาน กฎระเบียบและการกำกับดูแลที่สอดคล้องกัน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในตลาดทุนระหว่างกันเองเพิ่มมากขึ้น

กรอบความร่วมมือ AEC ยังให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงระบบการชำระเงินระหว่างประเทศ โดยดำเนินการผ่านคณะทำงานระบบการชำระเงิน ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนา Platform การชำระเงินระหว่างกันให้รวดเร็วในต้นทุนที่ต่ำลง มีมาตรฐานและความปลอดภัยสูง เพื่อรองรับการขยายตัวภาคเศรษฐกิจและตลาดการเงินของภูมิภาคในอนาคต

คุณอลิศรา กล่าวเสริมว่า ธปท. ยังได้มีส่วนร่วมในการเจรจาจัดทำ

สัญญา Free Trade Agreement (FTA) ระหว่างไทยกับต่างประเทศทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี โดย ธปท. รับผิดชอบการเจรจาเปิดเสรีภาคบริการทางการเงินและการลงทุน ซึ่งที่ผ่านมา ประเทศไทยได้เจรจาจัดทำสัญญา FTA ในระดับทวิภาคีกับประเทศคู่ค้าที่สำคัญ อาทิ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น และชิลี เป็นต้น

ในระดับพหุภาคีนั้น ประเทศไทยดำเนินการเจรจาผ่านกรอบความร่วมมืออาเซียน เนื่องจากการเจรจาในฐานะกลุ่มประเทศจะช่วยให้มีอำนาจต่อรองเพิ่มขึ้น อาทิ สัญญา FTA ระหว่างอาเซียนกับจีน เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น เป็นรายประเทศ และปัจจุบันกำลังอยู่ระหว่างการเจรจาเปิดเสรีภายใต้กรอบความร่วมมือ Regional Comprehensive Economic Partnership (RCEP) ซึ่งเป็นสัญญา FTA ที่รวมกลุ่มประเทศ อาเซียน ออสเตรเลีย จีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น อินเดีย และนิวซีแลนด์

การใช้เงินสกุลท้องถิ่นในการทำธุรกรรมระหว่างประเทศเป็นอีกหนึ่งมาตรการที่ ธปท. ผลักดันมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนการค้า การลงทุนกับภูมิภาค และความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจระหว่างกัน โดยการใช้เงินสกุลท้องถิ่นค้าขายกันจะช่วยลดต้นทุนการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศของผู้ประกอบการ และลดความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ รวมทั้งจะลดการพึ่งพาเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ ด้วย โดยที่ผ่านมา ธปท. ได้จัดตั้งกลไก Appointed Cross Currency Dealers (ACCD) ระหว่างเงินบาท-เงินริงกิตกับธนาคารกลางมาเลเซีย และอยู่ระหว่างดำเนินการร่วมกับธนาคารกลางอินโดนีเซียในกลไกเงินบาท-เงินรูเปีย เพื่อสนับสนุนการใช้เงินสกุลท้องถิ่น

ในมิติการส่งเสริมศักยภาพทางวิชาการ (Capacity Building) คุณอลิศรา กล่าวว่า ธปท. ได้ให้ความสำคัญเรื่องนี้มาโดยตลอด เนื่องจากเล็งเห็นว่า การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรจะช่วยยกระดับให้การดำเนินงานของธนาคารกลางมีมาตรฐาน และคุณภาพมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อธนาคารกลางและเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคในระยะยาว

ในระดับทวิภาคีนั้น ธปท. ได้จัดทำบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือทางวิชาการเป็นรายประเทศกับประเทศสมาชิกอาเซียน และกลุ่มประเทศกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม (CLMV) ในระดับพหุภาคีนั้น ธปท. ได้ให้การสนับสนุนแก่ IMF ในการจัดตั้งสำนักงานให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่เมียนมาและลาวโดยเฉพาะ (TAOLAM) ซึ่งมีสำนักงานอยู่ที่ ธปท. รวมถึงร่วมกับองค์การระหว่างประเทศอื่น เช่น World Bank และ ADB จัดการฝึกอบรมและสัมมนาให้กับกลุ่มประเทศ CLMV อย่างสม่ำเสมอด้วย

สพท. เจ้าภาพงานประชุม SEACEN ครั้งที่ 53

ส่วนในระดับภูมิภาคนั้น ธปท. เป็นหนึ่งในสมาชิกก่อตั้งภายใต้กรอบความร่วมมือ South East Asian Central Banks (SEACEN) ตั้งตั้งแต่ปี 2525 ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างธนาคารกลางในภูมิภาค ที่เน้นในเรื่อง Capacity Building เป็นหลัก โดยเมื่อวันที่ 15 - 17 ธันวาคม 2560 ธปท. ได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมผู้ว่าการของธนาคารกลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 53 พร้อมกับการประชุม Meeting of the SEACEN Board of Governors ครั้งที่ 37 ซึ่งตรงกับโอกาสที่ ธปท. ครบรอบ 75 ปี

คุณอลิศรา กล่าวว่า นับเป็นโอกาสอันดีที่ ธปท. ได้ใช้เวทีการประชุมดังกล่าว ทบทวนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ว่าการธนาคารกลางอื่นในภูมิภาคถึงแนวทางการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการของ SEACEN ในระยะข้างหน้า รวมถึงประเด็นทางเศรษฐกิจการเงินที่เป็นความท้าทายในระยะต่อไป อาทิ นัยของความเสี่ยงจาก Geopolitics ที่มีต่อการดำเนินงานของธนาคารกลาง ผลกระทบของนวัตกรรมและเทคโนโลยีการเงิน และความเชื่อมโยงระหว่างนโยบายการเงินและวัฏจักรการเงิน เป็นต้น การหารือระหว่างธนาคารกลางในภูมิภาคเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อรักษาเสถียรภาพระบบเศรษฐกิจการเงินของภูมิภาค

ทั้งนี้ ในปี 2562 ประเทศไทยจะเวียนมาเป็นประธานเจ้าภาพการประชุม ASEAN ต่อจากสิงคโปร์ พร้อมกับการเป็นประธานเจ้าภาพร่วมการประชุม ASEAN+3 กับสาธารณรัฐประชาชนจีนต่อจากสิงคโปร์และเกาหลีใต้ คุณอลิศรา กล่าวว่า การประชุม ASEAN และ ASEAN+3 จะมีการหารือแนวนโยบายเศรษฐกิจการเงินของภูมิภาค รวมถึงมาตรการที่จะใช้รับมือกับความผันผวนที่อาจเกิดขึ้นจากความไม่แน่นอนในอนาคต จึงนับเป็นโอกาสอันดีที่ ธปท. จะได้ใช้กรอบความร่วมมือทั้งสองเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและผลักดันประเด็นที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยและภูมิภาคต่อไป

2473

2487

2492

2509

2510

2525

2534

2542

2543

2553

2554

2555

2558

ก่อตั้ง BIS

ก่อตั้ง IMF

ไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิก IMF

ก่อตั้ง SEACEN

ก่อตั้ง ASEAN

จัดตั้ง SEACEN Research and Training Centre ณ กรุง กัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

ก่อตั้ง Executives' Meeting of East Asia and Pacific Central Banks (EMEAP)

การประชุมริเริ่มจัดตั้ง CMI ครั้งแรก ที่จังหวัด เชียงใหม่

ไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกของ BIS

CMI เปลี่ยนสถานะเป็น พหุภาคี (CMIM)

SEACEN เปิดศูนย์อบรม Training Hub ที่อาคารศูนย์การเรียนรู้ของธนาคารกลาง มาเลเซีย

ขยายวงเงิน CMIM จาก 120 เป็น 240 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ก่อตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

Timeline International Fora

รพท. ผนึกพันธมิตร เสริมความรู้ SMEs ป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

ในยุคสมัยปัจจุบัน ภาคธุรกิจต้องเผชิญหน้ากับความเปลี่ยนแปลงและความผันผวนที่เพิ่มสูงมากขึ้น โดยเฉพาะผู้ประกอบการ SMEs ที่มีธุรกรรมกับต่างประเทศ ต้องรับมือกับความผันผวนจากอัตราแลกเปลี่ยน ดังนั้น ความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ขาดไม่ได้โดยธนาคารแห่งประเทศไทย (รพท.) ได้ร่วมมือกับหลายหน่วยงาน เปิดตัวโครงการที่จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถและเพิ่มความรู้ให้แก่ SMEs ในเรื่อง การป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

รพท. ร่วมกับกระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) สมาคมธนาคารไทย และธนาคารพาณิชย์ที่ร่วมโครงการ 8 แห่ง เปิดตัวโครงการภายใต้มาตรการเพิ่มขีดความสามารถและส่งเสริมความรู้ให้กับ SMEs ในการป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน โดยมีวัตถุประสงค์ให้ความรู้แก่ SMEs เรื่องการป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน และตระหนักถึงความสำคัญ รวมทั้งเสริมสร้างประสบการณ์ในการป้องกันความเสี่ยงฯ ด้วยเครื่องมือทางการเงินประเภท FX Options

ในวันที่ 28 กันยายน 2560 ได้มีพิธีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือภายใต้มาตรการดังกล่าวระหว่าง 4 หน่วยงาน อันได้แก่ กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทย โดย รพท. ร่วมเป็นสักขีพยาน

ในบริบทของโลก VUCA

ดร.วิโรจน์ สันติประภาพร ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย (รพท.) กล่าวว่า โลกข้างหน้ามีลักษณะที่เป็น VUCA (Volatility, Uncertainty, Complexity, Ambiguity) คือมีความผันผวน

ไม่แน่นอน มีความซับซ้อน และมีความไม่ชัดเจน คาดเดาได้ยาก โลกแบบ VUCA ส่งผลกระทบต่อตลาดเงินตลาดทุนค่อนข้างมาก และส่งผลกระทบให้เกิดความผันผวนจากอัตราแลกเปลี่ยน นอกจากจะผันผวนแล้ว อัตราแลกเปลี่ยนก็คาดเดาได้ยากจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงที่ผ่านมาและจะต่อเนื่องไปในอนาคต สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดความผันผวนจะมาจากปัจจัยต่างประเทศเป็นหลัก

“โลกในลักษณะ VUCA จะอยู่กับเราต่อไป เพราะฉะนั้นความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนก็จะอยู่กับเราต่อไป และอาจมีแนวโน้มผันผวนสูงขึ้นในบางช่วงเวลา ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนจึงเป็นเรื่องสำคัญ และเป็นเรื่องจำเป็นสำหรับการทำธุรกิจ สำหรับใครก็ตามที่มีธุรกิจที่ทำธุรกรรมข้ามพรมแดนอย่างที่เราทราบกันว่า ผู้ประกอบการขนาดใหญ่ไม่ค่อยมีปัญหา คือมีทั้งความสามารถ มีความรู้ และเข้าถึงเครื่องมือที่ใช้ในการบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน แต่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม ต้องเจอความท้าทายจากการบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนในโลกที่จะผันผวนมากขึ้น” ดร.วิโรจน์ กล่าว

(จากซ้ายไปขวา) คุณกอบศักดิ์ ตวงดี เลขาธิการสมาคมธนาคารไทย คุณเมธี สุภาพงษ์ รองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพการเงิน รพท. คุณพสุ โลหารชุน ปลัด ก.อุตสาหกรรม ดร.วิโรจน์ สันติประภาพร ผู้ว่าการ รพท. คุณพิศิษฐ์ เสรีวิวัฒนา กก.ผ.ก.ธ.สน. คุณปริทัศน์ ดาวฉาย ปธ.สมาคมธนาคารไทย คุณพลารีน แยมจินดา ผอ. กลุ่มงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สสว. และ ดร.วชิรา อารมย์ดี ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายตลาดการเงิน รพท. ร่วมงานแถลงข่าวมาตรการเพิ่มขีดความสามารถฯ เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2560

หลากหลายหน่วยงานจากภาครัฐและเอกชน จึงเห็นความสำคัญของการจัดทำโครงการที่จะช่วยเพิ่มศักยภาพให้ผู้ประกอบการ SMEs ให้มีความรู้ และมีเครื่องมือบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน โดยในการดำเนินงานไปข้างหน้าจะมีภาคอื่น ๆ เข้ามาร่วมด้วย เช่น ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME Bank) รวมทั้งสถาบันการเงินเฉพาะกิจอื่น ๆ

ดร.วิโรท กล่าวว่า การพัฒนาศักยภาพในการป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนมี 2 องค์ประกอบ คือ ความรู้และเครื่องมือที่เหมาะสม ซึ่งจะช่วย SMEs สามารถปรับตัวและรับมือกับสภาวะแวดล้อมที่ผันผวนสูงขึ้นในระยะยาว

“นอกจากการให้ความรู้ในเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนแล้ว โครงการนี้มีความพิเศษเพิ่มขึ้นคือได้พัฒนาเครื่องมือที่จะให้ SMEs ได้ทดลองใช้ควบคู่กันไป ด้วย ทำให้มีประสบการณ์จากการใช้เครื่องมือใหม่ ๆ ที่คิดว่าตรงกับความต้องการของ SMEs เครื่องมือนั้นคือ ‘FX Options’ อธิบายง่าย ๆ เหมือนซื้อสิทธิในการล็อกเรทไว้ล่วงหน้า ซึ่งไม่ต้องมีวงเงินกับสถาบันการเงิน

SMEs ที่เข้าร่วมโครงการเมื่อได้รับความรู้แล้ว ก็สามารถซื้อสิทธิหรือซื้อสัญญาในการล็อกเรทไว้ล่วงหน้า มาตรการนี้เชื่อว่าจะช่วยสร้างแรงจูงใจให้ SMEs เกิดการเรียนรู้และมีประสบการณ์จริงจากการใช้เครื่องมือนี้ และหวังว่าจะมีการใช้อย่างต่อเนื่องต่อไป และมีส่วนช่วยในการพัฒนาตลาดเงินตราต่างประเทศของไทยให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้นและมีนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ตอบโจทย์ผู้ประกอบการ SMEs” ดร.วิโรท กล่าว

FX Options

ทางด้าน**คุณพิศิษฐ์ เสรีวิวัฒนา** กรรมการผู้จัดการ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) ได้ร่วมชี้แจงรายละเอียด โดย SMEs ที่เข้าข่ายตามคุณสมบัติของโครงการ คือ SMEs ที่เป็นสมาชิก สสว. และมีรายได้ไม่เกิน 400 ล้านบาทต่อปี โดยจะพิจารณา SMEs ที่มีรายได้ไม่เกิน 100 ล้านบาทต่อปีเป็นลำดับแรก จะได้เข้าอบรมสัมมนาให้ความรู้เรื่องการป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนและเรื่องอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินธุรกิจ เช่น การบริหารความเสี่ยงด้านการค้าระหว่างประเทศ สินเชื่อเพื่อการค้าระหว่างประเทศ วิธีชำระเงิน การจัดทำบัญชี และภาษีเบื้องต้น เป็นต้น

หลังจากการเข้าร่วมสัมมนาแล้ว SMEs จะได้สิทธิทดลองซื้อ FX Options ภายใต้วงเงิน 30,000 บาทต่อกิจการ ซึ่ง SMEs สามารถใช้บริการได้ภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2561 ณ ธนาคารพาณิชย์ที่ร่วมโครงการแห่งใดแห่งหนึ่งได้ตลอดโครงการ ประมาณการว่าโครงการนี้จะสามารถรองรับ SMEs ได้ 17,000 ราย

FX Options คือ สัญญาที่ให้สิทธิผู้ซื้อประกันสามารถซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศในอนาคต โดยล็อกเรทที่จะซื้อหรือขายได้ในวันนี้ และจุดเด่นที่สำคัญคือ ประกันค่าเงินให้ความยืดหยุ่นแก่ผู้ซื้อประกันในการเลือกจะใช้สิทธิหรือไม่ก็ได้ หากเรทในตลาดดีกว่า ซึ่งนับเป็นข้อได้เปรียบที่ดีกว่าการป้องกันความเสี่ยงด้วยเครื่องมือบางประเภท

โครงการนี้ต้องการส่งเสริมให้ SMEs ทดลองซื้อประกันค่าเงิน นอกจาก SMEs ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมภายใต้วงเงิน 30,000 บาทแล้ว ธนาคารที่ร่วมโครงการยังเสนอการประกันค่าเงินในรูปแบบที่เป็นขั้นพื้นฐาน ไม่ซับซ้อน อายุประกันมีให้เลือก 6 ระยะ ตั้งแต่ 1

พิธีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือฯ ระหว่าง 4 หน่วยงาน ได้แก่ (จากซ้ายไปขวา) สสว. กระทรวงอุตสาหกรรม ธสน. และสมาคมธนาคารไทย

เดือนถึง 6 เดือน (วันครบกำหนดต้องไม่เกินวันที่ 15 กันยายน 2561) สามารถใช้สิทธิประกันเมื่อใดก็ได้ภายในช่วงที่กำหนด และมีเฉพาะอัตราแลกเปลี่ยนสกุลบาทเทียบกับดอลลาร์สหรัฐฯ

สำหรับธนาคารพาณิชย์ที่ร่วมโครงการมี 8 แห่ง ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารทหารไทย และธนาคารยูโอบี

ทั้งนี้ งานสัมมนาให้ความรู้แก่ SMEs จะจัดขึ้นในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2560 - มกราคม 2561 ทั้งในกรุงเทพฯ และปริมณฑล รวมทั้งต่างจังหวัด ได้แก่ ชลบุรี เชียงใหม่ นครราชสีมา และสงขลา รวมประมาณ 30 ครั้ง

“โครงการนี้เป็นก้าวแรกที่เราพยายามจะช่วย SMEs ให้มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน ในกรณีที่ SMEs ต้องทำการค้าขายกับต่างประเทศ ความเสี่ยงนี้เป็นความเสี่ยงที่สำคัญ นอกเหนือจากความเสี่ยงด้านการค้า หวังว่าโครงการนี้จะช่วยกระตุ้นให้ SMEs มีการตื่นตัวมากขึ้น” คุณพิศิษฐ์ กล่าว

ความร่วมมือของภาครัฐและเอกชน

คุณปริติ ดาวฉาย ประธานสมาคมธนาคารไทย กล่าวว่า ธนาคารทั้ง 8 แห่งที่เข้าร่วมโครงการจะช่วยเหลือ SMEs ในการอบรมความรู้เรื่องการบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน และคิดค่าธรรมเนียมในระดับที่เท่าต้นทุน สำหรับค่าธรรมเนียมส่วนนี้ทาง สสว. จะเป็นผู้ออกให้ผู้ประกอบการที่ร่วมโครงการ ไม่ต้องมีค่าใช้จ่ายใด ๆ แต่มีเงื่อนไขว่าก่อนจะใช้สิทธิ FX Options ได้

จะต้องผ่านการอบรมเรื่องการบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนก่อน

“โครงการนี้แสดงให้เห็นถึงการร่วมมือกันทำงานระหว่างภาครัฐ และธนาคารพาณิชย์ของเอกชน ซึ่งเราเป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจที่จะคอยร่วมมือกันในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย” คุณปริติ กล่าว

ด้าน ดร.วชิรา อารมย์ดี ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายตลาดการเงิน ธปท. กล่าวว่า SMEs เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ จากข้อมูลของ สสว. ในปี 2559 มี SMEs ทั่วประเทศกว่า 3 ล้านราย ในจำนวนนี้เป็นผู้ประกอบการที่ทำเรื่อง การส่งออก การนำเข้า และการส่งออกและนำเข้า ประมาณ 40,000 กว่าราย จากข้อมูลของกระทรวงพาณิชย์ พบว่าการส่งออกและการนำเข้าของ SMEs ในปี 2559 มีมูลค่าประมาณ 5 ล้านล้านบาท เทียบกับมูลค่าการส่งออกและนำเข้าของประเทศไทยทั้งหมดที่ 13 ล้านล้านบาท

โครงการนี้จึงเป็นก้าวสำคัญในการช่วยเหลือ SMEs ที่ได้รับความเดือดร้อนจากสถานการณ์ความผันผวนของค่าเงินบาท เนื่องจากไม่ได้มีการบริหารหรือป้องกันความเสี่ยงจากค่าเงิน เพราะขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการหรือเครื่องมือในการป้องกันความเสี่ยง หรือไม่สามารถเข้าถึงเครื่องมือได้

(จากซ้ายไปขวา) คุณสุรางคณา วายุภาพ ดร.วิโรจน์ สันติประภพ คุณปรีดี ดาวฉาย และคุณกิตติ โมชะวิสุทธิ ร่วมเปิดศูนย์ประสานงานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยเทคโนโลยีสารสนเทศภาคการธนาคาร อย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2560 ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย

TB-CERT

ยกระดับความมั่นคงทางไซเบอร์

ธนาคารแห่งประเทศไทย (สปท.) สนับสนุนสมาคมธนาคารไทย ในการจัดตั้งกลุ่มความร่วมมือสถาบันการเงิน ภายใต้ชื่อ ศูนย์ประสานงานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยเทคโนโลยีสารสนเทศภาคการธนาคาร หรือ Thailand Banking Sector Computer Emergency Response Team (TB-CERT) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับความร่วมมือให้ภาคสถาบันการเงินดูแลความมั่นคงปลอดภัยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และเตรียมความพร้อมรับมือภัยคุกคามไซเบอร์

TB-CERT ได้รับความร่วมมือในการจัดตั้งจากธนาคารสมาชิก 15 แห่ง และได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) โดยทุกฝ่ายต้องการให้ภาคธุรกิจการเงินมีเสถียรภาพ อันจะส่งผลต่อเนื่องไปยังความมั่นคงปลอดภัยในระดับประเทศ

ดร.วิโรจน์ สันติประภพ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย กล่าวว่า TB-CERT มีความสำคัญมากในยุคดิจิทัล ที่มีการใช้เทคโนโลยีกันอย่างกว้างขวาง “ปฏิเสธไม่ได้ว่า เราอยู่ในยุคที่มีภัยความเสี่ยงใหม่ ๆ และความเสี่ยงด้านไซเบอร์เป็นความเสี่ยงที่สำคัญที่นับวันจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และภัยไซเบอร์ก็มีความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมาก

โจทย์สำคัญอยู่ที่ว่า เราจะรับมือกับภัยไซเบอร์ได้อย่างไร ความพร้อมรับมือขององค์กรใดองค์กรหนึ่งคงไม่เพียงพอ ต้องคิดร่วมกันในการยกระดับให้เป็นมาตรฐานและความร่วมมือของทั้งอุตสาหกรรม รวมไปถึงความร่วมมือในระดับประเทศและระหว่างประเทศด้วย เพื่อทำการรองรับภัยไซเบอร์ในอนาคต”

การดำเนินงานของ TB-CERT จะครอบคลุมใน 4 มิติ ได้แก่ (1) เป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลทั้งภัยคุกคามทางด้านไซเบอร์และแนวทางแก้ไขตามแนวทางสากล (2) สร้างมาตรฐานกลางด้านความมั่นคงปลอดภัยของการใช้เทคโนโลยีใหม่ เช่น Cloud Computing หรือ Biometric (3) กำหนดกระบวนการในการรับมือภัยไซเบอร์ในภาคการธนาคาร และจัดให้มีการซ้อมรับมือร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ และ (4) ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรของสถาบันการเงินให้มีความรู้ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักรู้ด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์เพื่อยกระดับสถาบันการเงินไทยเทียบเท่ามาตรฐานสากล

ทางด้านคุณสุรางคณา วายุภาพ ผู้อำนวยการ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) กล่าวว่า ประเทศไทยมี Computer Emergency Response Team (CERT) มากกว่า 10 ปี และดำเนินงานอย่างจริงจังเมื่อ 6 ปีที่แล้ว CERT ทำหน้าที่ในการประสานและแชร์ข้อมูลว่า ปัจจุบันมีภัยคุกคามแบบใดบ้าง และจะต้องตอบโต้อย่างไร โดยเป็นการดำเนินงานกับสาย Internet Service Provider (ISP) โทรคมนาคมเป็นหลัก และเพิ่ขยายมาสู่ภาคการเงินและตลาดเงินตลาดทุน

“Cybersecurity เป็นปัญหาของทุกคน การรวมตัวกันเป็น Sector-based CERT หมายความว่าแต่ละ Industry มีการรวมตัวกันทำงานกับ CERT เพื่อเข้าใจธรรมชาติของ Security และเข้าใจธรรมชาติ

ของบริการของตัวเองว่าเป็นอย่างไร และรับมือกับมันในมาตรฐานที่มี Norm ที่ดีและยอมรับได้” คุณสุรางคณา กล่าว

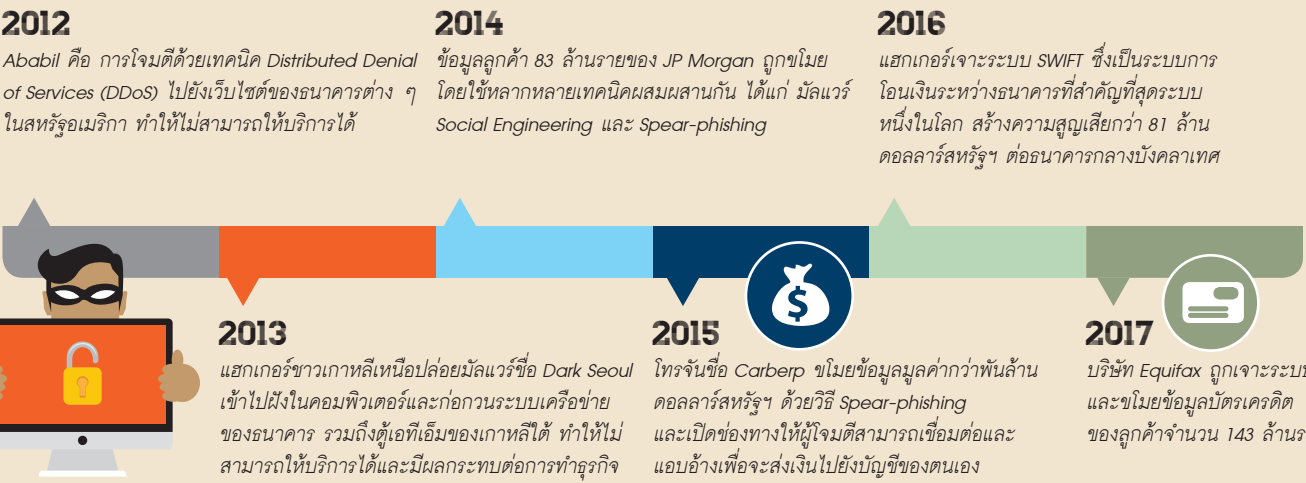
คุณปรีดี ดาวฉาย ประธานสมาคมธนาคารไทย กล่าวว่า ความร่วมมือกันระหว่างธนาคารสมาชิกของสมาคมธนาคารไทยเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่ก่อให้เกิดการเริ่มต้นของ TB-CERT “เราพยายามจะทำเรื่องความร่วมมือ เรื่องกระบวนการ และเรื่องมาตรฐาน เมื่อประสบปัญหาแล้ว ทุกคนสามารถแก้ไขและตัดสินใจได้ด้วยความพร้อม สิ่งเหล่านี้เรากำลังร่วมมือกันทำอยู่ วันนี้เป็นจุดเริ่มต้นเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบต่าง ๆ ของภาคการธนาคาร”

คุณกิตติ โมชะวิสุทธิ ประธาน TB-CERT กล่าวว่า การยกระดับและสร้างมาตรฐานในการดูแลความมั่นคงปลอดภัยจากภัยไซเบอร์เป็นเรื่องสำคัญ เพราะภัยไซเบอร์มาอย่างรวดเร็ว หากไม่มีมาตรฐานแต่ละธนาคารจะใช้เวลามากขึ้นในการแก้ไขปัญหา “มาตรฐานจะเป็นสิ่งที่เราสามารถปฏิบัติได้ ไม่ได้ทำให้เกิดต้นทุนขึ้นมากนัก”

บทบาทของ TB-CERT ยังจะสร้างความเข้าใจและความตระหนักรู้ให้กับสมาชิก ผู้บริหาร ไปจนถึงลูกค้า เพราะทุกคนอยู่ใน Ecosystem เดียวกัน หลังจากนั้น TB-CERT จะทำการซักซ้อมและทำงานร่วมกับธนาคารสมาชิก เพื่อทดสอบแผนงานที่วางไว้

ทั้งนี้ ดร.วิโรจน์ กล่าวว่า สปท. ได้ให้ความสำคัญกับการเตรียมพร้อมของภาคการเงิน เพื่อรับมือภัยเสี่ยงจากไซเบอร์ และการจัดตั้ง CERT นับเป็นก้าวสำคัญอีกก้าวหนึ่งในการยกระดับการป้องกันภัยไซเบอร์ แต่ยังมีอีกหลายเรื่องที่ต้องทำ อาทิ การปฏิบัติตามมาตรฐานสากล รวมถึงการให้ความรู้และการตระหนักรู้ต่อภัยไซเบอร์แก่ลูกค้า ไปจนถึงคณะกรรมการของธนาคาร

สถานการณ์ภัยคุกคามด้านการธนาคาร

ข้อมูลจาก TB-CERT

MOU เพื่อความร่วมมือ สู่ความยั่งยืนของเศรษฐกิจไทย

เมื่อกระแสรับทศวรรษกิจการเงินโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ความเชื่อมโยงของสายธารเศรษฐกิจการเงินไทยกับประเทศต่าง ๆ ทวีความซับซ้อนและยากที่จะคาดเดามากขึ้น ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) จำเป็นต้องเตรียมระบบกับโคลงของเรือให้พร้อมรับมือกับทุกความเปลี่ยนแปลง ด้วยการยกระดับความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแลอื่นทั้งในและต่างประเทศให้ใกล้ชิดมากขึ้น

BOT พระสยาม MAGAZINE ได้รวบรวมการลงนามบันทึกข้อตกลง (Memorandum of Understanding: MOU) ระหว่าง ธปท. กับหน่วยงานและองค์กรหลากหลายภาคส่วน ทั้งในและนอกประเทศภายในรอบปี 2560* เพื่อช่วยฉายภาพความร่วมมือระหว่าง ธปท. กับหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในการเสริมสร้างเศรษฐกิจไทยให้สามารถรับมือกับความท้าทายและความผันผวน รวมทั้งสามารถพัฒนาไปได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

การลงนามในบันทึกข้อตกลงเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลการกำกับดูแลสถาบันการเงินกับธนาคารกลางของอินเดีย (Reserve Bank of India: RBI)
วัตถุประสงค์ : เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างผู้กำกับดูแลของไทยและอินเดีย เพื่อให้การกำกับดูแลสถาบันการเงินของทั้งสองประเทศมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยจะมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลตั้งแต่ขั้นตอนการพิจารณาใบอนุญาตสถาบันการเงิน ตลอดจนการกำกับดูแลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
วันที่ลงนาม : 20 มีนาคม 2560

การลงนามบันทึกข้อตกลงในการดำเนินการจัดการสอบและจัดอบรมเพื่อการรับรองคุณสมบัติ (Certification) สำหรับผู้ค้าในตลาดเงินและตลาดเงินตราต่างประเทศ ระหว่าง ธปท. สมาคมธนาคารไทย สมาคมธนาคารนานาชาติ และสมาคมบริษัทจัดการลงทุน
วัตถุประสงค์ : เพื่อยกระดับมาตรฐานตลาดการเงินไทย และสร้างความมั่นใจให้กับผู้ร่วมตลาดทุกฝ่าย ตลอดจนเพื่อให้มีการดำเนินการรับรองคุณสมบัติ (Certification) สำหรับผู้ค้าในตลาดเงินและตลาดเงินตราต่างประเทศอย่างเป็นรูปธรรม
วันที่ลงนาม : 24 มีนาคม 2560

* ข้อมูลการลงนามบันทึกข้อตกลงระหว่าง ธปท. กับหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ BOT พระสยาม MAGAZINE ได้รวบรวมถึงวันที่ 1 ธันวาคม 2560 สามารถติดตามข้อมูลการลงนามฯ ที่เกิดขึ้นในอนาคตได้ที่ www.bot.or.th

การลงนามในบันทึกข้อตกลงระหว่าง ธปท. กับธนาคารกลางของมาเลเซีย (Bank Negara Malaysia) เพื่อความร่วมมือในการกำกับดูแลสถาบันการเงินและการพัฒนาทางการเงิน
วัตถุประสงค์ : เสริมสร้างความร่วมมือในการกำกับดูแลสถาบันการเงินของทั้งสองประเทศให้มีประสิทธิภาพ และเพื่อการพัฒนาทางการเงินอย่างยั่งยืน รวมทั้งสนับสนุนให้การบูรณาการในภูมิภาคและการเชื่อมโยงทางการค้าและการลงทุนของทั้งสองประเทศขยายตัวเพิ่มขึ้น
วันที่ลงนาม : 6 เมษายน 2560

การลงนามในเอกสารแสดงความประสงค์เข้าร่วมการเจรจาวิภาติเพื่อจัดตั้ง Qualified ASEAN Banks ระหว่างไทยและฟิลิปปินส์ภายใต้กรอบการรวมตัวภาคการธนาคารอาเซียน
วัตถุประสงค์ : ยกระดับการรวมตัวภาคการธนาคารในอาเซียน โดยจะเปิดโอกาสให้ธนาคารพาณิชย์ของทั้งสองประเทศเข้าสู่ตลาดระหว่างกันได้บนหลักการต่างตอบแทนและให้มีความยืดหยุ่นในการประกอบธุรกิจมากขึ้น เพื่อเพิ่มโอกาสทางธุรกิจและรองรับความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจและการเงินของทั้งสองประเทศที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในอนาคต
วันที่ลงนาม : 6 เมษายน 2560

การลงนามบันทึกความตกลงการรับ-ส่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่าง ธปท. และกรมบังคับคดี
วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ ธปท. ในฐานะนายทะเบียนตราสารหนี้ตรวจสอบและอายัดตราสารหนี้ของบุคคลที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ที่ได้รับจากกรมบังคับคดีได้รวดเร็วขึ้น โดยการอายัดตราสารหนี้ตามความตกลงนี้ ครอบคลุมถึงการระงับการจำหน่าย จ่าย โอนตราสารหนี้ของบุคคลผู้ถือกรรมสิทธิ์ดังกล่าว
วันที่ลงนาม : 25 เมษายน 2560

การลงนามบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือการยกระดับความปลอดภัยในการใช้บริการธุรกรรมทางการเงินผ่านอุปกรณ์โทรศัพท์เคลื่อนที่ ระหว่าง สมาคมโทรคมนาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ และสมาคมธนาคารไทย**
วัตถุประสงค์ : เพื่อตอบสนองนโยบายของภาครัฐตามโครงการ National e-Payment ซึ่งจะช่วยพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินของประเทศ โดยผลักดันให้เกิดความร่วมมือของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และธนาคาร ตลอดจนบุคลากรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าว โดยเริ่มดำเนินการกับโครงการพร้อมเพย์เป็นลำดับแรก ซึ่งจะส่งผลต่อผู้ใช้บริการให้มีความเชื่อมั่นและผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศต่อไป
วันที่ลงนาม : 2 พฤษภาคม 2560

** ธปท. และ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ร่วมเป็นสักขีพยาน

07

การลงนามความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตรา
ระหว่าง ธปท. และกระทรวงการคลังญี่ปุ่น

วัตถุประสงค์ : ช่วยเสริมสร้างความร่วมมือและเสถียรภาพ
ตลาดการเงิน ตลอดจนสนับสนุนความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและ
การค้าระหว่างสองประเทศ โดยธนาคารกลางทั้งสองประเทศ
สามารถทำการแลกเปลี่ยน (swap) สกุลเงินประเทศของตน (ได้แก่
บาทหรือเยน) เป็นดอลลาร์สหรัฐฯ ได้ โดยมีวงเงินสูงสุด 3,000
ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

วันที่ลงนาม : 5 พฤษภาคม 2560

09

การลงนามในบันทึกข้อตกลงเพื่อความร่วมมือในการกำกับดูแล
ระบบโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินที่เชื่อมโยงกัน ระหว่าง ธปท.
และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
(ก.ล.ต.)

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้มีความมั่นคง ปลอดภัย บริหารจัดการ
ความเสี่ยงอย่างเพียงพอ สอดคล้องกับมาตรฐานสากล (Principles
for Financial Market Infrastructures: PFMI) รวมทั้งรองรับการ
ทำธุรกรรมในตลาดเงินและตลาดทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะ
ส่งผลดีต่อระบบการเงินของประเทศต่อไป

วันที่ลงนาม : 27 มิถุนายน 2560

08

การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการกำกับดูแลระบบ
โครงสร้างพื้นฐานทางการเงินที่เชื่อมโยงกันระหว่าง ธปท. และ
ธนาคารกลางฮ่องกง (Hong Kong Monetary Authority)

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้มีความร่วมมือในการกำกับดูแลระบบที่
เชื่อมโยงกันและเพื่อให้มั่นใจว่าระบบสามารถดำเนินการได้อย่าง
ต่อเนื่อง ปลอดภัย มีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการจัดการบริหาร
ความเสี่ยงที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

วันที่ลงนาม : 8 มิถุนายน 2560

10

การลงนามบันทึกความเข้าใจการเปิดเผยข้อมูลสถิติ ระหว่าง
ธปท. และบริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด (เครดิตบูโร)

วัตถุประสงค์ : เป็นการเปิดเผยข้อมูลสถิติจากเครดิตบูโร เพื่อใช้
ในกิจการของ ธปท. ในการดำเนินการกิจการงานการวิเคราะห์และ
การดำเนินนโยบายเสถียรภาพการเงินและการชำระหนี้ โดยจะให้
ความสำคัญกับเรื่องธรรมาภิบาลข้อมูลและการรักษาความลับข้อมูล
ส่วนบุคคลอย่างเคร่งครัด

วันที่ลงนาม : 30 มิถุนายน 2560

11

การลงนามในความตกลงร่วมมือด้าน FinTech และบันทึก
ความเข้าใจทวิภาคีว่าด้วยการกำกับดูแลสถาบันการเงิน ระหว่าง
ธปท. และธนาคารกลางสิงคโปร์

วัตถุประสงค์ : มุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาระบบนิเวศทางการเงิน
ของไทยและสิงคโปร์ รวมไปถึงภูมิภาคอาเซียนให้ดีขึ้น โดย
ส่งเสริมให้ ธปท. และธนาคารกลางสิงคโปร์ แบ่งปันข้อมูล
เกี่ยวกับแนวโน้มของตลาดเกิดใหม่และประสิทธิภาพของการกำกับดูแล
ต่อกฎระเบียบในปัจจุบัน อีกทั้งสนับสนุนความร่วมมือระหว่างบริษัท
FinTech ที่เป็นคู่ค้ากัน

วันที่ลงนาม : 11 กรกฎาคม 2560

13

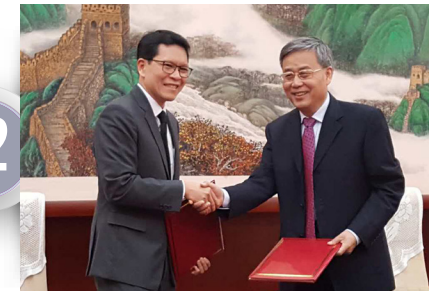

การลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือระหว่าง ธปท.
และธนาคารกลางเวียดนาม (State Bank of Vietnam)

วัตถุประสงค์ : เพื่อยกระดับความร่วมมือของธนาคารกลางทั้งสอง
ให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น เพื่อสนับสนุนความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของทั้งสอง
ประเทศ ซึ่งครอบคลุมถึงการแลกเปลี่ยนความร่วมมือทางด้านวิชาการ
การพัฒนานวัตกรรม การสนับสนุนความร่วมมือในภาคการเงิน รวมถึง
ความร่วมมืออื่นภายใต้พันธกิจของธนาคารกลาง

วันที่ลงนาม : 17 สิงหาคม 2560

12

การลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการกำกับดูแลสถาบัน
การเงินกับคณะกรรมการกำกับดูแลภาคธนาคาร (China Banking
Regulatory Commission)

วัตถุประสงค์ : ยกระดับความร่วมมือในการกำกับดูแลสถาบัน
การเงินของทั้งสองประเทศให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ
มาตรฐานการกำกับดูแลสถาบันการเงินสากล (Basel Core Principles
for Banking Supervision) โดยครอบคลุมถึงการสนับสนุนการกำ
กับดูแลสถาบันการเงินแบบรวมกลุ่มและข้ามพรมแดน ทั้งด้านการ
แลกเปลี่ยนข้อมูล การพิจารณาให้ใบอนุญาต (licensing) การตรวจสอบ
สถาบันการเงิน การจัดตั้ง Supervisory Colleges และการบริหาร
จัดการสถาบันการเงินในภาวะวิกฤติร่วมกันระหว่างสองหน่วยงาน
วันที่ลงนาม : 25 กรกฎาคม 2560

14

การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือภายใต้มาตรการ
เพิ่มขีดความสามารถ และส่งเสริมความรู้ให้กับ SMEs ในการป้องกัน
ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน ระหว่างกระทรวงอุตสาหกรรม
สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)
ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) และ
สมาคมธนาคารไทย***

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ SMEs มีความรู้เรื่องการป้องกันความ
เสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนและตระหนักถึงความสำคัญของการ
ป้องกันความเสี่ยงฯ รวมทั้งช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ในการ
ป้องกันความเสี่ยงฯ ด้วยเครื่องมือทางการเงินประเภท FX Options
ให้แก่ SMEs

วันที่ลงนาม : 28 กันยายน 2560

*** ธปท. ไม่ได้ร่วมลงนาม MOU แต่มีบทบาทหลักเป็นผู้สนับสนุนและผลักดันโครงการภายใต้มาตรการดังกล่าว

Jatayu

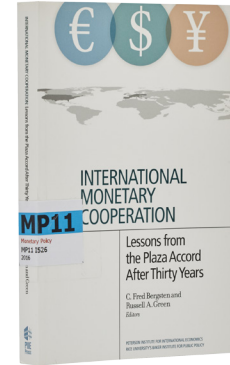
ในโอกาสที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้เปิดอาคารสำนักงานใหญ่ (อาคาร 2 ในปัจจุบัน) เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2525 ธนาคารกลางจากประเทศต่าง ๆ ได้ร่วมแสดงความยินดีโดยการส่งของขวัญที่แสดงถึงเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมประจำถิ่น และยังแสดงถึงความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นของธนาคารแห่งประเทศไทยกับต่างชาติ

Jatayu คือ ขวัญจาก Bank Indonesia เป็นประติมากรรมไม้แกะสลักรูปพระยาพิชัยชาติ “สดาญ” หรือ “ขญาญ” ตัวละครหนึ่งในเรื่องรามเกียรติ์ เป็นบุตรของพญาครุฑและนางวิณายกา น้องชายของนกสามพาที่ประติมากรรมชิ้นใหญ่นี้ถูกส่งมาให้ธนาคารแห่งประเทศไทยในช่วงปี 2524 - 2525 และนำไปจัดวางประดับที่บริเวณโถงชั้น 1 ของอาคารสำนักงานใหญ่อยู่เป็นเวลานาน จนเมื่อมีการปรับปรุงอาคารสำนักงานใหญ่ เมื่อปี 2552 ประติมากรรมสดาญจึงถูกย้ายมาจัดวางประดับที่บริเวณโถงบันไดทางขึ้นห้องประชุมปาว์อิงภากรณ์ อาคาร 1 ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

Collaboration

ความสำเร็จในการดำเนินงานต่าง ๆ ขององค์กรในโลกยุคใหม่นั้น จำเป็นต้องมีความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยกันสนับสนุน แก้ไขปัญหา และพัฒนา หนังสือทั้งสามเล่มต่อไปนี้ กล่าวถึงความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อแก้ไขปัญหาคเศรษฐกิจและการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สนใจสามารถอ่านเพิ่มเติมได้ที่ห้องสมุดพระองค์เจ้าวิวัฒนไชย ศูนย์การเรียนรู้ธนาคารแห่งประเทศไทย

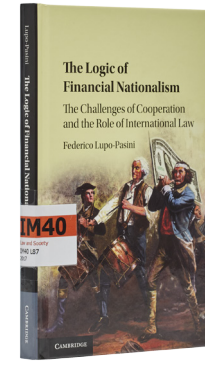

International Monetary Cooperation: Lessons from the Plaza Accord After Thirty Years

โดย C. Fred Bergsten และ Russell A. Green

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง ความร่วมมือของประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำของโลก 5 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน และญี่ปุ่น ที่มีการรวมตัวกันเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดและความไม่สมดุลด้านอัตราแลกเปลี่ยน ที่เป็นภัยคุกคามต่อระบบเศรษฐกิจโลก การประชุมเกิดขึ้นที่ The Plaza Hotel กรุงนิวยอร์ก เป็นที่มาของการเรียกขานการประชุมครั้งนี้ว่า “The Plaza Accord”

The Plaza Accord ได้รับการยอมรับว่า เป็นการแก้ปัญหาอัตราแลกเปลี่ยนที่มีประสิทธิภาพมาก ลดความไม่สมดุลของดุลบัญชีเดินสะพัดอย่างมีนัยสำคัญ รวมทั้งสามารถรับมือกับแรงกดดันของกลุ่มผู้สนับสนุนลัทธิตั้งอัตรภาษีศุลกากรสูง (Protectionist) ในสหรัฐอเมริกาได้ด้วย อย่างไรก็ตาม ยังคงมีคำถามว่า The Plaza Accord เป็นการสร้างพื้นฐานให้กับความมีเสถียรภาพระหว่างประเทศและความร่วมมือทางการเงิน หรือเป็นเพียงเทตบังเอิญเพื่อผลประโยชน์ของประเทศ

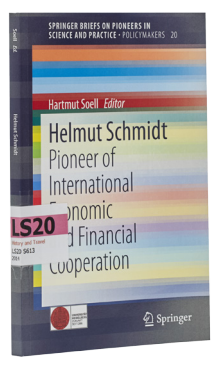

The Logic of Financial Nationalism: The Challenges of Cooperation and the Role of International Law

โดย Federico Lupo-Pasini

ระบบการเงินโลกมีความเสี่ยงจากการขาดความร่วมมือระหว่างประเทศ แม้จะมีการปฏิรูปหลังวิกฤตการณ์ทางการเงิน แต่หลักการด้านชาตินิยมทางการเงิน (Financial Nationalism) ที่มุ่งเน้นการปกป้องผลประโยชน์ของประเทศมากกว่าเป้าหมายการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ ก็ยังคงเป็นปัจจัยพื้นฐานของความเสี่ยง

หนังสือเล่มนี้วิเคราะห์บทบาทของกฎหมายระหว่างประเทศ ในการปกป้องอธิปไตยทางการเงินและป้องกันความเสี่ยงของระบบการเงินโลก รวมทั้งนำเสนอทางเลือกอื่น เช่น European Banking Union, Regulatory Passports, International Financial Courts เป็นต้น อีกทั้งยังให้มุมมองใหม่ ๆ ของกฎหมายระหว่างประเทศในการสนับสนุนความมีเสถียรภาพทางการเงิน และการแก้ปัญหาความร่วมมือระหว่างประเทศ

Helmut Schmidt: Pioneer of International Economic and Financial Cooperation (Springer Briefs on Pioneers in Science and Practice)

โดย Hartmut Soell

หนังสือเล่มนี้ กล่าวถึงประวัติและผลงานของ Helmut Schmidt ซึ่งเป็นผู้นำบุกเบิกความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการเงินระหว่างประเทศ ที่มีอิทธิพลต่อการแก้ไขปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจระหว่างประเทศในช่วงต้นศตวรรษที่ 20

Helmut Schmidt เป็นนักเศรษฐศาสตร์และผู้กำหนดนโยบายที่มีผลงานโดดเด่นที่สุดคนหนึ่งในช่วงปี 1960 - 1980 ผลงานสำคัญในฐานะรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีกระทรวงเศรษฐกิจและการเงิน และนายกรัฐมนตรีของเยอรมัน คือ ข้อเสนอเรื่องการใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนร่วมกันของยุโรป (European Currency System) ซึ่งเป็นพื้นฐานของการรวมตัวด้านเศรษฐกิจและการเงินของยุโรปในปัจจุบัน

อดีตนายกกฯ **อานันท์ ปันยารชุน** ปูชนียบุคคลแห่งวงการการทูตไทย

โลกทุกวันนี้มีความเชื่อมโยงกันในทุกมิติ การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ทางการทูต หรือความร่วมมือทางเศรษฐกิจ จึงมีความสำคัญ โดยเฉพาะกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งถือเป็น “ปราการด่านแรก” ในการสร้างความมั่นคงของประเทศ

เนื่องในโอกาสที่ปี 2560 เป็นปีที่ครบรอบ 50 ปีแห่งการก่อตั้ง “สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” หรือ “ASEAN” BOT พระสยาม MAGAZINE ได้รับเกียรติ “เปิดเรือนแพ” ต้อนรับอดีต นายกรัฐมนตรี อานันท์ ปันยารชุน “ปูชนียบุคคล” แห่งวงการการทูตของไทย ผู้บุกเบิกความสัมพันธ์กับประเทศจีน และวางรากฐานความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยท่านไม่เพียงแนะนำหลักคิดในการทำงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ แต่ยังให้เกียรติพูดคุยถึงแง่คิดในมุมชีวิตด้านอื่น อันเป็นชีวิตที่กล่าวได้ว่า “ตกผลึก” ทั้งในมิติของความสำเร็จและความสุข

“นักการทูต” ถนนสายแรกแห่งชีวิตการทำงาน

คุณอานันท์เริ่มต้นชีวิตนักการทูตด้วยการเป็นข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศ ในปี 2498 ต่อมาในปี 2502 ท่านได้รับการแต่งตั้งเป็นเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในยุคของ ร.มว. ดร.ถนัด คอมันตร์ จากนั้นท่านได้ไปเป็นเอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรแห่งประเทศไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์กในปี 2510 ท่านมีตำแหน่งเป็นเอกอัครราชทูตประจำประเทศแคนาดา และเป็นเอกอัครราชทูตไทยประจำสหรัฐอเมริกาในปี 2515 พร้อมกับตำแหน่งเอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรด้วย จากนั้น ท่านได้รับแต่งตั้งเป็นปลัดกระทรวงการต่างประเทศก่อนสิ้นสุดเส้นทางนักการทูตด้วยตำแหน่งเอกอัครราชทูตประจำประเทศเยอรมนี

“หน้าที่หลักของข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศ คือการเจริญสัมพันธ์ไมตรีกับประเทศต่าง ๆ ที่ไทยมีความสัมพันธ์ทางการทูตด้วย โดยมีการกิจสำคัญคือ การรายงานข้อเท็จจริงที่มีหรือจะมีผลกระทบกับผลประโยชน์ของประเทศไทย ขณะเดียวกันก็ต้องเจริญความสัมพันธ์ไม่เฉพาะทางการทูต แต่ยังมีความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และด้านอื่น ๆ ด้วย และไม่ว่าจะเป็นความ

สัมพันธ์ในด้านใด สิ่งที่ต้องยึดถือ คือ ‘ความจริง’ หลายคนพูดว่าหน้าที่นักการทูตคือการโกหกเพื่อประเทศตนซึ่งไม่ใช่เลย ในทุกความสัมพันธ์ โดยเฉพาะความสัมพันธ์ทางการทูต ‘ความจริง’ เป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะความจริงจะก่อให้เกิดมิติแห่งความไว้วางใจ และเข้าใจซึ่งกันและกัน อันเป็นรากฐานของความสัมพันธ์ที่ดี”

คุณอานันท์ยังให้มุมมองถึงการเป็น “นักการทูตที่ดี” ว่าต้องเริ่มจากคุณสมบัติสำคัญข้อแรกคือ “ความซื่อสัตย์” อันได้แก่ ซื่อสัตย์ต่อความจริง ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ และซื่อสัตย์ต่อประเทศ ข้อต่อมาคือ มีศิลปะในการพูดและทักษะในการเจรจา รวมถึงมีความสามารถทางภาษา โดยเฉพาะความเข้าใจในศัพท์ทางการทูต นอกจากนี้ ยังต้องใฝ่รู้และช่างสังเกต อันเป็นคุณสมบัติสำคัญในการเรียนรู้ โดยเฉพาะการเรียนรู้จากประสบการณ์และจากบุคคลรอบตัว

“หลายอย่างในเรื่องทางการทูต มากไปก็ไม่ได้ น้อยไปก็ไม่ดี จะหาตรงกลางอย่างไรขึ้นอยู่กับวิจารณ์ญาณของแต่ละคน ซึ่งก็อยู่ที่ประสบการณ์การทำงานและการเรียนรู้จาก ‘ผู้ใหญ่’ ผมโชคดีที่มี ดร.ถนัด คอมันตร์ เป็น ‘นาย’ ท่านมีบทบาทสำคัญในการก่อตั้งอาเซียน (ASEAN) ท่านเป็นแบบอย่างคนสำคัญในการทำงานด้านนี้ของผม”

ประการสุดท้าย คุณอานันท์ย้ำว่า หน้าที่ของข้าราชการคือ ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล หากมีนโยบายใดที่โดยส่วนตัวไม่เห็นด้วย ข้าราชการมีหน้าที่ทักท้วง หากสุดท้ายนโยบายนั้นยังออกมา ข้าราชการก็ต้องปฏิบัติตาม แต่ถ้านโยบายนั้นขัดกับจิตวิญญาณหรืออุดมการณ์ สิ่งที่ต้องทำคือลาออก ซึ่งนี่ก็เป็นเหตุผลที่ท่านยุติบทบาทนักการทูตในปี 2522

นำประสบการณ์ทางการทูตมาต่อยอด
ทำคุณประโยชน์ให้ประเทศ

หลังจากลาออกจากชีวิตข้าราชการ คุณอนันท์เข้าสู่วงการธุรกิจ โดยร่วมงานกับกลุ่มบริษัทสหยูเนียน จนกระทั่งเป็นประธานกรรมการกลุ่มบริษัทในปี 2534 และมีโอกาสดำรงตำแหน่งประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

คุณอนันท์ยอมรับว่า ในยุคของท่าน ข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศส่วนใหญ่มีพื้นฐานความรู้ด้านเศรษฐกิจและธุรกิจน้อยมาก เพราะช่วงนั้นเศรษฐกิจระหว่างประเทศยังไม่ได้มีความสำคัญกับประเทศไทยนัก การหันมาทำงานด้านนี้ทำให้ท่านได้เรียนรู้เรื่องธุรกิจและเศรษฐกิจมากขึ้น และนับตั้งแต่ที่ประเทศไทยเริ่มมุ่งเน้นพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 4 (ปี 2520 - 2524) ท่านจึงมีโอกาสนำประสบการณ์ด้านการต่างประเทศมาปรับใช้ในการดำเนินธุรกิจและเสริมสร้างความร่วมมือทางการค้ากับกลุ่มประเทศอาเซียนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

“สมัยนั้น ไทยเริ่มค้าขายกับต่างประเทศ ผมก็ได้ไปอยู่ในคณะผู้แทนภาคธุรกิจไทยไปเจรจาเรื่องสิ่งทอ โดยเฉพาะปัญหาเรื่องโควตาหรือตอนเป็นอุปนายกสภาอุตสาหกรรมฯ ผมก็ได้ไปเป็นประธานคณะมนตรีหอการค้าและอุตสาหกรรมอาเซียน (ASEAN Chamber of Commerce and Industry: ASEAN-CCI) เป็นต้น”

ช่วงที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี (มี.ค. 2534 - เม.ย. 2535 และ มิ.ย. - ต.ค. 2535) คุณอนันท์ได้นำประสบการณ์ทั้งในภาครัฐและเอกชนมาช่วยปรับปรุงโครงสร้างเศรษฐกิจไทย ไม่ว่าจะเป็นการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมไทย ด้วยการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าของไทยในตลาดโลกและเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจไทยให้เป็น “เศรษฐกิจเปิด” มากขึ้น อาทิ การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) ก็เกิดขึ้นในสมัยรัฐบาลนายกรัฐมนตรีอานันท์นี่เอง

ANAND’S Diplomatic Legacy

“บางคนอาจมองว่า First Line of Defense หรือ ปราบการด่านแรกของการป้องกันประเทศ คือ การดูแลอาณาเขตกับประเทศเพื่อนบ้าน แต่ผมมองกลับกันว่า แนวทางป้องกันประเทศที่ดีที่สุด คือ เราต้องช่วยให้เพื่อนบ้านแข็งแกร่ง เมื่อประเทศเพื่อนบ้านเข้มแข็ง องค์กรระดับภูมิภาคก็จะเข้มแข็ง ประเทศไทยก็จะได้อานิสงส์ด้วย มาถึงวันนี้ ก็พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า ASEAN มีความแข็งแกร่งและมีผลลัพธ์ที่ดีพอสมควร”

คุณอนันท์นับเป็นผู้หนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการวางรากฐานความร่วมมือระหว่างกลุ่มประเทศอาเซียน เริ่มตั้งแต่การริเริ่มก่อตั้ง ASEAN ที่เกิดขึ้นในสมัย ดร.ถนัด คอมันตร์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ขณะนั้นคุณอนันท์มีตำแหน่งเป็นเลขานุการ ต่อมา เมื่อดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ท่านเป็นผู้ริเริ่ม

จัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน หรือ AFTA ซึ่งเป็นก้าวสำคัญที่นำไปสู่การริเริ่มจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC)

อดีตนายกฯ ให้คำแนะนำเนื่องในโอกาสครบรอบ 50 ปีในการก่อตั้ง ASEAN ว่า “AFTA และ AEC ยังต้องทำต่อไป เพราะนี่คือเป้าหมาย แต่จำไว้ว่า เราไม่เคยคิดจะเป็นแบบสหภาพยุโรป (EU) เราต้องมีวิถีแบบ ASEAN เพราะในมิติทางการเมือง ประเทศเพื่อนบ้านส่วนใหญ่เพิ่งได้รับอิสรภาพมาไม่กี่สิบปี อธิปไตยจึงเป็นสิ่งที่พวกเขาหวงแหน ฉะนั้น เราไม่ควรสร้างโครงสร้างพื้นฐานมาครอบเหนี่ยวความเป็นรัฐชาติ อีกประเด็นคือ ด้วยระดับความเจริญทางเศรษฐกิจที่ไม่เท่ากันในการรวมตัวทางเศรษฐกิจจึงควรให้ ‘ແຕ່ມຕໍ່’ กับบางประเทศที่มีความพร้อมน้อยกว่าบ้าง”

นอกจากนี้ รัฐบาลนายกฯ อานันท์ยังถือเป็นรัฐบาลแรกที่ริเริ่มให้ความช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านในหลายด้าน อาทิ ด้านการศึกษา โดยได้ตั้งงบประมาณให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนนักศึกษาจาก สปป.ลาว ให้มาเรียนที่ประเทศไทย เป็นต้น

ไม่เพียงวางรากฐานความสัมพันธ์อันดีใน ASEAN คุณอนันท์ยังมีบทบาทสำคัญในการบุกเบิกความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศจีน โดยในปี 2514 สมัยเป็นทูตไทยประจำสหประชาชาติ ท่านได้รับคำสั่งลับ จาก รมว.ถนัด ให้ติดต่อกับทูตจีนประจำสหประชาชาติเพื่อแสดงให้รู้ว่าไทยสนใจติดต่อกับจีน ต่อมาในปี 2518 ท่านเป็นผู้นำในคณะผู้แทนไทยไปเจรจาเปิดความสัมพันธ์ทางการทูตกับจีน จนนำมาสู่การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทย - จีนอย่างเป็นทางการในสมัยรัฐบาลนายกฯ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช

สปท. กับงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

คุณอนันท์ให้มุมมองเกี่ยวกับบทบาทของ สปท. กับงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศว่า แม้หน้าที่โดยตรงของ สปท. จะไม่ได้เกี่ยวกับการต่างประเทศโดยตรง แต่ด้วยหน้าที่หลักใหญ่ของ สปท. คือการดูแลรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งปัจจุบันมิติเศรษฐกิจระหว่างประเทศเข้ามามีความสำคัญกับเศรษฐกิจไทยเป็นอย่างมาก ดังนั้น จึงเป็นสิ่งที่เลี่ยงไม่ได้ที่ สปท. จะต้องเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในมิติของความร่วมมือระหว่างประเทศ ซึ่งนอกจากจะช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้นแล้ว ยังจะช่วยเอื้อในการทำภารกิจของธนาคารกลางให้ดีขึ้นด้วย

“การสร้างความร่วมมือระหว่างธนาคารกลางของทุกประเทศในเวที เช่น IMF หรือ World Bank ก็ดี หรือในระดับกลุ่มประเทศ ASEAN ก็ดี ผมมองว่าเป็นเรื่องที่น่าส่งเสริม อย่าง ASEAN SWAP Arrangement ก็ถือเป็นความร่วมมือที่สำคัญมาก เพราะถ้าทุกประเทศในอาเซียนตกลงที่จะช่วยเหลือกันในยามที่ประเทศหนึ่งเกิดวิกฤติ ความเสียหายที่จะเกิดกับประเทศนั้นก็ย่อมลดลง ส่งผลให้สถานการณ์ของประเทศอื่นไม่เลวร้ายตามไปด้วย ซึ่งความร่วมมือลักษณะนี้ถือเป็นงานด้านการต่างประเทศ แต่ไม่ใช่เรื่องที่ต้องทำผ่านกระทรวงการต่างประเทศ”

สุดท้ายนี้ อดีตนายกฯ ทิ้งท้ายว่า ด้วยขนาดเศรษฐกิจของประเทศไทยที่ใหญ่เป็นอันดับ 2 ของอาเซียน ทำให้ไทยเคยมีบทบาทอย่างมากในเรื่องเศรษฐกิจและการริเริ่มสร้างสรรค์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียน แต่ดูเหมือนว่าทุกวันนี้บทบาทของประเทศไทยในเวทีเศรษฐกิจระหว่างประเทศค่อนข้างลดน้อยลงไป ซึ่งท่านเชื่อว่า หาก สปท. มีการจัดตั้งหน่วยงานหรือมีการจัดโครงสร้างที่ดีก็น่าจะช่วยส่งเสริมให้บทบาทด้านนี้ของประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นได้

เคล็ด (ไม่) ลับความสำเร็จและความสุขในการดำเนินชีวิต

ด้วยผลงานด้านต่าง ๆ อันเป็นที่ประจักษ์ที่ได้ทำมาเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ทำให้อดีตนายกรัฐมนตรีอานันท์ได้รับรางวัลรามอนแมกไซไซ สาขาบริการรัฐกิจ ประจำปี 2540 อีกทั้งยังได้รับปริญญากิตติมศักดิ์จากสถาบันการศึกษาหลายแห่งทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของไทย และเครื่องราชอิสริยาภรณ์จากหลายประเทศ เช่น อิตาลี เกาหลี อินโดนีเซีย เบลเยียม ญี่ปุ่น เป็นต้น

แม้จะได้รับการยกย่องมากมาย แต่ท่านได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตไว้อย่างน่าสนใจว่า “ผมเป็นคนที่ไม่เคยมีเป้าหมายหรือแผนชีวิต ผมดำเนินชีวิตแบบปล่อยให้เป็นไปตามยถากรรม แต่คำว่า ‘ยถากรรม’ ในที่นี้ ไม่ได้หมายความว่าไม่ทำอะไรเลย ผมเป็นคน

“ในทุกความสัมพันธ์ โดยเฉพาะความสัมพันธ์ทางการทูต ‘ความจริง’ เป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะความจริงจะก่อให้เกิดความไว้วางใจ และเข้าใจซึ่งกันและกัน อันเป็นรากฐานของความสัมพันธ์ที่ดี”

ขยัน ขอบทำงาน ขอบเรียนรู้ แต่ไม่ชอบแสวงหาความเป็นใหญ่เป็นโตหรือเกียรติยศ ผมไม่เคยวางแผนเป็นทูตหรือเป็นปลัดกระทรวงฯ หรือเป็นนายกรัฐมนตรี จริง ๆ แล้ว ผมเคยปฏิเสธตำแหน่งเหล่านี้ไปก่อนหน้านี้ ผมแค่ชอบและสนุกกับการทำงาน แต่ทุกงานเมื่อได้รับแล้วก็คิดว่าต้องทำให้เต็มที่ ทำให้ดีที่สุด และทำให้สำเร็จ”

อดีตนายกฯ เชื่อว่า ความไม่ยอมถอยถอยเป็นน่าจะเป็นเคล็ด (ไม่) ลับข้อแรกในการสร้างความสุข พร้อมกับเล่าติดตลกว่า ในชีวิตนี้ท่านมีความอยากรู้แค่ 2 เรื่อง เรื่องแรกคือ อยากแต่งงานกับภรรยา (ม.ร.ว.สดศรี จักรพันธุ์) อีกเรื่องคือ อยากได้เหลน ซึ่งสมปรารถนาแล้วทั้ง 2 เรื่อง

สำหรับเคล็ด (ไม่) ลับแห่งความสำเร็จในการทำงาน คุณอนันท์มองว่า มาจากอุปนิสัยพื้นฐานส่วนตัวที่เป็นคนชอบฟัง ชอบคิด วิเคราะห์ แล้วตั้งคำถามก่อนสื่อสารออกไป ซึ่งสอดคล้องกับหลัก “หัวใจนักปราชญ์” ที่ประกอบด้วย สุ(ตะ) จิ(ตตะ) ปุ(จณา) ลิ(ขิต)

แง่คิดชีวิตจากชีวิตที่ตกผลึกแล้ว

“ชีวิตคนเรามีขึ้นมีลง แต่ชีวิตของผมมีขึ้นมีลงหลายหน และเวลาลงมันคือลงเหวเลย ผมเป็นข้าราชการที่ขึ้นเร็วมาก เป็นทูตตั้งแต่อายุ 33 ปี เป็นปลัดกระทรวงการต่างประเทศอายุ 43 ปี และเป็นปลัดกระทรวงฯ ที่มีอายุการทำงานน้อยที่สุด เพราะแค่ 10 เดือนให้หลังผมก็ถูกกล่าวหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์ ออกจากข้าราชการมาสู่วงการธุรกิจ ได้เรียนรู้ใหม่ ก็เหมือนมีชีวิตใหม่ แต่วันดีคืนดี ก็มีคนมาเชิญไปเป็นนายกรัฐมนตรี

แง่คิดที่สะท้อนจากชีวิตของผม คือ ชีวิตคนเราไม่แน่นอน สิ่งที่น่าแน่นอนคือ การเปลี่ยนแปลง และเมื่อชีวิตต้องลงเหว ก็อย่าท้อแท้ ตราบใดที่เรายืนหยัดในพื้นฐานของ ‘ความจริง’ ยึดมั่นในหลักการที่ถูกที่ควร ยึดถือผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลัก และมั่นใจว่าเราทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ คุณก็จะสามารถไต่กลับขึ้นมาได้ บางเรื่องมันไม่เกี่ยวกับถูกหรือผิด แต่อยู่ที่จังหวะและเวลา บางครั้งคุณทำในสิ่งที่ถูกต้อง แต่ในวันนั้นคนอื่นอาจเห็นว่าผิด อาจต้องรออีก 1 ปี 2 ปี หรือนานกว่านั้น ความจริงถึงจะปรากฏว่า สิ่งที่เราทำคือสิ่งที่ถูก”

อย่างไรก็ดี เมื่อชีวิตล่วงมาถึงวัย 85 ปี คุณอนันท์มองว่า สุดท้ายแล้วในชีวิตคนเรา ตำแหน่งหรืออำนาจไม่ได้มีความหมายมากไปกว่าความสามารถที่จะใช้ชีวิตให้เกิดประโยชน์กับผู้อื่น การมีสุขภาพกายและสุขภาพใจที่แข็งแรง หรือการสามารถใช้ชีวิตอย่างมีความสุขกับครอบครัว

สมคิด แสงเพชร

ศาสตราจารย์และศิลปินของมรดกเทศก์ประจำพิพิธภัณฑ์ สปท.

ก่อนที่จะพิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทยจะย้ายจากวังบางขุนพรหม ไปศูนย์การเรียนรู้ ธนาคารแห่งประเทศไทย (สปท.) ในอาคารโรงพิมพ์ธนบัตรเดิม เรามีโอกาสพูดคุยกับบุคลากรคนสำคัญคนหนึ่ง ที่ได้ทำหน้าที่เป็นผู้นำชม หรือมัคคุเทศก์ แห่งวังบางขุนพรหมกว่าสิบปี **สมคิด แสงเพชร** หรืออาจารย์สมคิด ผู้รวบรวมความรู้ด้านประวัติศาสตร์เศรษฐกิจการเงิน ของประเทศไทย และประวัติศาสตร์ศิลปะ สถาปัตยกรรม โดยเฉพาะเกี่ยวกับวังบางขุนพรหม มาถ่ายทอดให้ผู้เข้าชม พิพิธภัณฑ์ สปท. ได้รับทราบข้อมูลอย่างเต็มเปี่ยม และเป็นต้นแบบจัดทำคู่มือการนำชมพิพิธภัณฑ์ สปท. ให้กับบุคลากร รุ่นหลัง

จากฝ่ายวิชาการสู่การเป็นมัคคุเทศก์พิพิธภัณฑ์

อาจารย์สมคิดเริ่มทำงานที่ สปท. ในปี 2520 ในตำแหน่งเศรษฐกร ผู้ช่วยหน่วยวิจัยเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ฝ่ายวิชาการ โดยทำงานใน ฝ่ายวิชาการเรื่อยมาจนได้เลื่อนขั้นเป็นเศรษฐกร และหัวหน้าหน่วยในที่สุด จนกระทั่งปี 2525 สปท. ได้ย้ายที่ทำการจากวังบางขุนพรหม ซึ่งเป็น สถานที่ทำงานของ สปท. มาตั้งแต่ปี 2488 ไปอาคารสำนักงานใหญ่ที่สร้างขึ้นใหม่ภายในบริเวณวังบางขุนพรหม และได้ปรับปรุงวังบางขุนพรหม เปิดเป็นพิพิธภัณฑ์ สปท. อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 9 มกราคม 2536 เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับวิวัฒนาการเงินตราไทย ประวัติสถานที่ และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับ สปท. รวมทั้งประวัติบทบาทหน้าที่การดำเนินงานของ สปท.

อาจารย์สมคิดซึ่งขึ้นชื่อบนงานพิพิธภัณฑ์อยู่แล้ว และมักเข้าชม พิพิธภัณฑ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศทุกครั้งที่มีโอกาส เมื่อ พิพิธภัณฑ์ สปท. เปิดอย่างเป็นทางการ อาจารย์สมคิดจึงไม่ลังเลที่จะอาสาช่วยงานพิพิธภัณฑ์ สปท. ในตำแหน่งหัวหน้าหน่วยพิพิธภัณฑ์ ตั้งแต่ปี 2536 โดยดูแลงานด้านประชาสัมพันธ์ รวมถึงต้อนรับแขก ผู้มาเยือน และนำชมพิพิธภัณฑ์ สปท. จนกระทั่งเกษียณอายุในปี 2549 ในตำแหน่งผู้บริหารส่วน พิพิธภัณฑ์ สปท.

“หัวข้อเรื่องในการจัดแสดงเป็นเรื่องเกี่ยวกับวิวัฒนาการเงินตราไทย ประวัติการพิมพ์ธนบัตร และการดำเนินนโยบายการเงินของ สปท. เราต้องนำความรู้จากการเป็นนักวิชาการมาใช้ และเนื่องจากอาคารที่ จัดแสดงหรือวังบางขุนพรหม เป็นอาคารที่ได้รับการยกย่องว่างดงามมาก มีประวัติอันยาวนาน เพราะฉะนั้น เราต้องมีความรู้ในเรื่องเหล่านี้ เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของประเทศไทย ประวัติศาสตร์การดำเนินนโยบายการเงินของ สปท. ตลอดจนประวัติ วังบางขุนพรหม”

ความภาคภูมิใจที่สุดของอาจารย์สมคิด คือ การได้มีโอกาสถวาย รายงาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อครั้ง พระองค์เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเป็นประธาน ในงาน 100 ปี วังบางขุนพรหม และงานพิธีเปิดตำหนักใหญ่ วังเทเวศร์ สปท.

นอกจากนั้น เมื่อพระเก็จอาจารย์มาเทศน์ที่ สปท. อาทิ หลวงตา มหาบัว และหลวงพ่อบุญ ฐานิโย อาจารย์สมคิดจะรับหน้าที่เป็น มัคคุเทศก์นำชมพิพิธภัณฑ์ สปท. ด้วย

หัวใจสำคัญของมัคคุเทศก์

การถ่ายทอดเรื่องราวความรู้ต่าง ๆ นั้น ผู้นำชมต้องมีความรู้ใน เรื่องที่จะถ่ายทอดเป็นอย่างดี สปท. ได้เปิดโอกาสให้อาจารย์สมคิด ไป อบรมหลักสูตรมัคคุเทศก์ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในช่วงเวลาหลัง เลิกงาน ซึ่งนอกจากจะอบรมเรื่องการเป็นมัคคุเทศก์ที่ดีแล้ว ยังได้เรียนรู้ เรื่องราวประวัติศาสตร์ ศิลปะ ประวัติของตัวอาคารในยุคสมัยต่าง ๆ โบราณวัตถุที่ทรงคุณค่า อาจารย์สมคิดก็ได้นำความรู้เหล่านั้นมาใช้ในการ ทำงาน รวมถึงศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตัวเองอีกด้วย

“พิพิธภัณฑ์ สปท. เป็นพิพิธภัณฑ์เฉพาะด้านเกี่ยวกับการเงิน จัด แสดงวิวัฒนาการเงินตราของไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ในฐานะ ที่ สปท. เป็นผู้พิมพ์ธนบัตร กว่าจะมาเป็นธนบัตรที่ใช้ในปัจจุบันมีประวัติ ความเป็นมาและกระบวนการผลิตอย่างไร อันนี้เป็นสิ่งที่เราต้องการ เผยแพร่ให้ผู้มาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ สปท. ได้รับรู้ รวมถึงประวัติการ ดำเนินนโยบายการเงินของ สปท. ในแต่ละยุคแต่ละสมัยว่าเป็นอย่างไร เมื่อเกิดวิกฤติการณ์ขึ้น ไขมาตรการอะไรในการแก้ไขปัญหา ซึ่งต้องศึกษา เรียนรู้เพิ่มเติม เพื่อนำมาถ่ายทอดให้ผู้เยี่ยมชมได้รับรู้เรื่องราวต่าง ๆ อย่างครบถ้วน รวมทั้งประวัติของวังบางขุนพรหมและท่านเจ้าของวัง เราต้องเรียนรู้ประวัติศาสตร์ในช่วงนั้นให้ดี และนำความรู้เหล่านั้นมาใช้

คุณสมคิด แสงเพชร
อดีตผู้บริหารส่วน พิพิธภัณฑ์ สปท.

อาจารย์สมคิด ขณะถวายรายงานสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อครั้งพระองค์เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเป็นประธานในงานพิธีเปิดตำหนักใหญ่ วังเทเวศร์ เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2547

หมั่นเรียนรู้ หมั่นฟัง หมั่นอ่าน ก็จะทำให้เกิดความรู้ที่จะนำมาถ่ายทอด”

ก่อนที่จะเกษียณอายุ อาจารย์สมคิดได้จัดทำคู่มือการนำชมพิพิธภัณฑ์ไว้ให้พนักงานรุ่นหลังใช้ในการนำชม ว่าควรทำอะไร แยกที่เข้ามาชมจึงจะเกิดความประทับใจ ได้รับความรู้เต็มที่ และคิดว่าคงเป็นคู่มือที่ใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน โดยมีใจความสำคัญหลักสองประการ คือ (1) ต้องมีความรู้กว้างขวางในเรื่องที่ตนจะอธิบาย และ (2) ถ่ายทอดได้เป็นอย่างดี ถ่ายทอดด้วยน้ำเสียงที่ฟังสบาย ฟังชัดเจน ท่าทางที่แสดงออกอย่างเป็นมิตรเป็นกันเอง

ศูนย์การเรียนรู้เพื่อสร้างแรงบันดาลใจแห่งใหม่

ศูนย์การเรียนรู้ธนาคารแห่งประเทศไทย ตั้งอยู่ที่อาคารโรงพิมพ์ธนบัตรเดิม บริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ใต้สะพานพระราม 8 ตรงข้ามกับ ธปท. โดยได้ปรับปรุงอาคารโรงพิมพ์ธนบัตรเดิมให้ทันสมัย เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ด้านเศรษฐกิจและความรู้ด้านการเงิน มีการจัดแสดงนิทรรศการส่งเสริมความรู้ทางการเงิน เงินตรา และธนบัตรไทย นอกจากนี้ ยังมีพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมและนิทรรศการหมุนเวียน

รวมถึงร้านขายของที่ระลึกและร้านกาแฟ

อาจารย์สมคิดได้เข้าชมศูนย์การเรียนรู้นี้ ก่อนเปิดตัวอย่างเป็นทางการ และเกิดความประทับใจทั้งห้องจัดแสดงที่ทันสมัย น่าชม รวมถึงผู้นำชมที่ล้วนแต่มีความรู้ดีมาก

“เป็นความคิดที่ดีที่นำเอาอาคารซึ่งครั้งหนึ่งเคยเป็นโรงพิมพ์ธนบัตร มาปรับปรุงใหม่ให้มีความเหมาะสมที่จะเป็นห้องจัดแสดง ไม่ว่าจะเป็นความสะอาดปลอดภัย ความสะอาดของห้องจัดแสดง ความกว้างขวางของพื้นที่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นสิ่งสำคัญในการดึงดูดให้ผู้สนใจเข้ามาชม เนื้อหาการจัดแสดงยังคงเป็นเรื่องราวของบทบาทหน้าที่ของ ธปท. ประวัติเงินตราไทย และงานพิมพ์ธนบัตร ซึ่งเป็นงานหลักงานหนึ่งของ ธปท. โดยจัดแสดงด้วยสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อให้เด็กหรือนักศึกษา มาค้นคว้าลึกลงไปได้ นอกเหนือจากบอร์ดจัดแสดง นอกจากนี้ วัตถุจัดแสดงก็ครบถ้วนสมบูรณ์ สะท้อนยุคสมัยได้อย่างน่าสนใจ”

ในฐานะรุ่นพี่ ท่านได้ให้คำแนะนำ เพื่อให้ผู้เข้าชมได้รับความรู้ ความเพลิดเพลิน

“ก่อนอื่นต้องประชาสัมพันธ์ออกไปให้กว้างขวางว่า ธปท. มีแหล่ง

เรียนรู้ที่จะเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มได้เข้ามาเรียนรู้

เมื่อประชาสัมพันธ์แล้ว การจัดแสดงต้องน่าสนใจใคร่เรียนรู้ มีสื่อต่าง ๆ ที่ทันสมัย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราว ภาพ แสง สี เสียง และเทคโนโลยี รวมถึงบุคลากรที่จะนำชมต้องมีความรู้กว้างขวาง สามารถถ่ายทอดได้เป็นอย่างดี และเครื่องมือในการนำชมต้องมีคุณภาพที่ทันสมัย ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ต้องพร้อม อาทิ ความสะอาดสบายในการเข้าชม ที่จอดรถ ห้องน้ำ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นส่วนประกอบที่ทำให้มีผู้สนใจเข้ามาเยี่ยมชม เพราะเนื้อหานั้นเป็นเนื้อหาที่มีความน่าสนใจอยู่แล้ว”

เกียรติภูมิจากบุคลากรรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง

เมื่อเข้ามาทำงานที่ ธปท. อาจารย์สมคิดได้เรียนรู้ว่า ธปท. เป็นสถาบันที่เต็มไปด้วยคนที่มีความรู้ความสามารถหลากหลายด้าน ซึ่งบุคลากรเหล่านี้เป็นบุคลากรที่มีคุณค่ามาก นอกจากความรู้ความสามารถแล้ว ยังเป็นคนซื่อสัตย์ต่อองค์กร ต่อประเทศ เป็นคนขยันทุ่มเทในการทำงาน ทำงานเป็นทีม พึ่งพาอาศัยกัน เพราะฉะนั้น ในการทำงานก็จะมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนร่วมงานและบุคคลภายนอกด้วย ได้เรียนรู้ซึมซับ เพราะคนรุ่นเก่า ๆ ของ ธปท. ได้สั่งสม สิ่งเหล่านี้จนเป็นที่นับถือยกย่องของคนทั่วไปว่า คน ธปท. เก่ง มีความรู้ความสามารถ มีความซื่อสัตย์ ซื่อตรง ขยันขันแข็ง คำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติบ้านเมืองเป็นที่ตั้ง

“อยากให้ตั้งใจทำงานด้วยความขยัน ทุ่มเท เต็มความสามารถและสติปัญญา รับฟังความเห็นของผู้อื่น ไม่เอาความเห็นของตัวเองเป็นที่ตั้ง และต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและบุคคลภายนอก คิดว่าสิ่งเหล่านี้จะทำให้ทำงานอย่างมีความสุข”

ธปท. เป็นแหล่งรวบรวมบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์ ซื่อตรง ขยันขันแข็งในการทำงาน นึกถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลัก ก็ยังคงคิดอยู่อย่างนี้ และคงเป็นแบบนี้ตลอดไป เป็นการสืบสานเกียรติภูมิที่คนรุ่นก่อนทำมา และคิดว่าโลกทุกวันนี้พัฒนาไปมาก พนักงานรุ่นใหม่ ๆ ก็ต้องปรับตัวให้ทันกับยุคสมัย และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป หมั่นเรียนรู้ ค้นคว้าให้ทันโลก และปรับตัวตามสิ่งเหล่านี้ให้ได้

“อยากให้ตั้งใจทำงานด้วยความขยัน ทุ่มเท เต็มความสามารถและสติปัญญา รับฟังความเห็นของผู้อื่น ไม่เอาความเห็นของตัวเองเป็นที่ตั้ง และต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและบุคคลภายนอก คิดว่าสิ่งเหล่านี้จะทำให้ทำงานอย่างมีความสุข” อาจารย์สมคิดฝากทิ้งท้าย

SEIZE THE MOMENT

ครั้งหนึ่งในฐานะ LIAISON OFFICER

ในฐานะเจ้าภาพจัดการประชุม SEACEN Governors' Conference ครั้งที่ 53 และการประชุม Meeting of the SEACEN Board of Governors ครั้งที่ 37 ของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) นอกเหนือจากประเด็นเรื่องความท้าทายทางเศรษฐกิจและการเงินในอนาคตแล้ว บทบาทการทำงานของ Liaison Officer บุคลากร ธปท. ที่ผ่านการคัดเลือกจากหลากหลายสายงาน ให้มาทำหน้าที่เป็นตัวแทนต้อนรับ และดูแลอำนวยความสะดวกแก่แขกผู้มีเกียรติจากประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยังถือเป็นอีกหนึ่งหน้าที่และเป็นประสบการณ์ที่น่าสนใจไม่แพ้กัน

โดยตัวแทนทีม Liaison Officer ในปีนี้ ได้แก่ แพทตี้ - พัชรดา ทักสินาวงศ์ เศรษฐกร ฝ่ายความร่วมมือระหว่างประเทศ เบิร์ด - พงษ์เทพ จงเจริญรุ่งโรจน์ ผู้ตรวจสอบอาวุโส ฝ่ายตรวจสอบ 2 และ ตริ - ชลิตา แดงจำรูญ ผู้วิเคราะห์ ฝ่ายบริหารการสื่อสารองค์กร ทั้งสามจะมาร่วมแชร์เบื้องหลังการเตรียมความพร้อมอย่างเข้มข้น มุมมองความคิดต่อการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะ Liaison Officer รวมถึงความท้าทายรอบด้านในการทำงานครั้งนี้

ความรู้สึกที่ได้รับหน้าที่เป็น Liaison Officer

แพทตี้ : การได้รับเลือกให้ทำหน้าที่ดูแลวิทยากรของงาน SEACEN ถือเป็นงานที่ค่อนข้างท้าทาย แต่ส่วนตัวรู้สึกดีใจที่ได้รับเลือกให้ทำหน้าที่นี้ในฐานะตัวแทน ธปท. และมีส่วนร่วมในงานระดับประเทศที่เราเป็นเจ้าภาพครั้งนี้ โดยตั้งใจว่าจะทำหน้าที่อย่างดีที่สุดค่ะ ซึ่งหน้าที่หลัก ๆ คือ ต้องรู้ตารางงานทุกอย่างของแขกที่เราดูแล และคอยติดตามไปทุกที่ระหว่างพักอยู่ในไทย เริ่มตั้งแต่การไปรับที่สนามบิน ตรวจสอบตารางเวลาการพูด ให้ข้อมูลเบื้องต้น และคอยตอบคำถามที่จำเป็นด้วย

เบิร์ด : รู้สึกดีใจมากที่ได้รับโอกาสทำหน้าที่เป็น Liaison Officer ดูแล Governor ประจํางาน SEACEN 2017 และต้องขอบคุณทีมงานทุกท่านที่ให้โอกาสและความไว้วางใจมอบหมายหน้าที่สำคัญนี้ ผมเชื่อว่าทีมงาน Liaison Officer ทุกคนคงมีความรู้สึกคล้าย ๆ กันว่า จะตั้งใจทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด เพื่อต้อนรับผู้มาร่วมงานประชุม SEACEN 2017

ตริ : การได้ทำหน้าที่ Liaison ในงานประชุมระดับประเทศครั้งนี้ รู้สึกตื่นเต้นมากที่ได้รับเลือกเป็นตัวแทนในการต้อนรับคู่สมรสของผู้ว่าการจากประเทศสมาชิก โดยการดูแลก็จะแตกต่างจากการรับรองแขกท่านอื่น ตรงที่เราต้องอำนวยความสะดวกในการไปเยี่ยมชมสถานที่ต่าง ๆ ตามความต้องการของแต่ละท่าน ดังนั้น จึงต้องรู้ข้อมูลในภาพกว้าง เพื่อสามารถตอบคำถามและแนะนำข้อมูลได้อย่างถูกต้อง โดยตั้งใจว่าจะทำหน้าที่ให้ดีที่สุด เพื่อรักษาชื่อเสียงและ

ภาพลักษณ์ที่ดีของ ธปท. และประเทศไทย พร้อมให้บริการและสร้างความประทับใจในฐานะเจ้าบ้านที่ดี

เบื้องหลังการเตรียมความพร้อม

เบิร์ด : สำหรับการเตรียมความพร้อมในครั้งนี้ เริ่มตั้งแต่การศึกษาเนื้อหารูปแบบของการจัดงาน ให้เข้าใจภาพรวมและขั้นตอนต่าง ๆ รวมถึงเตรียมข้อมูลสำคัญของแขกที่เรารับหน้าที่ Liaison เพื่อสามารถให้การต้อนรับได้อย่างเหมาะสม ซึ่งผมยังโชคดีอยู่บ้างที่เคยมีโอกาสศึกษา และเรียนรู้ประสบการณ์ด้านดังกล่าวในช่วงแรก ๆ ที่เข้าทำงานที่ ธปท. กับท่านผู้บริหารและเพื่อน ๆ ทีมงานที่เคยร่วมจัดการประชุมด้วยกันมาครับ

แพทตี้ : มีการทบทวนความรู้และเตรียมความพร้อมหลายด้านทั้งในเรื่อง Soft Skills และ Protocol ต่าง ๆ รวมถึงการอัปเดตความรู้รอบตัวที่เกี่ยวข้องกับประเทศของเรา งานของ ธปท. และข้อมูลอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ นอกจากนี้ ยังต้องทำความรู้จักแขกที่เราดูแล ผ่านการ

“สำคัญที่สุด คือ ต้องมี Service Mind รวมถึงทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรม และ วัฒนธรรมนิยมที่แตกต่างกันค่ะ”

แพทตี้ - พัชรดา ทักสินาวงศ์

ศึกษาประวัติ ผลงานที่ผ่านมาและข้อมูลอื่น ๆ ซึ่งถือเป็นการเตรียมความพร้อมล่วงหน้าให้เรามีความเข้าใจในวัฒนธรรม และรู้จักแขกที่เราจะต้องดูแลได้ดียิ่งขึ้น

ตรี : เริ่มจากเตรียมศึกษาข้อมูลทั่วไป รวมถึงข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับประเทศไทย อยพท. และสถานที่สำคัญต่าง ๆ ที่แสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย เพื่อจะได้ให้ข้อมูลและนำชมสถานที่ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้ ยังเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์บ้านเมืองของไทย ตลอดจนเรียนรู้วัฒนธรรมของประเทศสมาชิก เพื่อต้อนรับได้อย่างประทับใจ ถูกขนบธรรมเนียมประเพณี และสามารถเป็นคู่สนทนาในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี

คุณสมบัติของ Liaison Officer ที่ดี

แพทตี้ : คุณสมบัติของ Liaison Officer ที่ดี ควรเป็นคนที่มีคล่องแคล่ว มีไหวพริบ รอบรู้ มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า มีทักษะในการสื่อสารที่ดี ไม่เพียงแต่ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ แต่รวมถึงทักษะด้านการส่งสารด้วย และสำคัญที่สุด คือ ต้องมี Service Mind รวมถึงทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมที่แตกต่าง

ตรี : อันดับแรก คือ มนุษย์สัมพันธ์ ทักษะการสื่อสารที่ดี ความสุภาพอ่อนโยน และสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีให้เกิดขึ้นในระหว่างที่แขกเข้ามาพำนักในประเทศไทย อันดับถัดมา คือ ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่จะไปต้อนรับ ทั้งตารางเที่ยวบิน ตารางงาน และเข้าใจวัฒนธรรมประเพณีของประเทศสมาชิก เพื่อการประสานงานได้อย่างราบรื่น ซึ่งอาจนำไปสู่การต่อยอดการทำงานร่วมกันในอนาคตกับประเทศสมาชิก และสุดท้ายคือ ใจที่รักการบริการ เพราะงานนี้ส่วนหนึ่งถือเป็นการให้บริการที่ดี รวดเร็ว และสะดวกสบายที่สุด

เบิร์ต : นอกเหนือจากต้องมีใจรักการบริการ มีความรับผิดชอบสูง มีความยืดหยุ่นในการประสานงาน และพร้อมทำงานเป็นทีมแล้ว คุณสมบัติของ Liaison Officer ที่ดี ยังต้องมีไหวพริบในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ รวมถึงมีความละเอียดอ่อนและรอบคอบเพื่อให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่น ซึ่งหากเราสามารถเตรียมตัวได้ดี ก็จะช่วยเสริมบุคลิกภาพของ Liaison Officer ที่จะแสดงออกมาทั้งภายนอกและภายใน ให้เป็นผู้มีความมั่นใจ ได้รับความไว้วางใจ และสามารถสร้างความประทับใจต่อผู้ที่เข้าร่วมประชุม รวมทั้งสนับสนุนภาพลักษณ์ในฐานะเจ้าภาพที่ดีของการจัดงานประชุม

อยากเป็น Liaison Officer ในเวทีการประชุมระดับโลก ให้กับใคร

แพทตี้ : ถ้ามีโอกาสอยากเป็น Liaison Officer ให้กับ Sebastian Kurz ว่าที่นายกรัฐมนตรีออสเตรียค่ะ เพราะนอกจากจะเป็นนักการเมืองรุ่นใหม่ที่ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งสำคัญขณะมีอายุเพียง 31 ปี เส้นทางการเมืองของเขายังน่าสนใจและตรงกับความสนใจของแพทตี้มากค่ะ เขาเคยได้รับเลือกให้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวง

การต่างประเทศของออสเตรีย ด้วยวัยเพียง 27 ปี จึงคิดว่าหากได้มีโอกาสเป็น Liaison Officer ให้เขา คงเป็นโอกาสดีไม่น้อยที่จะได้สอบถามถึงประสบการณ์ มุมมอง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่น่าสนใจ

เบิร์ต : ผมอยากทำหน้าที่ Liaison ให้กับคุณ Kazuo Inamori ซึ่งเคยเป็นอดีตผู้ก่อตั้งและผู้บริหารของบริษัท Kyocera Corporation และเป็นอดีตผู้บริหารสายการบินแห่งชาติของญี่ปุ่น เหตุผลสำคัญที่เลือกผู้นำท่านดังกล่าว ถึงแม้ปัจจุบันจะมีอายุกว่า 80 ปีก็ตาม เนื่องจากผมเคยศึกษาประวัติการทำงานและมีประทับใจในความสามารถของท่านที่บริหารให้องค์กรธุรกิจเติบโตไปพร้อม ๆ กับคุณภาพของบุคลากร โดยอาศัยปรัชญาการบริหารที่เป็นหนึ่งเดียว และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในทุกธุรกิจ จึงเป็นโอกาสดีที่จะได้เรียนรู้ในเรื่องดังกล่าวครับ

ตรี : หากเป็นไปได้ อยากเป็น Liaison ให้กับ Jack Ma เพราะเขาเป็นคนเอเชีย อยู่ในภูมิภาคเดียวกับประเทศไทย ดังนั้น วัฒนธรรมประเพณี สภาพเศรษฐกิจและสังคม ค่อนข้างจะเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับไทย ซึ่งมีความสนใจว่า เขาสร้างวิธิตดให้กับตัวเองอย่างไรจากบุคคลที่ทุกคนไม่คาดคิดว่าจะสามารถสร้างธุรกิจขายของ

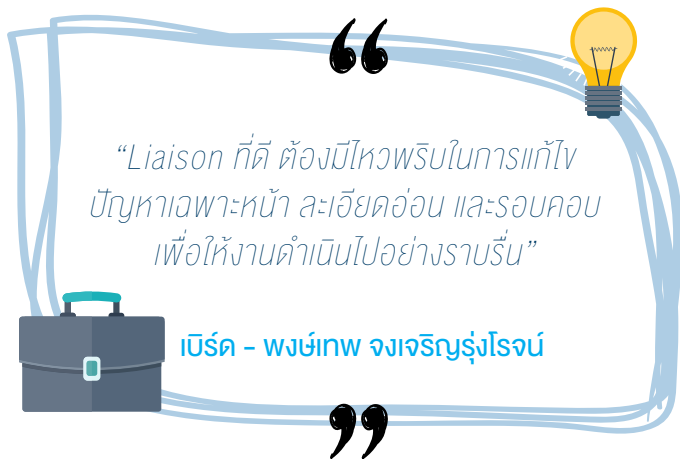
ออนไลน์ชื่อดังไปทั่วโลก จนสามารถสร้างชื่อเสียงให้กับตนเองได้ อยากทราบมุมมอง ความคิด และการใช้ชีวิตประจำวันของ Jack Ma ว่าเป็นอย่างไร ต้องมีอะไรที่น่าสนใจอย่างแน่นอน

สิ่งที่คาดหวังจากประสบการณ์ทำงานครั้งนี้

แพทตี้ : หวังว่าจะสามารถทำหน้าที่ Liaison Officer ได้อย่างดีที่สุด และสามารถเป็นส่วนหนึ่งที่ได้ช่วยสร้างความประทับใจ รวมถึงภาพความทรงจำดี ๆ ให้กับแขกผู้มีเกียรติที่มาร่วมงานในฐานะตัวแทนเจ้าภาพและตัวแทนคนไทย แพทตี้คิดเสมอว่าการได้รับเลือกเป็น Liaison Officer ในงานครั้งนี้ ถือเป็นโอกาสที่ดีและพิเศษมากสำหรับแพทตี้ที่จะได้พัฒนาตนเอง เก็บเกี่ยวประสบการณ์ที่หาไม่ได้ง่าย ๆ จากที่ไหน

เบิร์ต : จริง ๆ ต้องบอกว่าตอนสมัครเข้ามารับหน้าที่ Liaison Officer อย่างแรกผมที่นึกถึง คือ การนำประสบการณ์ที่ได้มา ต่อยอดและปรับใช้กับงานที่ทำอยู่ปัจจุบันและในอนาคต ซึ่งบางครั้งจะเกี่ยวข้องกับการรับรองการจัดประชุม นอกจากนี้ ยังช่วยเพิ่มประสบการณ์การทำงานที่หลากหลาย ได้เรียนรู้และเปิดโลกทัศน์ มีโอกาสทำความรู้จักและสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานในสายงานอื่น ๆ ของ อยพท.

ตรี : การทำหน้าที่ Liaison Officer นี้จะสร้างประสบการณ์ที่ดี และเป็นประโยชน์ในการทำงานต่อไป ทั้งความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานภายในองค์กร และที่สำคัญคือ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์กร ซึ่งจะช่วยให้เราสามารถต่อยอดความสัมพันธ์ ทั้งการได้เรียนรู้ประสบการณ์ มุมมองการทำงานขององค์กรอื่น ๆ ในประเทศสมาชิก การขอความร่วมมือและความช่วยเหลือในอนาคต ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ในการจัดการประชุม SEACEN เพื่อสร้างความร่วมมือและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างองค์กรระดับชาติได้อีกด้วย

เรื่อง : มูลนิธิ 50 ปี สปท.

ร่วมสร้างโอกาสทางการศึกษา กับ มูลนิธิ 50 ปี สปท.

“....ในวันรับพระราชทานปริญญาบัตร ดิฉันยังจำแววตาของพ่อและแม่ได้ดี พ่อเข้ามากอด กั๊ก ๆ ที่ปกติพ่อเป็นคนไม่แสดงออก และไม่เคยกอดดิฉันเลย.... พ่อจับมือและกำขั้วดิฉันว่า อย่าลืมวัตถุประสงค์แล้วส่งให้มูลนิธิด้วยนะ เขียนจดหมายขอบคุณที่ให้อาสาได้เข้าเรียนสถาบันการศึกษาที่ดี เพราะลำพังพ่อกับแม่ คงไม่สามารถส่งลูกได้ร่ำเรียนขนาดนี้...”

ข้อความในจดหมายจาก น.ส.ศิริรัตน์ ศรีแก้ว นักเรียนทุนของมูลนิธิ 50 ปี ธนาครแห่งประเทศไทย (สปท.) สะท้อนให้เห็นความสำเร็จตามเจตนารมณ์ของการก่อตั้งมูลนิธิเมื่อ 25 ปีที่แล้ว ด้วยความตั้งใจที่จะช่วยสนับสนุน ส่งเสริม และเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้กับเด็ก ๆ ที่เรียนดีแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ให้ได้ศึกษาต่อตามความสามารถถึงระดับอุดมศึกษา เพราะเด็กบางคนเลือกเกิดไม่ได้ แต่เราสร้างโอกาสให้เด็กเหล่านั้นเลือกอนาคตของตนเองได้

มูลนิธิ 50 ปี สปท. จัดตั้งในโอกาสครบรอบ 50 ปีแห่งการสถาปนา ธนาครแห่งประเทศไทย เมื่อปี 2535 บริหารจัดการโดยคณะกรรมการดำเนินงาน ที่มีผู้ว่าการและคณะผู้บริหารระดับสูง สปท. ร่วมเป็นกรรมการ โดยมีพนักงาน สปท. ทั้งที่สำนักงานใหญ่ และสำนักงานภาค

ทั้ง 3 แห่ง เป็นคณะอนุกรรมการดำเนินการ ตลอดจนร่วมเป็นคณะทำงานในการดำเนินการสรรหา พิจารณา คัดเลือก เป็นพี่เลี้ยงติดตาม ให้กำลังใจและคำแนะนำกับนักเรียนทุนอย่างสม่ำเสมอ ที่สำคัญที่สุด คือ พนักงาน สปท. ทั้งในอดีตและปัจจุบัน มีส่วนร่วมแบ่งปันโอกาสดี ๆ ให้กับเด็กเหล่านี้ ผ่านการบริจาคเงินสมทบทุนเพื่อให้มูลนิธิสามารถดำเนินไปตามเจตนารมณ์ด้วยดีตลอดมา ซึ่งเงินบริจาคทุกบาททุกสตางค์จากผู้มีจิตศรัทธาถูกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นต้นทุนเพื่อสร้างโอกาสในการเปลี่ยนแปลงชีวิต สร้างคนที่มีคุณภาพ สามารถดำรงตนอยู่ในสังคม และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

ด.ญ.ชลลดา เหมยเงิน อายุ 13 ปี หนึ่งในนักเรียนทุนของมูลนิธิฯ ขณะนี้เรียนอยู่ชั้น ม.2 โรงเรียนพหุพระวิทยาคม อำเภอพบพระ จังหวัดตาก อาศัยอยู่กับพ่อ แม่ และน้อง ในบ้านไม้ชั้นเดียวสภาพค่อนข้างเก่า พ่อมีอาชีพทำไร่ข้าวโพด แม่รับจ้างทำความสะอาด ตนเองฝันอยากเป็นครู เพื่อสอนหนังสือและมอบความรู้ให้กับนักเรียน ตามแบบอย่างที่คุณครูได้อบรมสั่งสอนมา

ตลอด 25 ปีที่ผ่านมา มีนักเรียนผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา ได้รับทุนช่วยเหลือจากมูลนิธิฯ กว่า 600 ราย เป็นความภาคภูมิใจของมูลนิธิฯ ที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการผลิตบุคลากรออกไปทำงานในหลากหลายสาขาอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นแพทย์ พยาบาล วิศวกร ทันตแพทย์ สถาปนิก นักบัญชี ครูอาจารย์ ผู้อำนวยการคอมพิวเตอร์ นักสารสนเทศ นักวิทยาศาสตร์ นิติกร นักสังคมศาสตร์ และช่างในโรงงานอุตสาหกรรม

ทีมงานจาก สปท. เดินทางไปเยี่ยมบ้าน ด.ญ.ธิดารัตน์ ถูกธิกาญจน์ อาศัยอยู่กับแม่ที่เป็นโรคหัวใจแต่ยังต้องทำงานรับจ้างกรีดยางและขายของ เพื่อเลี้ยงดูลูกเพียงลำพังหลังจากสามีติดคุกในวันหยุด ด.ญ.ธิดารัตน์จะไปช่วยแม่ทำงานเพื่อเก็บเงินไว้จ่ายค่าเทอมและอุปกรณ์การศึกษา

แม้เงินทุนที่เด็ก ๆ เหล่านี้ได้รับในแต่ละปีจะไม่มากนัก แต่ก็มีส่วนช่วยเปลี่ยนชีวิตไปในทางที่ดีขึ้น มีโอกาสได้พัฒนาความรู้ความสามารถ มีคุณวุฒิในการประกอบอาชีพ สามารถทำงานเพื่อหาเลี้ยงตัวเองได้ ดังที่ น.ส.ศิริลักษณ์ พันธุ์รัตน์ หนึ่งในนักเรียนทุนเล่าว่า “...เกิดในครอบครัวที่ยากจนมาก ไม่เคยคิดว่าจะมีมาถึงจุดนี้ได้ ไม่คิดว่าจะได้เรียนจบปริญญาเหมือนคนอื่น ต้องขอบพระคุณทุนมูลนิธิฯ ที่ทำให้เด็กยากจนคนหนึ่งได้รับการศึกษาเท่าคนอื่น สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพเลี้ยงดูตัวเองได้....”

“...เกิดในครอบครัวที่ยากจนมาก ไม่เคยคิดว่าจะมีมาถึงจุดนี้ได้ ไม่คิดว่าจะได้เรียนจบปริญญาเหมือนคนอื่น ต้องขอบพระคุณทุนมูลนิธิฯ ที่ทำให้เด็กยากจนคนหนึ่งได้รับการศึกษาเท่าคนอื่น”

น.ส.ศิริลักษณ์ พันธุ์รัตน์ นักเรียนทุนมูลนิธิ 50 ปี สปท. จากอำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย จบการศึกษาในสาขาศึกษาศาสตรบัณฑิต (การสอนภาษาจีน) มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ปัจจุบันทำงานเป็นครูอัตราจ้างวิชาภาษาจีน โรงเรียนเทศบาล 5 สิริรักษ์วิทยา จังหวัดอุดรธานี

นอกจากตัวเองจะมีชีวิตที่ดีขึ้นแล้ว เด็ก ๆ หลายคนสามารถกลับมาช่วยเหลือและเป็นการก้ำกัญสำคัญของครอบครัวได้ ตามที่นักเรียนทุนจากภาคเหนือคนหนึ่งเขียนจดหมายเล่าว่า “...ทำงานแล้ว ส่งเงินเดือนให้พ่อแม่บางส่วน และส่งน้องสาวที่กำลังเรียนมหาวิทยาลัยด้วย...”

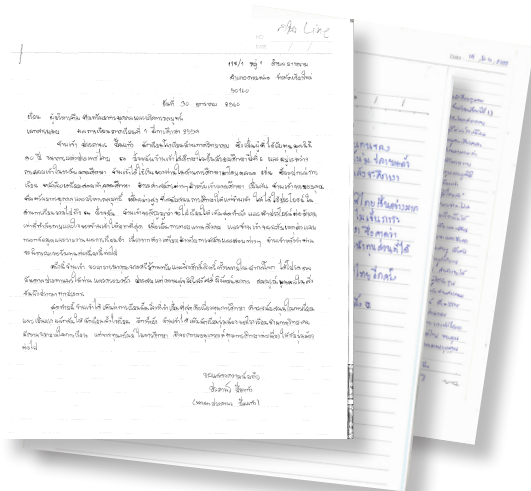
วันนี้ มูลนิธิ 50 ปี สปท. ยังคงสืบสานปณิธานในการสร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยตั้งแต่ปี 2560 เป็นต้นมา นอกจากให้ทุนนักเรียนที่เรียนดีแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ตามที่เคยทำมาอย่างต่อเนื่องแล้ว มูลนิธิฯ ยังมีแนวคิดในการจัดสรรเงินบางส่วนเพื่อสนับสนุนการศึกษาในมิติที่กว้างขึ้น ซึ่งจะเป็นการยกระดับคุณภาพการศึกษาในภาพรวม และสามารถสร้างผลตอบแทนที่คุ้มค่า ไม่น้อยไปกว่าการให้ทุนกับเด็กเป็นรายบุคคล อาทิ สนับสนุนการพัฒนาการศึกษาในกลุ่มเด็กปฐมวัย คัดเลือกโรงเรียนเพื่อสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาไปบูรณาการในระบบการเรียนการสอน และการพัฒนาเพื่อเพิ่ม

ความพร้อมและศักยภาพของครู รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนทุน กับ ธปท. ให้มากขึ้นผ่านกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ

นักเรียนทุนมูลนิธิ 50 ปี ธปท. ล้วนให้คำสัญญาว่าจะตั้งใจเรียน ทำหน้าที่ของตนเองให้ดี ประกอบอาชีพสุจริต และทำประโยชน์ต่อสังคมให้มากที่สุด แม้จะเป็นเพียงคำมั่นผ่านตัวอักษรในจดหมาย แต่ความรู้สึกที่สัมผัสได้กลับสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นในใจว่า มูลนิธิ 50 ปี ธปท. ไม่เพียงให้โอกาสทางการศึกษา แต่ยังได้ปลูกเมล็ดพันธุ์ที่ดีงามในจิตใจของเด็ก ๆ ที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เป็นกำลังหลักของครอบครัว เป็น

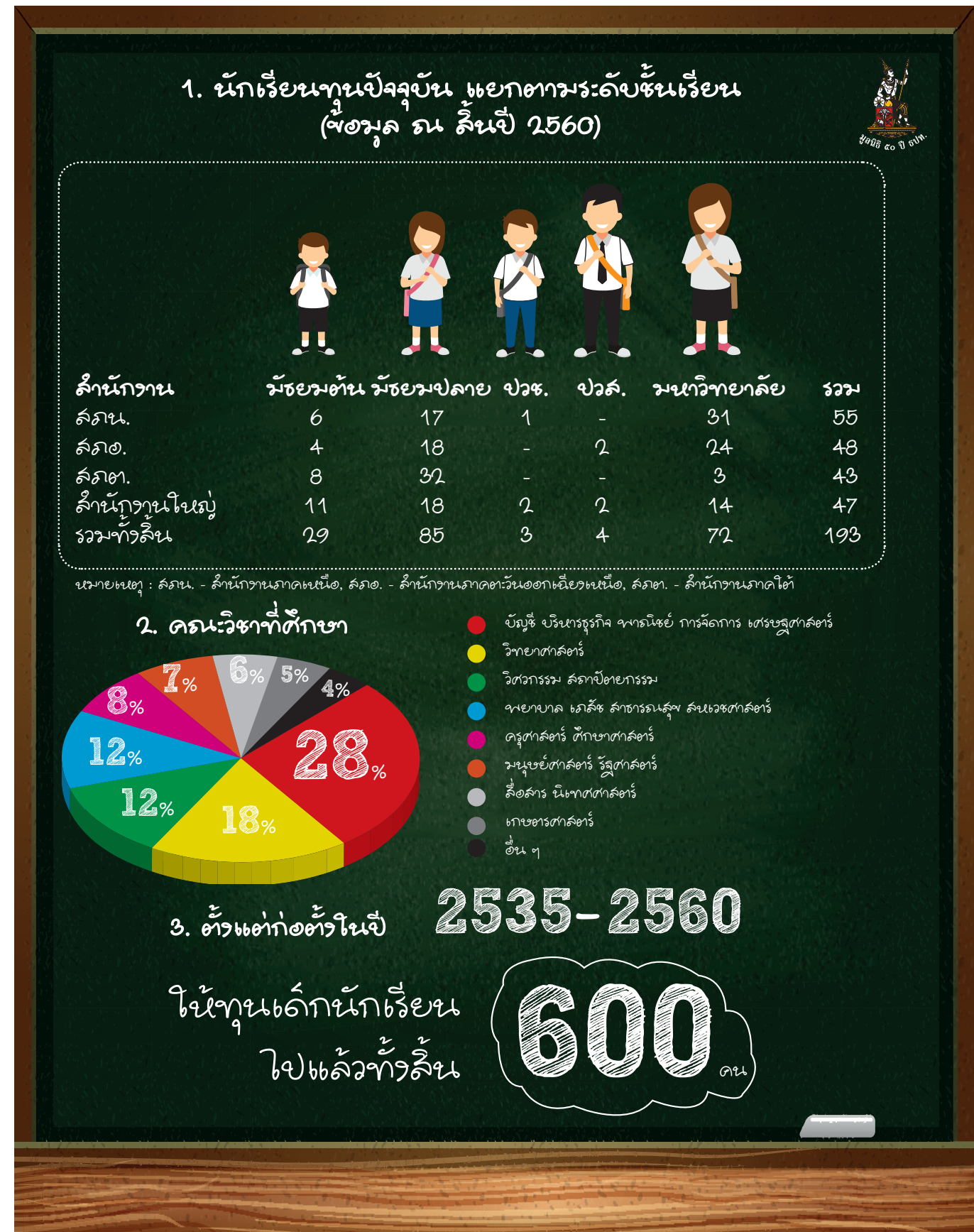
บุคลากรที่มีคุณค่า และเป็นทรัพยากรที่สำคัญให้กับประเทศต่อไป ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่พระราชทานแก่คณะครูและนักเรียนผู้ได้รับพระราชทานรางวัลในปี 2524 ว่า “การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนามหาวิทยาลัย ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใด ให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วน ล้วนพอเหมาะกันทุก ๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็มีพลเมืองมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด”

จดหมายขอบคุณจากนักเรียนผู้ได้รับทุน ล้วนแสดงความตั้งใจที่จะนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาเล่าเรียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ทั้งต่อตนเอง ครอบครัว และประเทศชาติ

ขอเชิญท่านร่วมแบ่งปันโอกาสทางการศึกษาให้กับเด็กไทย ได้มีชีวิตที่ดีขึ้น กับมูลนิธิ 50 ปี ธนาคารแห่งประเทศไทย

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่
ส่วนองค์กรสัมพันธ์ ฝ่ายบริหารการสื่อสารองค์กร ธปท.
โทรศัพท์ 0-2356-7109 (ในวัน
และ 0-2356-7266 (พิจิตร)
ใบเสร็จรับเงินบริจาคใช้เป็นหลักฐาน
หักค่าลดหย่อนเงินบริจาค สำหรับการเสียภาษีเงินได้ประจำปีได้

สุขนี้...อีกนาน

ใคร ๆ ก็รู้ว่าการออกกำลังกายทำให้ร่างกายแข็งแรง ไม่เจ็บป่วยง่าย แต่ก็มีน้อยคนนักที่จะพิถีพิถันร่างกายอย่างสม่ำเสมอ เช่นเดียวกับการมีคุณภาพชีวิตที่ดีในวัยเกษียณ คนส่วนใหญ่ก็อยากมีชีวิตแบบนั้น แต่ยังไม่ได้เตรียมตัวพร้อมที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่จะเกิดขึ้น ทั้งที่ต่างก็รู้ว่าสักวันหนึ่งชีวิตมนุษย์เงินเดือนก็ถึงเวลาที่ต้องยุติลง รายได้ที่เคยได้รับก็จะขาดหายไป ซึ่งตรงกันข้ามกับค่าใช้จ่ายที่นับวันมีแต่จะแพงขึ้น เราจึงควรเตรียมเงินไว้ให้เพียงพอจะได้ใช้ชีวิตในบั้นปลายอย่างมีความสุขและเป็นอิสระไปได้อย่างยาวนาน

แผนการเงินเปรียบเสมือน Google Map ที่จะช่วยให้เราเดินทางและใช้ชีวิตอย่างมีจุดหมาย ซึ่งเริ่มจากการสำรวจความพร้อมของตนเองหรือสำรวจเงินในกระเป๋า และกำหนดเป้าหมายการเงินที่ต้องสอดคล้องกับความสามารถในการหารายได้ เพื่อให้เราสามารถ

ไปถึงปลายทางได้สำเร็จแบบไม่เครียดเกินไป

ตัวอย่าง : วัลลภเป็นพนักงานของหน่วยงานแห่งหนึ่ง ปัจจุบันอายุ 30 ปี หลังเกษียณต้องการใช้เงินที่ให้อ่านาซื้อเท่ากับเดือนละ 30,000 บาทในตอนนี้ เขาคาดว่าจะมีชีวิตรอยู่ถึงอายุ 80 ปี วัลลภลงทุนในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (Provident Fund หรือ PVD) 15% ของเงินเดือน¹ ได้ผลตอบแทน 4% ต่อปี ซึ่งเขามีเงินลงทุนใน PVD อยู่แล้ว 500,000 บาท และยังไม่ได้ลงทุนแบบอื่น²

ตามข้อมูลข้างต้น วัลลภพบว่า ณ วันเกษียณ จำนวนเงิน 30,000 บาทในวันนี้ จะมีค่าประมาณ 73,000 บาท และเขาต้องมีเงิน 15.8 ล้านบาท เพื่อบรรลุเป้าหมายเกษียณของตนเอง

มาดูกันว่า วัลลภจะสามารถบรรลุเป้าหมายได้หรือไม่ หรือมีทางเลือกใดที่เขาจะทำเพิ่มได้อีก

วัลลภครับ...

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ถือว่าเป็นตัวช่วยมือหนึ่งและเป็นทางเลือกของการเก็บเงินเพื่อเกษียณที่คุ้มค่าที่สุด เพราะนอกจาก “เงินสะสม” ที่เราลงทุนในแต่ละเดือนจะสามารถนำไปลดหย่อนภาษีได้แล้ว นายจ้างยังจ่าย “เงินสมทบ” เพิ่มให้ด้วย

หากวัลลภลงทุนใน PVD แบบเดิมไปเรื่อย ๆ เพียงอย่างเดียว วัลลภจะไม่สามารถเดินทางไปถึงเป้าหมายได้ เพราะเขาจะได้เงินเพียง 9.6 ล้านบาท ยังขาดอีกประมาณ 5.5 ล้านบาท

แล้ววัลลภควรทำอย่างไร?

เขาอาจจะเปลี่ยนไปเลือกกองทุนที่มีผลตอบแทนสูงกว่า 4% ต่อปี หรืออาจทำตามคำแนะนำว่า เขาอาจจะลองศึกษาการลงทุนประเภทอื่น ๆ ซึ่งมีบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน (บลจ.) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทำหน้าที่บริหารเงินทุนของเราให้กองงยเช่นเดียวกับ PVD (เพราะวัลลภยังไม่มีเวลาและความรู้มากพอที่จะลงทุนด้วยตนเอง) เช่น กองทุนเพื่อการเลี้ยงชีพและกองทุนรวมหุ้นระยะยาว

กองทุนเพื่อการเลี้ยงชีพ

กองทุนเพื่อการเลี้ยงชีพ (Retirement Mutual Fund หรือ RMF) เป็นกองทุนที่มีความเสี่ยงหลายระดับให้บุคคลทั่วไปเลือกซื้อหน่วยลงทุนเพื่อออมเงินไว้ใช้ในยามเกษียณ นำมาลดหย่อนภาษีได้ 15% ของเงินได้ที่ต้องเสียภาษี แต่เมื่อนำมารวมกับ PVD กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) กองทุนสงเคราะห์ครูโรงเรียนเอกชน และเบี้ยประกันแบบบำนาญ ต้องไม่เกิน 500,000 บาท แต่ต้องลงทุนขั้นต่ำ 3% หรือ 5,000 บาท แล้วแต่อย่างใดจะต่ำกว่า และลงทุนต่อเนื่อง (ระงับได้ไม่เกิน 1 ปี) จะขายคืนได้เมื่อผู้ลงทุนอายุ 55 ปี และลงทุนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีนับตั้งแต่วันที่ซื้อหน่วยลงทุนครั้งแรก

กองทุนรวมหุ้นระยะยาว

กองทุนรวมหุ้นระยะยาว (Long Term Equity Fund หรือ LTF) เน้นการลงทุนในหุ้นสามัญจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไม่น้อยกว่า 65% ของมูลค่าสินทรัพย์สุทธิในกองทุน ลดหย่อนภาษีได้ 15% ไม่เกิน 500,000 บาท เช่นเดียวกับ RMF แต่ไม่ต้องซื้อต่อเนื่องและไม่ขึ้นต่ำ อย่างไรก็ตาม ต้องถือยาวต่อเนื่อง 7 ปีปฏิทิน

และในอนาคตหากวัลลภมีเวลาและความรู้มากขึ้น เขาอาจลงทุนให้หลากหลายกว่านี้ เช่น กองทุนรวมประเภทอื่น พันธบัตรหุ้น อสังหาริมทรัพย์ ตามความเสี่ยงที่ตัวเองรับได้ รวมทั้งใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินอื่น ๆ ที่จำเป็นและเหมาะสมกับตนเอง และครอบครัว เช่น ประกันภัย เพื่อให้ชีวิตของเขาและคนที่เขารักมีความมั่นคง มั่งคั่ง และมีความสุขสบายใจทางการเงิน ไม่ว่าจะอยู่ในช่วงวัยใดของชีวิตก็ตาม

คุณตาวัลลภ

1 วัลลภต้องการได้ประโยชน์สูงสุดทางภาษี เขาจึงหักเงินสะสมเต็มอัตราตามที่กฎหมายกำหนด
2 สมมติฐานเพิ่มเติม คือ (1) เงินเดือนขึ้นเฉลี่ยปีละ 5% (2) อัตราเงินเฟ้อ 3% ต่อปี (3) ที่ทำงานสมทบ PVD ให้ 12% ของเงินเดือน

พุงค์ นกแก้ว

คุณธรรม ความกล้า และการเสียสละครั้งยิ่งใหญ่

(จากซ้ายไปขวา) คุณสุพิน นกแก้ว (ภรรยา) คุณมนชกานต์ นกแก้ว (บุตรสาว) และคุณพุงค์ นกแก้ว

เปิดบันทึกบทสำคัญของคุณพุงค์ นกแก้ว อดีตนายช่างเวรโรงพิมพ์ธนบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) วีรกรรมของเขายังคงประทับอยู่ในความทรงจำของพนักงาน ธปท. ทุกคน ด้วยจิตวิญญาณแห่งผู้กล้าที่ยอมเสียสละแม้กระทั่งชีวิตของตนเองเพื่อปกป้องรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม จากอุบัติเหตุครั้งใหญ่ที่โรงพิมพ์ธนบัตรเมื่อปี 2515

ไม่เพียงสะท้อนให้เห็นชัดถึงความรักในหน้าที่ของคุณพุงค์เท่านั้น แต่ยังสะท้อนให้เห็นถึงคุณธรรม ความสามัคคี และความมีน้ำใจของเพื่อนพนักงาน ที่พร้อมช่วยเหลือกันด้วยความจริงใจ โดยไม่คาดหวังสิ่งตอบแทนใด ๆ

รักหน้าที่ยิ่งชีพ

คุณพุงค์เริ่มต้นชีวิตการทำงานที่ ธปท. เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2512 ในตำแหน่งช่างเวร แผนกการกำลัง กองช่าง โรงพิมพ์ธนบัตร โดยถือเป็นบุคคลที่ปฏิบัติงานด้วยความวิริยะ อุตสาหะ รับผิดชอบงานเป็นอย่างดี จึงเป็นที่รักใคร่ของผู้บังคับบัญชาและเพื่อนพนักงานทางด้านชีวิตส่วนตัว คุณพุงค์สมรสกับ คุณสุพิน รัตนเศรษฐี

(นามสกุลเดิม) และมีบุตรสาวด้วยกันหนึ่งคน คือ คุณมนชกานต์ นกแก้ว หรือ ลูกแก้ว

ขณะที่คุณพุงค์เข้าเวรปฏิบัติงานช่วงวันหยุดยาว ในวันอาทิตย์ที่ 13 สิงหาคม 2515 โดยในวันดังกล่าว คุณพุงค์ยังมีการฝึกในฐานะของผู้แทนโรงพิมพ์ธนบัตร ในการอำนวยความสะดวกและดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การไฟฟ้านครหลวง (กฟน.) จำนวน 6 นาย ซึ่งเข้าปฏิบัติงานที่ตู้สวิตช์ไฟฟ้าแรงสูงภายในบริเวณอาคาร ง หรืออาคารศูนย์การกำลัง โรงพิมพ์ธนบัตร เพื่อประโยชน์ทั้งในด้านเทคนิคและด้านรักษาความปลอดภัยในแง่ป้องกันการแปลกปลอมการก่อวินาศภัย

ทว่าเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันได้เกิดขึ้น ระหว่างการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ กฟน. ได้เกิด Electric Arc ขึ้นที่ขั้วไฟฟ้าแรงสูงขนาด 12,000 โวลต์ในสวิตช์น้ำมัน ส่งผลให้น้ำมันที่บรรจุอยู่ในหม้อแปลงระเหยกกลายเป็นไอทันที แล้วเกิดลูกไฟไหม้ขยายตัว จนเป็นแรงระเบิดพ่นน้ำมันที่ติดไฟกระจายออกไปโดยรอบอย่างรวดเร็ว

คุณพุงค์ซึ่งอยู่ในที่เกิดเหตุ ถูกน้ำมันเครื่องลูกไฟไหม้ลวกบริเวณผิวหนังประมาณ 3 ใน 4 ส่วนของร่างกาย แต่ถึงแม้ว่าจะอยู่ใน

สภาพบาดเจ็บสาหัสมาก คุณพุงค์ก็ยังพยายามรวบรวมสติ เดินไปตัดสวิตช์ต่าง ๆ ที่ค้างอยู่ ด้วยเกรงว่าจะเกิดเหตุระเบิดซ้ำ โดยตัดสวิตช์เพื่อดับเครื่องทำน้ำเย็นสูบน้ำเย็น 2 เครื่อง พัดลมของ Cooling Tower เครื่องเปลี่ยนสภาพอากาศ และวงจรไฟฟ้า รวมประมาณ 16 จุด เมื่อตัดสวิตช์ไฟเรียบร้อยแล้ว จึงยอมให้นำตัวไปรับการรักษา

น้ำใจอันประเสริฐ

คุณพิสุทธิ นิมนานเหมินท์ ผู้ว่าการ ธปท. ขณะนั้น ได้เข้ามาตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ แล้วก็รีบไปเยี่ยมดูอาการของคุณพุงค์ที่ตึกศัลยกรรมชาย โรงพยาบาลรามาธิบดี พร้อมฝากแพทย์ขอให้ทุ่มเทการรักษาอย่างดีที่สุด โดย ธปท. พร้อมรับภาระค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งหมด

ในการรักษาพยาบาลคุณพุงค์ ซึ่งผิวหนังถูกไฟไหม้กว่า 3 ใน 4 ส่วนของร่างกายนั้น เพื่อป้องกันมิให้เชื้อโรคเข้าสู่ร่างกาย แพทย์จำเป็นต้องใช้ผิวหนังส่วนต้นขาของบุคคลอื่นเย็บปิดบาดแผล ด้วยเหตุนี้พนักงานโรงพิมพ์ธนบัตรจำนวน 21 คน และบุคคลภายนอกอีก 1 คน ได้แสดงน้ำใจอันประเสริฐ โดยการบริจาคผิวหนังของตนเอง

แม้ว่าจะส่งผลให้ผู้บริจาคมีอาการเจ็บปวด ไม่สามารถลุกนั่งหรือเคลื่อนไหวไปมาได้ถึง 7 วัน และทำให้บริเวณที่บริจาคผิวหนังกลายเป็นแผลเป็นถาวรขนาดใหญ่ พวกเขายังมีจิตมุ่งมั่น ด้วยหวังว่าจะสามารถรักษาชีวิตของคุณพุงค์ไว้ได้

แต่เนื่องจากคุณพุงค์ได้รับบาดเจ็บสาหัส และแผลติดเชื้อ ในวันที่ 13 กันยายน 2515 แพทย์จำเป็นต้องตัดขาทั้งสองข้าง และหลังการผ่าตัดไม่ถึงชั่วโมง คุณพุงค์ก็จากไปด้วยความสงบ

แผ่นโลหะจารึกชื่อและวีรกรรมที่ธนาคารแห่งประเทศไทย จัดทำขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์แก่คุณพุงค์ นกแก้ว ดิตตังที่โรงพิมพ์ธนบัตร สายออกบัตรธนาคารปัจจุบัน

จดจำในคุณความดี

ภายหลังเกิดเหตุการณ์ดังกล่าว คณะกรรมการ ธปท. ได้อนุมัติเลื่อนขึ้นเงินเดือนของคุณพุงค์เป็นกรณีพิเศษ 5 ขั้น จากเดือนละ 2,480 บาท เป็น 3,250 บาท ตั้งแต่เดือนที่คุณพุงค์ถึงแก่กรรม พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือจ่ายเงินทดแทนการเสียชีวิตโดยอิงกฎหมายแรงงาน จำนวน 36 เท่าของเงินเดือน และจ่ายบำนาญพิเศษอีก 14 เท่าให้แก่ทายาทตามกฎหมาย

ธปท. ยังรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการทำศพของคุณพุงค์ทั้งหมด และจัดงานให้อย่างสมเกียรติ ตั้งแต่การบำเพ็ญกุศลตลอด 7 วัน ทำบุญ 50 วัน ทำบุญ 100 วัน การฌาปนกิจศพ รวมถึงจัดทำหนังสือที่ระลึกงานศพ เพื่อเป็นเกียรติแก่ผู้วายชนม์ด้วย

สำหรับครอบครัว “นกแก้ว” ที่ต้องสูญเสียหัวหน้าครอบครัวไปนั้น เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ ธปท. ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ครอบครัวอย่างดีที่สุด โดยในวันที่ 2 มกราคม 2516 แบงก์ชาติได้บรรจุคุณสุพิน นกแก้ว ภรรยาของคุณพุงค์ เป็นพนักงานตรวจสอบผลผลิต โรงพิมพ์ธนบัตร เพื่อให้คุณสุพินสามารถเป็นเสาหลักของครอบครัวแทนคุณพุงค์

พนักงานทุกคนรู้สึกภาคภูมิใจและชื่นชมที่ ธปท. มีบุคคลซึ่งเป็นแบบอย่างควรค่าแก่การยกย่องเชิดชูเกียรติ โดย ธปท. ได้จัดทำแผ่นโลหะจารึกชื่อและวีรกรรมของ “นายพุงค์ นกแก้ว” เพื่อเป็นอนุสรณ์ไว้ที่หน้าอาคาร 6 อาคารพุงค์ นกแก้ว (การกำลัง) โรงพิมพ์ธนบัตร สายออกบัตรธนาคาร ถนนพุทธมณฑลสาย 7 ตราบจนถึงทุกวันนี้

The FUTURE of Travel & Tourism

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทั่วโลกต่างเผชิญหน้ากับคลื่นความเปลี่ยนแปลงระลอกใหม่ โดยมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเปลี่ยนไปจากเดิมมาก ดังเช่นเรื่องโครงสร้างประชากรโลกที่กำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ กระแสการพัฒนาเทคโนโลยีที่หมุนให้โลกดิจิทัลก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว รวมถึงการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในหลายประเทศที่หันมาผ่อนปรนกฎระเบียบการออกวีซ่าแก่นักท่องเที่ยว และแนวทางการสนับสนุนการลงทุนต่าง ๆ ส่งผลให้สภาวะการแข่งขันระหว่างประเทศทวีความรุนแรงขึ้นอีกด้วย

ปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นล้วนส่งผลต่อเทรนด์การท่องเที่ยวในอนาคต อีกทั้งพลิกโถมให้ประสบการณ์การเดินทางท่องเที่ยวของผู้คนทั่วโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก

The Rise of Senior Tourist ตลาดนักท่องเที่ยวสูงวัยที่ไม่ควรมองข้าม

กลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุ (อายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป) ยินดีจ่ายเงินมากขึ้นเพื่อประสบการณ์การท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ พวกเขากำลังกลายเป็นกลุ่มหลักในตลาดนักท่องเที่ยวของโลก โดยเฉพาะกลุ่มประเทศที่เข้าสู่สังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์ ซึ่งมีสัดส่วนประชากรสูงอายุคิดเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 20 ทั้งนี้ ประเทศที่มีการใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวไปยังต่างประเทศมากที่สุด 10 อันดับแรกส่วนใหญ่จะเป็นประเทศพัฒนาแล้ว พร้อมกับมีสัดส่วนของประชากรสูงอายุจำนวนมาก เช่น สหรัฐอเมริกา เยอรมนี และสหราชอาณาจักร เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันประเทศที่มีการใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยว

ต่างประเทศมากที่สุดกลายเป็นจีน ซึ่งแม้จะเป็นประเทศที่ยังไม่เข้าสู่สังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์ แต่คาดว่าสัดส่วนประชากรสูงอายุอยู่ที่ 15% และจะเพิ่มขึ้นเป็น 25% ภายใน ค.ศ. 2030

Active & Adventure Trip กระแสการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มักมีแนวโน้มวางแผนการเดินทางไปยังจุดหมายที่โลดโผนมากขึ้น สนใจการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย มองหาประสบการณ์แปลกใหม่และเป็นเอกลักษณ์ประจำแต่ละท้องถิ่น ซึ่งไม่สามารถลอกเลียนแบบกันได้ รวมถึงต้องการออกสำรวจไปยังพื้นที่ห่างไกล เพื่อสัมผัสกับสภาพแวดล้อมที่ยังไม่เคยถูกค้นพบมาก่อน ดังนั้นเทรนด์การท่องเที่ยวที่กำลังร้อนแรงในหมู่นักท่องเที่ยว คงหนีไม่พ้นตัวเลือกอย่างการท่องเที่ยวป่าซาฟารี ปีนเขา และปั่นจักรยานทางไกล โดยมีจุดหมายยอดนิยมอย่าง หมู่เกาะมัลดีฟส์ รัสเซีย มองโกเลีย อินเดีย และฟิลิปปินส์ เป็นต้น

The Sustainable Tourism พลิกโฉมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

หลังจากองค์การสหประชาชาติได้ประกาศให้ปี ค.ศ. 2017 เป็นปีแห่งการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (International Year of Sustainable Tourism for Development) ส่งผลให้หลักคิดของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) อยู่ในสปอตไลท์แห่งความสนใจ เพราะเทรนด์ดังกล่าวไม่ได้โฟกัสแค่ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมหรือภาวะโลกร้อนเท่านั้น แต่ยังให้ความสำคัญต่อการดำรงอยู่ของมรดกทางวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงประโยชน์ด้านเศรษฐกิจและสังคมที่จะคืนกลับไปสู่ผู้คนในท้องถิ่นนั้น ๆ อีกด้วย

Freely Independent Traveler เกี่ยวข้องได้ ง่ายนิดเดียว

พัฒนาการของเทคโนโลยีส่งผลให้พฤติกรรมนักท่องเที่ยวในยุคดิจิทัลเปลี่ยนแปลงไป โดยเอื้อให้การเดินทางท่องเที่ยวด้วยตัวเอง (Freely Independent Traveler หรือ FIT) เป็นไปได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้ต้องยอมรับว่าอินเทอร์เน็ตทำให้การเข้าถึงข้อมูลการท่องเที่ยวง่ายขึ้น ร้อยละ 80 ของนักท่องเที่ยวทั่วโลก เลือกวางแผนการเดินทางผ่านโซเชียลมีเดีย ส่งผลให้การใช้บริการผ่านเอเจนซีหรือบริษัททัวร์แบบเดิมลดลง นอกจากนี้นักท่องเที่ยวยังสามารถจองที่พัก ร้านอาหาร หรือซื้อบัตรผ่านประตูตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ได้อย่างสะดวกรวดเร็วอีกด้วย ไม่ว่าจะเป็น Booking.com และ Expedia สำหรับการค้นหาและจองที่พักในราคาสุดคุ้มค่า OpenTable บริการสำรองที่นั่งในร้านอาหารชื่อดังของหลายประเทศ และ KAYAK ที่จะมาช่วยวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวตลอดทั้งทริปให้ตอบโจทย์ไลฟ์สไตล์คุณยิ่งขึ้น

Still Alive

ความเปลี่ยนแปลงนั้นถือเป็นสัจธรรม และคงเป็นเรื่องน่าเศร้า หากวันหนึ่งสิ่งเก่า ๆ ที่เคยมีคุณค่าในยุคหนึ่ง จะถูกยุคสมัยที่ใหม่กว่ากลืนหายไปอย่างไร้ร่องรอย แต่เพราะมนุษย์มีวัฒนธรรม มีรากเหง้าเกินกว่าจะปล่อยให้สิ่งมีค่าในอดีตลบเลือน นั่นอาจเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้การอนุรักษ์ยังคงอยู่เรื่อยมา กระทั่งวันที่เราเห็นกระแสโยกย้ายอดีตฟุ้งกลับมาเป็นจุดเด่นให้กับสถานที่ต่าง ๆ ดังเช่น Warehouse 30 และ Yelo House ที่แม้จะเป็นแหล่งนัดพบใหม่ หากแต่ทั้งคู่ดำรงอยู่ ณ สถานที่เก่า ที่ยังมีโครงสร้างและเรื่องราวเดิม ๆ แฝงไว้ และคงอยู่ร่วมกับยุคสมัยใหม่ได้อย่างกลมกลืน

Warehouse 30

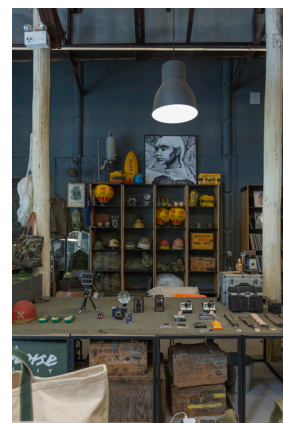
ถ้าไม่ได้เป็น Warehouse 30 ที่นี่อาจจะกลายเป็นอาคารพาณิชย์ที่นายทุนเล็งไว้เพื่อทำกำไร แต่เมื่อ คุณดวงฤทธิ บุนนาค ตัดสินใจต่อชีวิตลมหายใจให้โด่งเด่นริมแม่น้ำเจ้าพระยา ตั้งแต่สมัยปลายสงครามโลกครั้งที่ 2 ให้เป็นคอมมูนิตี้สำหรับทุกคน หน้าที่รับใช้ผู้คนของโกดังแห่งนี้ก็กลับมาคึกคักเหมือนเดิม

สถาปัตยกรรมและการตกแต่งจะพยายามไม่เปลี่ยนของเดิม เพิ่มเติมเพียงความแข็งแรง และติดตั้งระบบปรับอากาศเข้าไป ทำให้ยังคงเสน่ห์ ๆ แบบเดิมไว้เป็นจุดขายได้อย่างดี เข้ากับเพื่อนบ้านย่านเจริญกรุง ย่านอนุรักษ์ที่กำลังฮือฮาดียในหมู่นักท่องเที่ยวที่มาเมืองกรุง

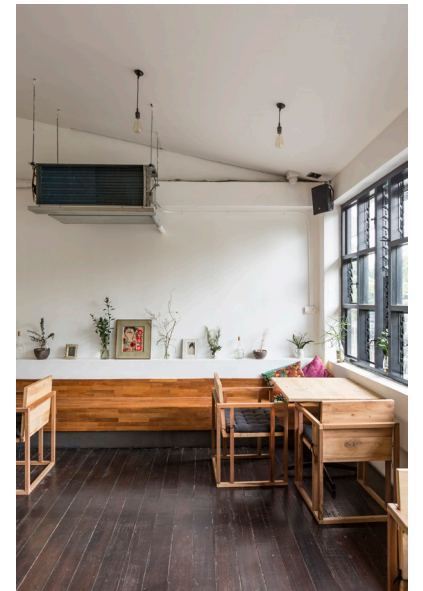
สัดส่วนพื้นที่แบ่งออกเป็น 8 ไร่ ไร่ที่ 1 สำหรับจัดงานอีเวนต์ ไร่ที่ 2 เป็น Co-working Space ไร่ที่ 3 พื้นที่ของบริษัทเครือข่าย ไร่ที่ 4 ห้องเสื้อชุดชิด ไร่ที่ 5 อาคารการกินฮิป ๆ กาแฟดี ๆ และไร่ที่ 6-8 ตลาดเก๋ไก๋ในร่ม มีสินค้าจากแบรนด์ต่าง ๆ ทั้งไทยและเทศที่ตรงกับจริตของ Warehouse 30 คอยให้บริการ ทั้งยังมีพื้นที่จัดฉายสารคดีของ Documentary Club รวมถึงพื้นที่เวิร์คช็อปให้เด็ก ๆ ได้มาเสริมพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ ไม่เพียงแค่นั้น ทางโครงการยังจัดกิจกรรมเรียกแขกเข้ามาใช้ชีวิตในโกดังแห่งนี้ โดยจะหมุนเวียนคอนเซ็ปต์ไปเรื่อย ๆ เช่น จัดตลาดนัดอาร์มณอร์แกนิก หรือจัดวันนัดพบของพลพรรคคนรักรถคลาสสิก เป็นต้น

นอกจากในโกดัง พื้นที่ของ Warehouse 30 ยังครอบคลุมไปถึงตึกแถวด้านหน้าทางเข้า ซึ่งเป็นเฟส 2 ของโครงการ บริเวณนี้จะเป็นที่ตั้งของสปาออร์แกนิกสัญชาติไทย และเป็นที่พักจำกรของร้านอาหารและคาเฟ่มีสไตล์

Warehouse 30 จึงเป็นคอมมูนิตี้ ที่ไม่ว่าคุณจะเป็นนักคิด นักสร้างสรรค์ นักออกแบบไฟแรง ครอบครัวยุคใหม่ ก๊วนเพื่อน คู่รัก หรือนักท่องเที่ยวทั่วไป ก็สามารถแวะมาเก็บเกี่ยวประสบการณ์กลับไปได้อย่างเต็มที่

Where: ซอยเจริญกรุง 30 ถนนเจริญกรุง แขวงบางรัก เขตบางรัก กรุงเทพฯ
When: 11.00 - 20.30 (บางร้านเปิดถึงเที่ยงคืน)
Contact: FB: TheWarehouse30

Yelo House

จากโกดังเก่าของโรงพิมพ์หมดยุค ที่ซ่อนตัวอยู่ในซอยเล็ก ๆ และถูกทิ้งร้างเกือบ 20 ปี ถูกปรับโฉมใหม่ให้กลายเป็นพื้นที่หลากหลายฟังก์ชันที่เต็มไปด้วยสีสัน ไอเดีย และชีวิตชีวา เป็นไปตามคอนเซ็ปต์ “You ever live once” ที่ Yelo House ตั้งใจจะเป็น โดยมีสี่เหลี่ยมเป็นสีหลักในการนำพาทุก ๆ คนมาเจอกันที่นี่

บนพื้นที่ 480 ตารางเมตร และสูงโปร่งกว่า 7 เมตร แบ่งอาณาเขตของโกดังแห่งนี้ให้มีหน้าที่แตกต่างกันไป ทั้งเป็นแกลเลอรีแสดงนิทรรศการศิลปะ ซึ่งจะมีงานจากหลากหลายศิลปินผลัดเปลี่ยนมาให้คุณเสพแบบไม่รู้เบื่อ เป็น Co-working Space สำหรับครีเอทีฟทั้งหลาย ห้องสัมมนา หรือเวิร์คช็อปหลากหลายสไตล์ บางครั้งก็ปรับพื้นที่เป็นตลาดนัดงานดีไซน์สำหรับคนหัวใจศิลป์และงานกราฟฟิ ร้านอาหาร Hungry Me ร้านกาแฟ Thirsty You หรือแม้แต่ร้านกล้องถ่ายรูปวินเทจที่ถูกใจช่างภาพและคนรักกล้องทั้งหลาย ต่างก็มารวมตัวอยู่ที่นี่

การเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัวอาจไม่ใช่ตัวเลือกที่ดีนักในการมาเยือน Yelo House เราแนะนำว่าคุณจะต้องมาพร้อมความตั้งใจสักนิด แล้วเดินลัดเลาะชมชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน รวมถึงตึกกรมบ้านช่องในซอยเกษมสันต์ 1 หรือแม้กระทั่งเรือคลองแสนแสบ น่าจะได้ประสบการณ์ท่องเที่ยวในวันหยุดที่ครื้นเครงไม่น้อย

Where: 20/2 ซอยเกษมสันต์ 1 ถนนพระราม 1 เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ
When: 11.00 - 20.00 น. (ปิดวันอังคาร)
Contact: โทร. 08 9777 2322 หรือ www.yelohouse.com และ FB: yelohouse

Collaboration

Geopolitical Risk

Geopolitical Risk หรือ ความเสี่ยงด้านภูมิรัฐศาสตร์ หมายถึง ความเสี่ยงจากปัจจัยด้านการเมืองระหว่างประเทศหรือการเมืองภายในของประเทศอื่น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ การดำเนินธุรกิจการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ตลอดจนอาจมีนัยต่อการวางนโยบาย เศรษฐกิจหรือนโยบายด้านต่างประเทศของไทย เช่น ความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างประเทศ ในคาบสมุทรเกาหลี ความขัดแย้งทางการเมืองภายในประเทศสเปน เป็นต้น ความเสี่ยงด้านภูมิรัฐศาสตร์มักมีนัยในทางเศรษฐกิจ เนื่องจาก ความเสี่ยงด้านภูมิรัฐศาสตร์มักส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการการค้าและนักลงทุนระหว่างประเทศ จึงถือเป็นปัจจัยที่ผู้เสนอแนะ และกำหนดนโยบายของไทยจำเป็นต้องติดตาม ประเมินสถานการณ์อย่างรอบคอบและทันทั่วถึง

กลไก Qualified ASEAN Banks (QABs)

กลไก Qualified ASEAN Banks (QABs) เป็นการให้สิทธิพิเศษแก่ธนาคารสมาชิกอาเซียนให้เข้ามาจัดตั้ง หรือเพิ่มความยืดหยุ่นในการประกอบธุรกิจภายใต้เงื่อนไขที่สมาชิกอาเซียน 2 ประเทศได้เจรจาตกลงกัน โดยธนาคารที่ ถือว่าเป็นสมาชิกอาเซียนจะต้อง (1) มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในประเทศใดประเทศหนึ่งในอาเซียน (2) จัดตั้งภายใต้กฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียน และ (3) มีเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ เป็นบุคคลสัญชาติอาเซียน สำหรับหน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบการเจรจา QABs ของไทย คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย โดยปัจจุบันไทยอยู่ระหว่างการเจรจา QABs กับประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย และเมียนมา การเจรจา QABs จะช่วยเพิ่มโอกาสให้ธนาคารไทยขยายธุรกิจไปตลาดอาเซียน เพื่อช่วยขับเคลื่อนการค้าการลงทุนของไทยในภูมิภาคซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นหลังการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558

AMRO

AMRO หรือ ASEAN+3 Macroeconomic Research Office จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในปี 2554 ตามมติของที่ประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจและ ผู้ว่าการธนาคารกลางอาเซียน +3 ซึ่งต้องการให้มี หน่วยงานอิสระที่เป็นศูนย์กลางในการดูแลภาวะ เศรษฐกิจในภูมิภาคและสนับสนุนการดำเนินงาน ของกลไกความร่วมมือ CMIM ปัจจุบัน AMRO มีสถานะเป็นองค์กรระหว่างประเทศ และมี สำนักงานอยู่ที่ประเทศสิงคโปร์ ทำหน้าที่ติดตาม ประเมิน และรายงานสถานการณ์เศรษฐกิจ การเงินของประเทศสมาชิกและของภูมิภาค ASEAN+3 รวมถึงให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่ เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความมั่นใจและเสริมสร้าง เสถียรภาพทางการเงินให้แก่ภูมิภาค ผ่านการ จัดทำรายงานภาวะเศรษฐกิจรายประเทศและ ภูมิภาคประจำปี และการจัดหลักสูตรอบรมทาง วิชาการให้กับประเทศสมาชิก นอกจากนี้ AMRO ยังทำหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติงานภายใต้กลไก CMIM ในกรณีที่มีประเทศสมาชิกขอความช่วยเหลือทางการเงิน

(1942-2017)

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

ร่วมสืบสานปณิธานจากรุ่นสู่รุ่น ในโอกาสครบรอบ 75 ปี ธปท.

มุ่งเสริมสร้างสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจการเงินให้มีเสถียรภาพและมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนและทั่วถึง

www.bot.or.th

@bankofthailandofficial

@bankofthailand

Bank of Thailand

ธนาคารแห่งประเทศไทย

